

ปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีวทหลักสูตรระยะสั้นประ เกษตรอุตสาหกรรม
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนาคเหนือ

๒2 ก.ย. 2535

ปริญญานิพนธ์
ของ
วิรัช ศรีทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา

ตุลาคม 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผศ.ดร.วิชัย แหวนเพชร)
..... กรรมการ
(ดร.ชลทิศย์ เอี่ยมสาอางค์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.ดร.วิชัย แหวนเพชร)
..... กรรมการ
(ดร.ชลทิศย์ เอี่ยมสาอางค์)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ดร.พิภพ สุนทรสมัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ .5. เดือน .พฤษภาคม พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดีก็ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือให้คำปรึกษาอย่าง
ใกล้ชิดทุกขั้นตอนเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร ประธานที่ปรึกษา
ปริญญานิพนธ์ ดร.ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รศ.ดร.พิภพ
สุนทรสมัย ซึ่งเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณา
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ตลอดจนอาจารย์ผู้สอนทุกท่าน ผู้วิจัยรู้สึกเป็นเกียรติและซาบซึ้งในความกรุณา
ที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ได้สละเวลาอันมีค่า ตรวจ ปรับปรุงแก้ไข เสนอแนะ
แบบสอบถาม ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการสร้างเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจวบคีรีขันธ์
ระยอง และสงขลา ตลอดจนศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคเหนือ 16 จังหวัด
ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกส่งแบบสอบถามคืนได้ตามกำหนด

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ได้สละเวลาช่วยเหลือ ในกระบวนการของ
งานวิจัยได้เป็นอย่างดี

ด้วยแรงบันดาลใจจะลึกถึงบิดา และความภาคภูมิใจของมารดาในความสำเร็จครั้งนี้
ตลอดจนคุณพระศรี ทอ ด.ญ.อภิญา ศรีทอง ด.ญ.วิศญา ศรีทอง ที่เป็นกำลังใจ
และให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ด้วยดียิ่ง

วิรัช ศรีทอง

ตุลาคม 2534

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หน้าที่ความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	10
บทบาทและหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	15
บทบาทและหน้าที่ของครูสอนวิชาชีพ	17
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานวิชาชีพ	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	22
การพัฒนาบุคลากรผู้สอนวิชาชีพ	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากร	39
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพ	56
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ	72
ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน	87
ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน .	111
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	136
ความมุ่งหมายของการวิจัย	136
ความสำคัญของการวิจัย	137
วิธีดำเนินการวิจัย	137
สรุปผลการวิจัย	139
การอภิปรายผล	143
ข้อเสนอแนะ	156
บรรณานุกรม	160
ภาคผนวก	165
ประวัติย่อผู้วิจัย	190

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นกลุ่มประชากรศึกษา	40
2	จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตาม วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม	50
3	จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามอายุ	
4	จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตาม วุฒิการศึกษา	51
5	จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตาม สถานภาพสมรส	52
6	จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตาม ประสบการณ์	54
7	จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตาม ตำแหน่ง	55

8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ	57
9	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านปฏิบัติการสอน จำแนกเป็นรายข้อ	60
10	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านขวัญกำลังใจ จำแนกเป็นรายข้อ	62
11	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านการแนะแนวอาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ	65
12	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านการติดต่อประสานงาน จำแนกเป็นรายข้อ	67
13	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกเป็นรายด้าน	69
14	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ	73

15	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านปฏิบัติการสอน จำแนกเป็นรายข้อ	76
16	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านวิชาภาษาอังกฤษ จำแนกเป็นรายข้อ	78
17	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านการแนะแนวอาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ ..	80
18	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านการติดต่อประสานงาน จำแนกเป็นรายข้อ :	82
19	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน	84
20	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม	87
21	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ	91

22	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	95
23	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส	99
24	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์	103
25	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง	107
26	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขต ภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม	112
27	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขต ภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ	116
28	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขต ภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	120

29	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขต ภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส	124
30	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขต ภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์	128
31	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขต ภาคเหนือ เป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง	132

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1 แสดงระดับความต้องการทางการศึกษา		25
2 แสดงองค์ประกอบปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม		38
3 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท อุตสาหกรรมแต่ละด้าน		71
4 แสดงเส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรมแต่ละด้าน		86
5 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม		90
6 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนกตามอายุ		94
7 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนกตามวุฒิการศึกษา .		98
8 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนกตามสถานภาพสมรส .		102
9 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนกตามประสบการณ์ .		106
10 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนกตามตำแหน่ง		110
11 แสดงเส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนก ตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม		115
12 แสดงเส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนก ตามอายุ		119
13 แสดงเส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนก วุฒิการศึกษา		123

ภาพประกอบ	หน้า
14 แสดง เส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนก ตามสถานภาพสมรส	127
15 แสดง เส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนก ตามประสบการณ์	131
16 แสดง เส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนก ตามตำแหน่ง	135

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่ผ่านมาของแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ในด้านการจัดดำเนินการศึกษาด้านทักษะวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะอาชีพตามความต้องการ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน การเรียนการสอนมุ่งฝึกทักษะเพื่อนำความรู้ไปใช้เสริมอาชีพหลัก หรือประกอบอาชีพในท้องถิ่น และจากการประเมินผลของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านการดำเนินการวิชาชีพ ผลปรากฏว่า ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด คือ หมวดวิชาอุตสาหกรรม ร้อยละ 59.5 รองลงมาคือ หมวดคหกรรมร้อยละ 53.5 ส่วนหมวดวิชาทั่วไปและวิชาธุรกิจ มีผู้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันร้อยละ 52.6 และ 21.1 ตามลำดับ สำหรับการนำความรู้ไปประกอบอาชีพนั้นแต่ละหมวดวิชายังมีผู้นำไปใช้น้อย คือ หมวดวิชาอุตสาหกรรมร้อยละ 12.8 หมวดคหกรรมร้อยละ 18.6 หมวดธุรกิจร้อยละ 17.6 และช่างทั่วไปร้อยละ 17.9 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 15 - 24) จะเห็นได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตรอบด้านในอัตราส่วนที่มาก แต่นำไปประกอบอาชีพยังอยู่ในอัตราส่วนที่น้อย อย่างไรก็ตาม ในการเรียนการสอนที่มุ่งฝึกทักษะนั้น พงษ์ หรดาล (2531 : 75) ได้ให้ความเห็นว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นปฏิบัติด้านทักษะเพื่อให้ออกไปประกอบอาชีพได้เพียงอย่างเดียว นั้น เป็นการดำเนินการของประเทศด้อยพัฒนา

การจัดการศึกษาควรจะจัดเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งแนวทางของสังคม

มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จีระ หงส์ลดารมภ์ (2532 : 118 - 119) ชี้ให้เห็นว่า แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานจะผันแปรไปตามการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมไทย ซึ่งโอกาสและทางเลือกที่เป็นไปได้ของไทยในอนาคต คือ อาจเป็นประเทศ อุตสาหกรรมใหม่ (NIC_s : Newly Industrializing Countries) หรือเป็นประเทศ เกษตรอุตสาหกรรม (NAIC : Newly Agro-Industrializing Country) หรือเป็น ประเทศที่ระบบเศรษฐกิจเน้นอุตสาหกรรมด้านบริการ (Straight to Service Sector) หรือเป็นประเทศที่ระบบเศรษฐกิจผสมผสานระหว่างรูปแบบเศรษฐกิจดังกล่าว การเตรียมกำลัง งานเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานในอนาคตก็คือ จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเกี่ยวกับการ ใช้ปัจจัยด้านแรงงานจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ การผลิตจะ เน้น การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นฤมล อัครนโร (2529 : 102) ได้ทำการศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีจะมีบทบาทต่อการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงทางด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และแรงงานฝีมือ ตลอดจนการเลือกใช้วัตถุดิบ ทั้งสามด้านพร้อม ๆ กัน

จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมประกอบกับแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ระยะ ที่ 6 (2530-2534) กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงได้ปรับแนวทางการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนสายอาชีพใหม่ เพื่อให้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนตามนโยบายรัฐบาล โดยไม่เน้นกิจกรรมทักษะวิชาชีพ แต่เปลี่ยนเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ มุ่งที่จะพัฒนา ผู้เรียนให้มีทักษะที่ดีต่อการทำงานและประกอบอาชีพ เห็นโลกของงานอาชีพ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2531 : คำนำ) ท้าทายกระบวนการดำเนินการเรียนการสอนเปลี่ยนตามไปด้วย จึงได้กำหนดจุดเน้นของแผนการศึกษานอกโรงเรียนที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพจะต้องไม่มุ่ง เน้นทักษะ เพียงอย่างเดียว แต่จะมุ่งฝึกให้เห็นช่องทางประกอบอาชีพควบคู่ไปด้วย โดยการ

ปรับหลักสูตรเดิม เสริมความรู้เรื่องการจัดการ การตลาด กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม และการตัดสินใจ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบนี้จะต้องมีการพัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ตลอดจนวิทยากรท้องถิ่นให้มีความรู้และความเข้าใจตรงกัน ทั้งในด้านหลักการและเทคนิคการสอน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2531 : 53) จากการปฏิบัติงานของครูสอนวิชาชีพมาแล้วระยะหนึ่งของช่วงแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 6 ซึ่งยังไม่ได้สิ้นสุดแผนอย่างสมบูรณ์ ปัญหาความแตกต่างของครูผู้สอนทั้งที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การปรับบทบาท รูปแบบแนวทางใหม่ของการปฏิบัติการสอนในการดำเนินงานที่ผ่านมาย่อมมองเห็นปัญหา อุปสรรค และความต้องการเพื่อการปฏิบัติการสอนวิชาชีพให้สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ และจากรายงานสรุปประจำปีงบประมาณ 2531 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ (2532 : 58 - 70) ในการจัดดำเนินการของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคเหนือทั้ง 16 จังหวัด พบว่า มีสภาพปัญหาการจัดดำเนินการศึกษาวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม คือ จำนวนนักศึกษา จำนวนห้องเรียน และจำนวนครูผู้สอน มีแนวโน้มอัตราเร่งที่ลดลงทุกด้านซึ่งสาเหตุดังกล่าวควรจะได้มีการศึกษาวิจัยว่า เหตุใดจึงเกิดปัญหาเช่นนั้น ซึ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคเหนือเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั่วประเทศ ที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพตามแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะที่ 6 ประกอบกับผู้วิจัยปฏิบัติราชการอยู่ในเขตภาคเหนืออยู่แล้ว จึงมีแรงจูงใจที่จะทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพของปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคเหนือ ว่ามีปัญหาและความต้องการอะไรบ้าง ซึ่งงานการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะช่วยให้มองเห็นสภาพของปัญหาและความต้องการและแนวโน้ม ทิศทาง โอกาส ทางเลือกที่เป็นไปได้ด้านการแก้ไขปรับปรุงงานของครูสอนวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม โดยแยกเป็นด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพและด้านการติดต่อประสานงาน
2. เพื่อศึกษาความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม โดยแยกเป็นด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพและด้านการติดต่อประสานงาน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน ซึ่งได้แก่ วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ และตำแหน่งหน้าที่

ความสำคัญของการวิจัย

1. ให้ผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาเพื่ออาชีพทั้งของรัฐและเอกชนได้ทราบปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของครูสอนวิชาชีพ
2. ผลของการศึกษาวิจัยใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงและพัฒนาในการปฏิบัติงานของครูสอนวิชาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดน่าน เขตภาคเหนือ หรือภาคอื่น ๆ
3. เป็นส่วนหนึ่งในการนำไปใช้ในการบริหารหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมในการเรียนการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น จำนวน 30 - 300 ชั่วโมง ประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ 16 จังหวัด คือ เชียงราย ลำพูน แพร่ เชียงใหม่ น่าน แม่ฮ่องสอน พะเยา พิจิตร กำแพงเพชร พิษณุโลก นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และลำปาง จำนวน 117 คน ของหมวดวิชาประเภทอุตสาหกรรม คือ วิชาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ และช่างโลหะ

2. เนื้อหาวิจัย เนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและความต้องการของครูสอน วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น หมวดวิชาประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขต ภาคเหนือ 16 จังหวัด แยกออกเป็น 5 ด้าน คือ

2.1 ด้านวิชาการ

2.2 ด้านปฏิบัติการสอน

2.3 ด้านขวัญกำลังใจ

2.4 ด้านการแนะแนวอาชีพ

2.5 ด้านการติดต่อประสานงาน

ซึ่งเป็นตัวแปรจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(ภาพประกอบ 38)

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม แยกวิชา 4 วิชา คือ

3.1.1.1 วิชาช่างยนต์

3.1.1.2 วิชาช่างไฟฟ้า

3.1.1.3 วิชาช่างวิทยุ

3.1.1.4 วิชาช่างโลหะ

3.1.2 อายุ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.2.1 18 - 30 ปี

3.1.2.2 30 ปีขึ้นไป

3.1.3 วุฒิการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.3.1 ต่ำกว่าอนุปริญญา

3.1.3.2 อนุปริญญาและสูงกว่า

3.1.4 สถานภาพสมรส แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.4.1 โสด

3.1.4.2 แต่งงานแล้ว

3.1.5 ประสบการณ์ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.5.1 0 - 5 ปี

3.1.5.2 5 ปีขึ้นไป

3.1.6 ตำแหน่ง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

3.1.6.1 ข้าราชการ

3.1.6.2 ลูกจ้างประจำ

3.1.6.3 วิทยากร

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพพระยาล้านพระ เกษ

อุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

3.2.1.1 ด้านวิชาการ

3.2.1.2 ด้านปฏิบัติการสอน

3.2.1.3 ด้านขวัญกำลังใจ

3.2.1.4 ด้านการแนะแนวอาชีพ

3.2.1.5 ด้านการติดต่อประสานงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้ความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นที่เข้าใจตรงกันและชัดเจน จึงได้กำหนดความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดอุปสรรคในการเรียนการสอน

2. ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่บุคคลมุ่งหวังและเห็นว่าสิ่งนั้นนำมาแก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพขึ้นได้

3. ปัญหาและความต้องการแยกศึกษาออกเป็น 5 ด้าน แต่ละด้านมีความหมายดังนี้

3.1 ด้านวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาความรู้ การพัฒนาความสามารถ การพัฒนาทักษะ ศึกษาต่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา อบรม เทคนิคการสอนใหม่ ๆ ทศนศึกษาเชิงวิทยากรพิเศษ และการนิเทศ

3.2 ด้านปฏิบัติการสอน ได้แก่ เทคนิควิธีสอน วัสดุ-อุปกรณ์การฝึก สื่อการสอน เครื่องมือเครื่องจักร การเบิกจ่ายวัสดุ-อุปกรณ์ การวัดผลประเมินผล

3.3 ด้านขวัญกำลังใจ ได้แก่ ความมั่นคงในอาชีพ ความปลอดภัยในพื้นที่ปฏิบัติการสอน การติดต่อสื่อสาร การนิเทศตรวจเยี่ยม คุณค่าของงาน โอกาสที่จะก้าวหน้าค่าตอบแทน

3.4 ด้านการแนะแนวอาชีพ ได้แก่ การให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้เรื่องของกฎหมายระเบียบแบบแผนของบ้านเมือง สังคม เศรษฐกิจ

3.5 ด้านการติดต่อประสานงาน ได้แก่ การติดต่อประสานงานกับศูนย์การศึกษา
นอกระบบโรงเรียนจังหวัด หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง สถานประกอบการ ตลอดจนการประสานงาน
กับผู้นำท้องถิ่น

4. ครูสอนวิชาชีพ หมายถึง ครูประจำการและวิทยากรผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม

4.1 ครูประจำการ หมายถึง ข้าราชการและลูกจ้างประจำผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการ
การสอนวิชาในตำแหน่งของทางราชการ โดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณประจำศูนย์
การศึกษานอกระบบโรงเรียนจังหวัด

4.2 วิทยากร หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนวิชาชีพโดยผ่านการคัดเลือก
ทดสอบ ของศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนจังหวัด

5. วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น หมายถึง วิชาชีพที่กำหนดระยะเวลาเรียนตั้งแต่ 30 -
300 ชั่วโมง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ เป็นรายวิชาที่จบในตัวเอง

6. ประเภทอุตสาหกรรม หมายถึง วิชาช่างยนต์ วิชาช่างไฟฟ้า วิชาช่างวิทยุ
และวิชาช่างโลหะ

7. ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนจังหวัด หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนจังหวัด
ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่เขตภาคเหนือ 16 จังหวัด คือ เชียงราย ลำพูน แพร่ เชียงใหม่ น่าน
แม่ฮ่องสอน พะเยา พิจิตร กำแพงเพชร พิษณุโลก นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์
สุโขทัย ตาก และจังหวัดลำปาง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อความสะดวกในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของ
ครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดน่านเขตภาคเหนือ 16 จังหวัด
ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้ คือ

1. หน้าที่ความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. บทบาทและหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
3. บทบาทและหน้าที่ของครูสอนวิชาชีพ
4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานวิชาชีพ
5. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
6. การพัฒนาบุคลากรผู้สอนวิชาชีพ
 - 6.1 ด้านวิชาการ
 - 6.2 ด้านปฏิบัติการสอน
 - 6.3 ด้านขวัญกำลังใจ
 - 6.4 ด้านการแนะแนวอาชีพ
 - 6.5 ด้านการติดต่อประสานงาน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หน้าที่ความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2522 ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2515 (ฉบับที่ 22) กำหนดให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นกรมหนึ่งที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ามีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้ (อุดม เขียววงศ์. 2529 : 130 - 135)

1. จัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อแก้ไขการไม่รู้หนังสือ ให้การศึกษาทดแทนแก่ผู้ที่ไร้โอกาสจะเข้ารับการศึกษาระบบโรงเรียน ให้การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น จัดบริการส่งเสริมการอ่าน จัดพิพิธภัณฑ์ทางการศึกษา การศึกษาทางสื่อมวลชน จัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถ การปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ การแก้ไขปัญหาวินัยประจำวัน การพัฒนาชุมชนและความเป็นพลเมืองดีในระบบประชาธิปไตย
 2. วางแผน วิจัย พัฒนาฝึกอบรม และพัฒนาคุณภาพของงานการศึกษานอกโรงเรียน
 3. ประสานงาน อุดหนุน ส่งเสริมและให้บริการเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน
- แก่หน่วยงานอื่น ๆ ที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ

ปัจจุบันกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีหน่วยงานในสังกัดที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง ระดับกอง และส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากอง รวม 8 หน่วยงาน คือ สำนักงานเลขาธิการกรม กองแผนงานและวิจัย กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กองปฏิบัติการ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ศูนย์บริการเพื่อการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก

และหน่วยงานที่สังกัดส่วนกลางที่มีที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ตั้งกระจายอยู่ทั่วประเทศ ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค เป็นสถาบันการศึกษาที่ดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาออกโรงเรียนทางด้านวิชาการ ประสานงานวางแผนการดำเนินงานและให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มี 5 ศูนย์ ได้แก่

- 1.1 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี
- 1.2 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคเหนือ จังหวัดลำปาง
- 1.3 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคใต้ จังหวัดสงขลา
- 1.4 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง จังหวัดราชบุรี
- 1.5 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออก จังหวัดระยอง

2. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัด ส่งเสริมประสานงาน และให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ และเอกชน ตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น และปฏิบัติงานครอบคลุมในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนที่จัดตั้งแล้วมี 72 แห่ง ตั้งอยู่บนพื้นที่ดังนี้

2.1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด อุตรธานี ขอนแก่น หนองคาย เลย สกลนคร ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ ยโสธร มหาสารคาม นครพนม มุกดาหาร สุนทรบุรี บุรีรัมย์ ชัยภูมิ ศรีสะเกษ นครราชสีมา (17 จังหวัด)

2.2 ภาคเหนือ มีศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เชียงราย ลำพูนแพร่ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน น่าน พะเยา พิจิตร กำแพงเพชร พิชญ์โลก นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และลำปาง (16 จังหวัด)

2.3 ภาคใต้ มีศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง ภูเก็ต กระบี่ ตรัง พังงา สตูล ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สงขลา และระนอง (14 จังหวัด)

2.4 ภาคกลาง มีศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ปทุมธานี นครปฐม

สมุทรสาคร เพชรบุรี สมุทรสงคราม ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี อ่างทอง อยุธยา
สิงห์บุรี ลพบุรี ชัยนาท อุทัยธานี สระบุรี นครสวรรค์ และประจวบคีรีขันธ์ (17 จังหวัด)

2.5 ภาคตะวันออก มีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จันทบุรี และเชิงเทรา
ระยอง ชลบุรี นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และตราด (8 จังหวัด)

3. ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน ตั้งอยู่ที่จังหวัดปราจีนบุรี มี
พื้นที่รับผิดชอบหมู่บ้านตามชายแดนของ 3 จังหวัด คือ ปราจีนบุรี จันทบุรี และตราด มี
หน้าที่จัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้สอดคล้องกับความเป็น ความต้องการและสภาพปัญหา
ของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว

ปรัชญาและแนวคิดของการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ความเชื่อพื้นฐานหรือทัศนะที่
ยึดถือเป็นหลักในการอ้างอิง เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายและวิธีการดำเนินงานทั่วไป ซึ่งยึดถือเอามนุษย์
เป็นสำคัญโดยคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ธรรมชาติของคน พฤติกรรมของคน
และความต้องการของคน กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดความเชื่อพื้นฐานคล้อยตาม
องค์ประกอบทั้งสามของคน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2531 : 2-3) ดังนี้

1. คนทุกคนมีพื้นฐานของชีวิตต่างกัน ฉะนั้นความต้องการของแต่ละคนจึงแตกต่างกัน
ด้วย
2. ความสุขหรือความพอใจ ซึ่งเป็นความต้องการสูงสุดของคนจะมีความแตกต่างกัน
ไปตามสภาวะของแต่ละบุคคล
3. การที่คนเราจะมีชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างเป็นสุขนั้น จะต้องรู้จักปรับตัวให้เข้ากับ
สิ่งแวดล้อม (สังคม)
4. การที่บุคคลจะอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขนั้น จะต้องเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้
ปัญหาเป็น บุคคลนี้จะต้องนำข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมสิ่งแวดล้อม และข้อมูล
ทางวิชาการ มาประกอบการคิดและตัดสินใจ

แนวคิดการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในปัจจุบัน เน้นหนักที่การจัดการศึกษาตลอดชีวิตซึ่ง

เป็นระบบการบริการทางการศึกษาที่เกิดจากการประสมกลมกลืนสอดคล้องสัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ของการศึกษาระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยจัดดำเนินงานได้

3 ประเภท คือ

1. การให้ความรู้พื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้พลาดโอกาสที่จะเรียนในระบบโรงเรียน เช่น การรณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา การศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมและมัธยม 3 รูปแบบ คือ การเรียนผ่านชั้นเรียน การเรียนทางไกล และการเรียนด้วยตนเอง

2. การให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นการจัดการบริการการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้คนสามารถได้รับข่าวสารข้อมูลที่รวดเร็ว ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เช่น การบริการทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือวัด งานบริการทางเทคโนโลยีทางการศึกษา งานบริษัทเพื่อการศึกษา งานโสตทัศนศึกษา

3. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อส่งเสริมให้คนได้มองเห็นโลกของงานอาชีพ เห็นช่องทางทำมาหากิน และมีโอกาสได้ฝึกทักษะและมีมือที่จำเป็นให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของตนเองและชุมชน เพื่อให้สามารถทำงานและประกอบอาชีพได้

จุดเน้นของแผนการศึกษานอกโรงเรียนที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ กรมการศึกษา
นอกระบบเรียน จึงได้กำหนดแนวทางการสอนวิชาชีพไว้ดังนี้

1. จะเน้นเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาชุมชนและการประกอบอาชีพตามความเหมาะสมของผู้เรียนและชุมชนนั้น ๆ ในเรื่องของอาชีพจะให้ความสำคัญแก่การส่งเสริมอาชีพที่ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นไม่ต้องลงทุนในเรื่อง เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์

2. ในการจัดหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาชีพ จะไม่มุ่งเน้นเฉพาะการฝึกทักษะและมีมือ แต่จะส่งเสริมผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็น นับตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหาและทางเลือกที่เหมาะสม การจัดกระบวนการเพื่อให้เห็นช่องทางการประกอบอาชีพ การฝึกหัดทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี การทำงานเป็นกลุ่ม การพัฒนาทัศนคติ และลักษณะนิสัยที่

จำเป็น ตลอดจนการบริหารและการจัดการ อย่างไรก็ตามการกำหนดเนื้อหาเพื่อให้บริการแก่ผู้เรียน จะดำเนินการในลักษณะของการ "ต้องจริง" กล่าวคือ จะวิเคราะห์พื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน ปรับเนื้อหาและระยะเวลาของหลักสูตรเพื่อให้ความรู้เฉพาะเรื่อง ตามความจำเป็น และความต้องการของผู้เรียน

3. จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้ประสานสัมพันธ์กับโครงการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ เช่น อาศัยการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเป็นสื่อในการสำรวจปัญหาและความต้องการในการฝึกอบรมของผู้เรียน และจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ให้รับช่วงในการสนองความต้องการนั้น เผยแพร่ข่าวสารข้อมูล เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพผ่านเอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชน เป็นต้น

4. จะส่งเสริมให้วิทยากรท้องถิ่นที่ได้รับการคัดเลือก และการอบรมเป็นผู้สอนในหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพมากยิ่งขึ้น เพื่อขยายบริการให้กว้างขวางและเพื่อเปิดโอกาสให้ข้าราชการประจำของศูนย์ฯ ซึ่งมีจำนวนจำกัดได้ทำหน้าที่สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาหลักสูตร คัดเลือกและฝึกอบรมวิทยากรท้องถิ่น การนิเทศติดตามผล การแนะแนวและการประสานงานกับหน่วยงานอื่น

5. จะประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่ให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายเดียวกัน ทั้งนี้จะแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความพร้อมและความชำนาญ เพื่อให้บริการไม่ซ้ำซ้อน แต่มีความต่อเนื่องและรับช่วงกัน

6. จะเน้นให้บริการแก่เยาวชนและประชาชนในวัยแรงงานในชนบทเป็นหลัก โดยเฉพาะผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

7. จะจัดรูปแบบของกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและ เนื้อหาของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะให้ความสำคัญแก่การให้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพโดยผ่านสื่อทางการศึกษาประเภทต่าง ๆ สำหรับในชุมชนเมืองมีผู้ประสงค์จะเข้ารับบริการเป็นจำนวนมาก จะเน้นการสอนในลักษณะชั้นเรียนไม่มีรอบ

ในการเรียนการสอนนั้น จะต้องไม่มุ่งเน้นทักษะ เพียงอย่างเดียว แต่จะมุ่งฝึกให้เห็น

ช่องทางประกอบอาชีพควบคู่ไปด้วย จึงต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เสริมความรู้เรื่องการจัดการ การตลาด กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม และการตัดสินใจ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ จะต้องมีการพัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ตลอดจนวิทยากรท้องถิ่น ให้มีความรู้ ความเข้าใจตรงกันทั้งในด้านหลักการและ เทคนิคการสอน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

2531 : 52-53)

บทบาทและหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

บทบาทและหน้าที่ตามลักษณะงานและรูปแบบการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในระดับสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2531 : อัดสำเนา) มีดังนี้คือ

1. กลุ่มสนใจและกิจกรรมในชุมชนหรือท้องถิ่น
2. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ สายสามัญ สายอาชีพ
3. การให้บริการข่าวสารข้อมูล
4. การศึกษาทางวิทยุ โทรทัศน์ ไปรษณีย์ และโสตทัศนูปกรณ์
5. การบริการเพื่อการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา และเทคโนโลยีชนบท
6. การศึกษาในลักษณะหรือรูปแบบอื่นใดที่เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน

การดำเนินการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีหน้าที่ปฏิบัติตามลักษณะงานและให้ มีหน้าที่ในการจัดดำเนินการ ดังนี้

1. บริหารการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ
2. จัดทำแผนและโครงการปฏิบัติงาน
3. สรรวส้ง เสริมสนับสนุน ประสานงาน ให้ความร่วมมือ อดทน และให้บริการ

การศึกษา

4. ควบคุมดูแล ตรวจสอบ นิเทศ ติดตามผลและรายงาน

5. ประเมินมาตรฐาน วัดผลประเมินผล และออกหลักฐานการศึกษา

6. ดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านหรือตำบล การศึกษา
สายสามัญและการศึกษาสายอาชีพ

7. ฝึกอบรม ประชุมสัมมนา เจ้าหน้าที่คณะกรรมการดำเนินงานระดับชุมชนหรือท้องถิ่น
หรือบุคคลอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

8. ำให้การศึกษอบรมแก่ประชาชนที่อยู่นอกกระบบโรงเรียน

9. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน

จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

2531 : 59) มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในโลกของงานอาชีพ รู้จักเข้าใจ
ตนเองและสังคม เห็นช่องทางประกอบอาชีพ

2. เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ
และทักษะเท่าที่จำเป็นในอาชีพที่ตัดสินใจทำ และแสวงหาข้อมูลอาชีพจากแหล่งวิชาการต่างๆ
ได้

3. เพื่อสร้างโอกาสให้บุคคลแต่ละกลุ่มบุคคล เข้าสู่อาชีพอย่างสัมพันธ์กับส่วนแบ่งของ
ตลาดอาชีพ และแรงงานที่มีอยู่

4. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถปรับตัว ปรับอาชีพ และพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง
ในด้านการจัดการดำเนินการศึกษาด้านทักษะวิชาชีพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนได้จัด
การเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น คือ มีเวลาเรียนระหว่าง 30-300 ชั่วโมง จัด
ให้มีการเรียนการสอนวันละ 3 รอบ คือ รอบเช้า บ่าย ค่ำ บางแห่งเปิดสอนได้เพียง
รอบเดียว ในการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น นอกจากจะเปิดสอนภายในศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัดแล้ว ยังจัดเป็นหน่วยเคลื่อนที่ไปเปิดสอนในชนบทด้วย วิชาที่เปิดสอน เช่น
วิชาอาหาร วิชาเกษตร วิชาช่างตัดเย็บเสื้อผ้า วิชาช่างตัดผม วิชาช่างเสริมสวย วิชา

ช่างไฟฟ้า วิชาช่างยนต์ วิชาช่างวิทยุ วิชาบัญชีร้านค้า วิชาพิมพ์ดีด เป็นต้น (ศุภร ศรีแสน. 2530 : 148) สำหรับบุคลากรที่ทำหน้าที่ครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ได้แก่ ครู อาจารย์ ช่างราชการ ช่างบ้าน ช่างฝีมือ หรือผู้มีความรู้ หรือมีอาชีพในด้านต่าง ๆ และที่สามารถถ่ายทอดความรู้ข้อมูล และข่าวสารได้ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของการสอน การแสดง การสาธิต หรือการแนะนำโดยวิธีการต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี (กชกร สังขชาติ. 2527 : 145)

✓ บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอนวิชาชีพ

1. ครูผู้สอนหรือวิทยากร จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความตั้งใจ ความเสียสละ และทุ่มเทการทำงาน ปรับปรุงตนเองอยู่ตลอดเวลา และจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน ผู้สอน ผู้แนะแนว หรือผู้แนะนำ ผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2531 : 96 - 97) โดยจัดดำเนินการดังนี้

- 1.1 ทำแผนการสอน รายละเอียดเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร
- 1.2 ทำสื่อการสอนทุกประเภท
- 1.3 ทำและจัดทำอุปกรณ์การสอน
- 1.4 ทำใบงาน
- 1.5 หาเอกสารหรือวารสารประจำวิชา
- 1.6 จัดทำให้เกิดมุมการเรียนรู้ในห้อง
- 1.7 จัดกลุ่มอภิปราย
- 1.8 ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้เรียน
- 1.9 จัดคู่การสอนแก่บุคคลหรือกลุ่ม
- 1.10 มอบงานให้กับผู้เรียน แนะนำและสอนผู้มาใหม่
- 1.11 ทดสอบความรู้ผู้เรียน
- 1.12 หาวิทยากรหรือผู้ชำนาญการมาประจำวิชา หรือให้ความรู้พิเศษในบางครั้ง

1.13 หาแหล่งที่จะฝึกงานในวิชาที่ทำได้

1.14 พาไปทัศนศึกษาหรือดูแหล่งความรู้

1.15 จัดหาผู้ที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ (ที่เกี่ยวข้องมาแนะนำ)

1.16 จัดหาข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชานั้น ๆ

2. หลักสูตร แต่ละรายวิชาแยกเนื้อหาออกเป็นหมวดหมู่ เรียกว่า รายวิชา แต่ละรายวิชาจบในตัวเองและเชื่อมโยงกับรายวิชาอื่นสามารถเรียนต่อเนื่องกันได้ การแยกแต่ละรายวิชาให้มีอิสระเช่นนี้ ก็เพื่อที่จะสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีเวลาเรียนน้อย หรือกำลังทรัพย์ไม่พอที่จะเรียนต่อในรายวิชาอื่นเป็นระยะเวลายาวนาน ให้มีโอกาสเรียนจบหลักสูตร โดยไม่ถือว่าออกกลางคัน ในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นไม่เกิน 300 ชั่วโมง กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนพิจารณาอนุมัติได้เอง เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ยืดหยุ่น และเป็นไปตามสภาพความต้องการของแต่ละท้องถิ่น จึงเปิดโอกาสให้สถานศึกษาวิชาชีพเป็นผู้กำหนดขึ้นเอง แล้วนำเสนอกรมการศึกษานอกโรงเรียนพิจารณาอนุมัติ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นบางแห่งกำหนดเนื้อหาไว้ให้มีเวลาเรียนต่อเนื่องกัน 100 ชั่วโมง 150 ชั่วโมง และบางแห่งแบ่งเนื้อหาออกเป็นรายวิชาจบในตัวเอง ใช้เวลาเรียน 30 ชั่วโมง 60 ชั่วโมง หรือ 90 ชั่วโมง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2526 : 4 - 8)

3. การวัดและการประเมินผล

3.1 การวัดผลและการประเมินผลการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

พ.ศ. 2522 ได้กำหนดค่าให้ประเมินผลการเรียนจากการวัดผลระหว่างเรียน และเมื่อเรียนจบแต่ละรายวิชา การประเมินผลอาจใช้การทดสอบหรือการสังเกต หรือวิธีอื่นใดทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของรายวิชานั้น ๆ แล้วนำคะแนนมารวมกันได้เท่าไร นำผลรวมที่ได้มาปรับเป็นระดับคะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

90 - 100	เท่ากับผลการเรียนดีมาก	ระดับคะแนน 4
----------	------------------------	--------------

75 - 89	เท่ากับผลการเรียนดี	ระดับคะแนน 3
---------	---------------------	--------------

60 - 74	เท่ากับผลการเรียนค่อนข้างดี	ระดับคะแนน 2
50 - 59	เท่ากับผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	ระดับคะแนน 1
0 - 49	เท่ากับผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์	ระดับคะแนน 0

3.2 วิธีการประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยที่การจัดสอนในแต่ละรายวิชา แบ่งออกเป็นรายวิชาย่อยหรืองาน ในแต่ละรายวิชาอาจประกอบด้วยงานหลายงาน เมื่อสิ้นสุดการเรียนในแต่ละรายวิชา ให้ประเมินผลโดยนำผลการเรียนหรือผลการปฏิบัติงานของทุกงานในรายวิชานั้น ๆ มารวมกัน ได้เท่าไรแล้วหารด้วยจำนวนงาน นำผลลัพธ์มาปรับระดับคะแนนอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เกณฑ์ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2526 : 67 - 68) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.00	เท่ากับ	4
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49	เท่ากับ	3
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	เท่ากับ	2
คะแนนเฉลี่ย 0.50 - 1.49	เท่ากับ	1
คะแนนเฉลี่ย 0.00 - 0.49	เท่ากับ	0

ค่าตอบแทนของครูผู้สอน สำหรับค่าตอบแทนให้ครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นจากเงินงบประมาณ หรือเงินบำรุงการศึกษา ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง (กระทรวงการคลัง. 2532 : 1 - 2) คือ ผู้เรียนจำนวน 10 คนขึ้นไปในอัตราชั่วโมงละไม่เกิน 50 บาท

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานวิชาชีพ

จากการดำเนินงานวิชาชีพที่ผ่านมา ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย มีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2525 : 113 - 115) คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับผู้รับบริการ เพราะมีภาระในเรื่องการดำรงชีพและขาดเงินที่จะจัด

หาวัสดุเพื่อฝึกฝนทักษะ เพิ่มเติม

2. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรในการกำหนดเนื้อหาหนักขึ้นอยู่กับความชำนาญของวิทยากร และความพร้อมของอุปกรณ์ที่มีอยู่ และบางวิชามีระยะเวลาเรียนนานเกินไปทำให้ผู้เรียนออกกลางคัน เพื่อประกอบอาชีพของตนเองตามช่วงฤดูกาล

3. ปัญหาเกี่ยวกับประโยชน์ต่อเนื่องจากการฝึกทักษะและวิชาชีพ ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้มีอาชีพหลักอยู่แล้ว และมีความประสงค์จะเรียนเพื่ออาชีพติดประจำวัน หรือเพื่อประกอบความรู้ ผู้เรียนขาดปัจจัยที่สำคัญบางประการ เช่น เงินทุน วัสดุ และบริการทางด้านตลาด

หน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดทำมีการฝึกอบรมอาชีพหลักสูตรระยะสั้น ทำให้ทราบว่ามีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการฝึก 11 ประการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2527 : 59 - 60) คือ

1. ปัญหาการขาดข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

2. ปัญหาการโอนเงินงบประมาณจากส่วนกลางสู่ส่วนท้องถิ่นทำได้ล่าช้า ทำให้เกิดการไม่คล่องตัวของหน่วยฝึกงาน

3. ปัญหาขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ซึ่งจะช่วยในด้านการประหยัด ในการใช้ทรัพยากร รวมทั้งแก้ปัญหาการทำงานซ้ำซ้อน

4. ปัญหาหลักสูตรบางหลักสูตรล้าสมัย บางหลักสูตรระยะเวลาสั้นมากเกินไป ทำให้การฝึกไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

5. ปัญหาคุณภาพครูฝึก บางแห่งขาดแคลน และส่วนใหญ่อขาดประสบการณ์ ทำให้มีปัญหาในการถ่ายทอด บางสาขาครูขาด ในท้องถิ่นห่างไกลจะไม่มีครูออกสอน

6. ปัญหาการออกกลางคันของผู้เข้าฝึกค่อนข้างสูง

7. ปัญหาผู้เข้าฝึกบางคนไม่ได้ตั้งใจเอาใบเข้าเป็นประโยชน์ บางคนเพื่อเอาใบเรียน

ต่อ หรือเป็นการเพิ่มพูนความรู้ของตนเอง และเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

8. ปัญหางบประมาณมีน้อย ทำให้การฝึกไม่สามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้

9. ปัญหาด้านการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ได้รับการฝึก โดยเฉพาะการฝึกอาชีพสตรี

10. ปัญหาขาดแคลนเงินทุน สำหรับผู้ประสงค์จะมีกิจการของตน

11. ปัญหาภาวะเบียดเบียนราชการต่าง ๆ ซึ่งมากมายซับซ้อนจนไม่เกื้อกูลการทำงานและกลายเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

จากรายงานการประชุมสัมมนาพัฒนาแนวทางและรูปแบบการพัฒนาครูสอนวิชาชีพพระยาล้านเมื่อปี 2529 สรุปปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาล้าน

(กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2533 : อัดสำเนา) ดังนี้คือ

1. ปัญหาการสอนวิชาชีพที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2. ปัญหาผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับการฝึกฝนไปประกอบอาชีพได้ เนื่องจาก
การฝึกไม่ครบถ้วนกระบวนการสร้างงานอาชีพ

3. ปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนที่มีเวลาจำกัด หรือขาดทุนทรัพย์

4. ปัญหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เปิดกว้าง สำหรับการหาความรู้และ
ประสบการณ์ จากแหล่งความรู้ภายนอกโรงเรียน

5. ปัญหาขาดอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย และไม่ใช้เทคโนโลยีการศึกษาเข้าช่วยสอน

6. ปัญหาขาดข้อมูล เพื่อการวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

7. ปัญหาการไม่ได้รับความเชื่อถือจากประชาชนในด้านการฝึกวิชาชีพ

8. ปัญหาการขาดแคลนทุนรอนในการ เปิดกิจการของตนเอง

9. ปัญหาการตลาดสำหรับผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

10. ปัญหาไม่พัฒนาวิธีการสอนของครู

11. ปัญหาการไม่พัฒนาความรู้ทางวิชาชีพของผู้สอน

12. ปัญหาการขาดกำลังใจของผู้สอน อันเนื่องมาจากสวัสดิการ การสนับสนุนส่งเสริมของผู้บริหาร และ โอกาสในการพัฒนาตนเอง

13. ปัญหาการขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่ทาท้าทายที่คล้ายกัน ทำให้การทำงานซ้ำซ้อนกัน

14. ปัญหาการขาดแคลนสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ และไม่ปฏิบัติตามแผนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนได้สรุปสภาพปัญหาการจัดอาชีวะของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2531 : 137) คือ

1. ขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่น
2. ขาดแคลนวิทยากร
3. ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์การสอน
4. ผู้เรียนนำไปประกอบอาชีพอิสระ และรับจ้างน้อย
5. เน้นเรื่องทักษะ ขาดเรื่องการจัดการ และช่องทางประกอบอาชีพ
6. ขาดข้อมูลเปิดสอนวิชาชีพ ให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

✓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

โมแฮมหมัด และสมจิตร์ (2520 : 9) ได้สรุปความต้องการของ เลแกนส์ (Legans. 1964) คือ "สิ่งที่แตกต่างกันระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสภาพที่จะให้เป็นไปในอนาคต" สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่เป็นจริง สภาพที่จะให้เป็นไปในอนาคต หมายถึง สภาพที่ประสงค์ ช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ต้องการจะให้เป็นไปในอนาคต เรียกว่า "ความต้องการ"

วีรัช สงวนนางค์วาน (2531 : 203) ได้สรุปข้อเสนอแนะของ เอิร์สเบิร์ก

"Herzberg" ว่า แนวทางที่จะนำไปสู่การสนองตอบความต้องการของผู้ปฏิบัติงานใน

Motivator Factors ได้นั้น ผู้บริหารจะต้องให้อิสระในการทำงานแก่ผู้ได้บังคับบัญชาเพิ่มขึ้น มีการมอบหมายความรับผิดชอบให้สูงขึ้น ให้ออกาสผู้ได้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็น ความสามารถต่าง ๆ มากขึ้น ให้ผู้ปฏิบัติงานได้ประเมินและควบคุมการปฏิบัติงานด้วยตนเองให้มากที่สุดทั้งหมดนี้จะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นแก่องค์การโดยรวมด้วย

โนลส์ (Knowles. 1972 : 80 - 86) ได้แบ่งลักษณะความต้องการทางการศึกษาผู้ใหญ่ 2 ลักษณะ คือ

1. ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Basic Human Needs) แบ่งออกเป็น

1.1 ความต้องการทางด้วรร่างกาย (Physical Needs) ได้แก่ ความต้องการทางร่างกายโดยทั่ว ๆ ไป ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ ความต้องการเกี่ยวกับการเห็นที่ชัดเจน การได้ยินที่ชัดเจน สถานที่เอื้ออำนวย หรือสะดวกสบาย

1.2 ความต้องการการเจริญเติบโต (Growth Needs) นักจิตวิทยาเห็นพ้องกันว่า ความเจริญเติบโตนี้อาจเป็นแรงขับพื้นฐานและเป็นสากลที่สำคัญกว่าสิ่งอื่น โดยเฉพาะการพัฒนาการในวัยเด็ก สำหรับนักการศึกษาผู้ใหญ่ ความจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการเจริญเติบโต ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ ความสนใจ ตลอดจนความซาบซึ้ง

1.3 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (The Need of Security) เป็นที่ยอมรับว่า ไม่ว่าคนหรือสัตว์นั้น มีสัญชาตญาณของการป้องกันตัว สำหรับคนเราความต้องการความปลอดภัย ซึ่งหมายถึง ความปลอดภัยต่อร่างกาย จิตใจ นั้นคือ ความไม่ต้องการถูกข่มขู่คุกคาม เสียภาพพจน์ของตนเอง จึงพยายามอยู่ในสภาพที่ตนเองคุ้นเคย และเมื่อใดที่คนเรารู้สึกไม่ปลอดภัย การวางตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ก็อาจเป็นลักษณะหลีกเลี่ยง หรือเผชิญหน้ากับสถานการณ์นั้น ๆ

1.4 ความต้องการประสบการณ์ใหม่ (The Needs of New Experience)

ในขณะที่มนุษย์ต้องการความปลอดภัยให้แก่ตนเองแล้ว ยังต้องการผจญภัย ความตื่นเต้น และการเสี่ยงในชีวิตอีกด้วย โดยปกติแล้วคนจะเบื่อความซ้ำซากจำเจ แต่ถ้าพวกเขาไม่ได้รับการตอบสนองด้านประสบการณ์ใหม่ ๆ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ความฉุนเฉียว พลุ่พลุ่ ความต้องการประสบการณ์ใหม่นี้ จะเป็นแรงขับให้พวกเขาแสวงหาเพื่อนใหม่ ความสนใจใหม่ ๆ หรือวิถีทางที่จะกระทำกิจกรรมมาด ๆ ใหม่ ๆ และความคิดใหม่ ๆ ดังนั้น การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ต้องตระหนักในความต้องการด้านนี้

1.5 ความต้องการความรักความเห็นใจ (The Needs for Affection)

คนทุกคนต้องการความรัก การแสดงออกเพื่อให้ได้มาซึ่งความรัก อาจกระทำในลักษณะตรงข้าม นั่นคือ การให้ความรักกับคนอื่นเพื่อจะได้รับการตอบ การทำให้คนอื่นพึงพอใจ เช่น การแบ่งปัน แลกเปลี่ยน ความสนใจ ประสบการณ์ สุข ทุกข์ ซึ่งกันและกัน แต่เมื่อใดคนไม่ได้รับการสนองตอบด้านนี้ พฤติกรรมจะแสดงออก 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ก้าวร้าวและเก็บกด และการจัดการศึกษาผู้ใหญ่จำเป็นต้องคำนึงถึงความสำเร็จของความต้องการด้านนี้เช่นกัน

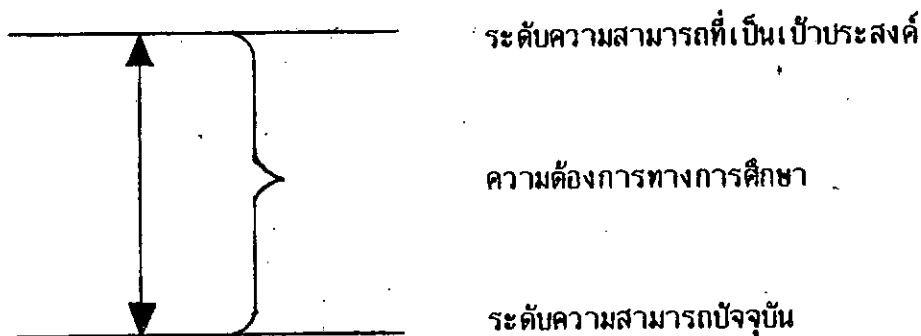
1.6 ความต้องการการยอมรับ (The Needs for Recognition)

ทุกคนต้องการการยอมรับในคุณค่าของตน และเป็นที่นับถือของบุคคลอื่นในบางสิ่ง ความรู้สึกนี้เป็นแรงกระตุ้นให้คนแข่งขันที่จะได้มาซึ่งตำแหน่งในกลุ่มสังคม สถาบัน และชุมชนของเขาเอง และผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการการยอมรับ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ การเก็บกด รู้สึกเกลียดตัวเอง หรือลักษณะที่พยายามเรียกร้องความสนใจ สำหรับนักการศึกษาผู้ใหญ่ การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความต้องการการยอมรับและจัดการศึกษาที่เหมาะสม

2. ความต้องการทางการศึกษา (Educational Need) คือ สิ่งที่บุคคลควรที่

จะเรียนรู้เพื่อปรับปรุงตนเอง องค์กรหรือสังคมของตนให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ความต้องการทางการศึกษาก็ยังมีช่องว่างระหว่างระดับความสามารถที่กำหนดโดยตัวบุคคลเอง องค์กรหรือสังคมของเขานั้นเอง ความต้องการทางการศึกษาจึงมีข้อขัดแย้งระหว่างอะไร ที่ตัวบุคคล องค์กร หรือสังคม พิจารณาที่จะเป็น กับสภาพความเป็นจริงขณะนั้น ดังนั้น หากความ

ต้องการของบุคคล องค์การและสังคมสอดคล้องกัน ย่อมเป็นแรงผลักดันให้การเรียนรู้มี
ประสิทธิภาพ

ภาพประกอบ 1 แสดงระดับความต้องการทางการศึกษา

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ 5 ขั้น มาสโลว์ (Maslow, 80 - 90)

ได้จัดลำดับขั้นความต้องการของแต่ละบุคคลเรียงตามลำดับ คือ

1. ความต้องการทางการร่างกาย (Physiological Needs) เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากกระบวนการ "Homeostasis" กระบวนการนี้ทำให้เกิดแรงขับเพื่อปรับให้ร่างกายคืนสู่สภาวะสมดุลย์ เช่น เมื่อร่างกายขาดสารอาหาร ร่างกายก็อยู่ในสภาวะไม่สมดุลย์ ดังนั้น "Homeostasis" ก็จะทำงาน เกิดแรงขับเป็นความหิว นั่นคือ ต้องการอาหารให้ร่างกายลดภาวะขาดสมดุลย์นั้น ความต้องการนี้เกิดจากระบบการทำงานของร่างกาย ซึ่งเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานขั้นแรกของมนุษย์ ดังนั้น จะเห็นว่าเมื่อร่างกายยังต้องการอยู่คนก็จะไม่กระทำสิ่งอื่นใด นอกจากสิ่งที่ร่างกายต้องการขณะนั้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (The Safety Needs) ความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อความต้องการขั้นแรก คือ ร่างกายได้รับการตอบสนองที่พอเพียงแล้ว ความต้องการความปลอดภัยของมนุษย์ คือ ความต้องการความปลอดภัยทั้งทางร่างกาย เช่น ไม่ต้องการ

ได้รับความเจ็บป่วย ทุกข์ทรมาน และทางจิตใจ เช่น ความยุติธรรม ความเสมอต้นเสมอปลาย เป็นต้น

3. ความต้องการความรัก (และรักคนอื่น) (The Belongingness and Love Needs) เมื่อความต้องการทั้งด้านร่างกายและความปลอดภัย ได้รับการตอบสนองที่เพียงพอ มนุษย์จึงจะเกิดความต้องการความรักตามมา คือ ความต้องการที่จะเป็นเจ้าของและถูกเป็นเจ้าของ หรือเป็นสมาชิกของกลุ่มนั่นเอง

4. ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง คนยอมรับ (The Esteem Needs)
แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 ความต้องการที่จะบรรลุหรือประสบความสำเร็จ ความเป็นใหญ่ ความเชื่อมั่นที่จะเผชิญโลก และความเป็นอิสระเสรีภาพ

4.2 ความต้องการมีชื่อเสียง เกียรติยศได้รับการเคารพยกย่อง สรรเสริญจากผู้อื่น เป็นที่รู้จัก เป็นที่สนใจหรือเป็นคนสำคัญ

5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเอง (The Needs for Self-Actualization)
เป็นความต้องการที่จะกระทำสิ่งใด ๆ ตามที่ตนพึงพอใจ ที่ตนปรารถนา และเป็นอิสระในการกระทำนั้น ๆ

สุนทร โคตรบรรเทา (Kohtbantaw, 1978 : 25) ให้ความหมายของความ ต้องการ (Need) คือ ข้อขัดแย้งที่สามารถวัดได้ระหว่างผลลัพธ์ปัจจุบัน (Current Outcome) กับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (Desired or Required Outcome) หรือบอกได้ถึง ความแตกต่างระหว่างอะไรที่เป็นอยู่ และอะไรที่ควรหรือต้องการจะเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ก็ได้สรุปแนวคิดของ ฮูล (Howle, 1972 : 35) ความต้องการ คือ เจือจาง หรือ สภาวะการณ์ซึ่งจำเป็นต้องได้รับสิ่งตอบสนอง และมักใช้แสดงถึงความขาดแคลนของแต่ละบุคคล หรือของคนบางประเภทในสภาวะการณ์ทั่ว ๆ ไป หรือสถานการณ์เฉพาะ ความต้องการอาจรู้สึก เพื่อเข้าใจได้โดยตัวบุคคลนั่นเอง หรือโดยการสังเกตของบุคคลอื่น องค์การหรือสังคมได้จัดขึ้น

จากแนวคิดเรื่องความต้องการนั้น พบว่า หากมนุษย์/บุคลากร มีความต้องการแล้ว ได้รับการตอบสนองและให้ความสนใจ บุคลากรนั้นย่อมมีความรู้สึกลึกซึ้งที่จะมีขวัญกำลังใจในการทำงานได้ ดังนั้น ความต้องการเป็นสิ่งที่น่าจะศึกษาเพื่อนำผลมาหาทางปรับปรุงแก้ไขงานต่อไป

✓ การพัฒนาบุคลากรผู้สอนวิชาชีพ

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ สืบเนื่องมาจากการบริหารงานไปสู่การปฏิบัติงาน ซึ่ง พันธ์ ทัศนาคินทร์ (2524 : 5) กล่าวว่า การบริหารงานเป็นการแก้ปัญหาย่างหนึ่ง * เพราะเมื่อมีการทำงาน ปัญหาและความต้องการก็ย่อมเกิดขึ้น ตัวแปรที่สำคัญและเป็นองค์ประกอบในการบริหารงานทุกชนิดนั้น ภิญญ สาธ (2517 : 3 - 5) ประกอบด้วย 4 อย่าง หรือ 4 M's คือ

1. คน (Man)
2. เงินและทุน (Money)
3. วัสดุ อุปกรณ์ (Material)
4. การจัดการหรือเทคนิคในการบริหาร (Management)

เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับบุคลากรผู้สอนวิชาชีพ ผู้วิจัย จึงได้แบ่งปัญหาและความต้องการออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านวิชาการ การศึกษาเพื่ออาชีพ คือ กระบวนการในการพัฒนาคนให้เกิดความรู้ ทักษะ ทศนคติ ค่านิยม คือ ความสามารถในการที่จะรู้จักตนเองและการตัดสินใจ พัฒนาความสามารถในการเป็นผู้บริโภคและ เป็นผู้ผลิตที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบบ้านเมือง ด้านการประกอบอาชีพ รับผิดชอบต่อชุมชนของตน ซึ่งกระบวนการเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้สอนที่จะช่วยพัฒนาอาชีพให้แก่ผู้เรียน คือ ต้องค้นหาจุดหมายของผู้เรียน ประสบการณ์ วิธีการวัดผล แทรกยุทธวิธีที่จะช่วยพัฒนาอาชีพ ใช้นบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและรู้อาชีพที่เหมาะสมแก่ตน (วรรณ พรหมบุรณย์

2526 : 1-5)

ไพฑูรย์ โพธิ์สาร (2529 : 26) ได้กล่าวว่า บุคลากรของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด จะต้องปฏิบัติการกิจหลายด้าน ซึ่งต้องการความรู้ความสามารถและทักษะ
เฉพาะหน้าที่นั้น ๆ ที่นอกเหนือจากความรู้ความสามารถและทักษะการสอน ผลการปฏิบัติการกิจ
ที่นอกเหนือจากการสอนจะประสพผลดีเพียงไรจึงขึ้นอยู่กับปริมาณความรู้ ความสามารถ และ
ทักษะเฉพาะหน้าที่นั้น ผสมกับแรงจูงใจของบุคลากรผู้ปฏิบัติ

✓ วิชัย แหวนเพชร (2532 : 39) ได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนา
อุตสาหกรรมศึกษา โดยเน้นในการพัฒนาคนหรือบุคลากร คือ

1. ส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
2. ส่งเสริมให้ศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ
3. ส่งเข้าอบรม/ฝึกงานในสถานประกอบการ
4. จัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่
5. สร้างโครงการร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งด้านการเชิญมาเป็นวิทยากร

และให้ครูอาจารย์ไปศึกษาดูงาน และให้นักศึกษาฝึกงานด้วย

สรุปได้ว่า การพัฒนาครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถนั้น เป็นสิ่ง
จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข หากพบว่า ผู้สอนไม่พร้อมในเรื่องดังกล่าว

✓ 2. ด้านปฏิบัติการสอน การเรียนการสอนอาชีวศึกษามีประสิทธิภาพที่ดีนั้น พงศ์ ทรดาล
(2531 : 107) กล่าวว่าผู้บริหารจะต้องเน้นในการปฏิบัติการสอนซึ่งประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ

1. สภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ทดลอง และโรงฝึกงาน
2. เครื่องมืออุปกรณ์ วัสดุ
3. ครูผู้สอน

ศุภร ศรีแสน (2530 : 238) ได้เสนอวิธีการปรับปรุงการเรียนการสอนผู้ใหญ่ว่า
ไว้ว่า ศึกษาวิธีสอนแบบต่าง ๆ จากครูด้วยกัน จากการสังเกตการสอน สัมมนาการสอนแบบ

ใหม่ ๆ อ่านจากนิตยสาร และผลงานการวิจัยด้านการศึกษานักเรียน พยายามทดลองการสอนโดย
ใช้เทคนิคใหม่ ๆ เช่น การทัศนศึกษา การใช้กรณีตัวอย่าง การระดมพลังสมอง เป็นต้น

วิชย แหวนเพชร (2530 : 155) กล่าวสรุปได้ว่า การกิจของครูช่างเมื่อ
จะทำการสอนนั้นจะต้องมีการกิจ ดังนี้ คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 2) กำหนดเนื้อหา
3) วางแผนประสบการณ์ 4) กำหนดประสบการณ์ 5) เลือกวัสดุ/สื่อ 6) ทดลองก่อน
สอนจริง แล้วปฏิบัติการสอน 7) ประเมินผล นอกจากนี้ยังให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า เทคนิค
วิธีสอนช่างที่ดีนั้นควรมี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการสร้างควมสนใจ 2) ขั้นให้ข้อมูลหรือให้
เนื้อหา 3) ขั้นให้ลองหรือปฏิบัติตามความรู้ที่ได้รับมา และ 4) ขั้นตรวจสอบว่าสิ่งที่ทำไปนั้น
ถูกต้องหรือบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่

3. ด้านขวัญกำลังใจ คนจะมีขวัญสูงหรือต่ำมากน้อยแค่ไหน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ
ของงานที่เขาเกี่ยวข้อง คือ คุณค่าของงาน การนี้เทศงาน สภาพการทำงาน ค่าจ้างหรือค่าแรง
โอกาสที่จะก้าวหน้าความปลอดภัย องค์การและการจัดการสภาพแวดล้อมทางสังคม การติดต่อ
สื่อสารภายในและผลตอบแทนที่ได้รับ (อารี เพชรผุด. 2530 : 41 - 43)

ภิญญู สาร (2517 : 192) ได้ให้ความหมายของคำว่า "ขวัญ" หมายถึง
น้ำใจที่อยากทำงานให้ดีโดยสมัครใจ และมีความสุขกับงาน จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารจะต้อง
ให้ความสนใจ

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 112) ได้ให้ความหมายของคำว่า ขวัญ
หมายถึง พฤติกรรมทางอารมณ์ที่คนในองค์กรมีต่อหน่วยงาน อันมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและเห็นได้ชัด
ซึ่งน้ำใจในการทำงานนี้เป็นของแต่ละบุคคลหรือของกลุ่มก็ได้เป็นไปในลักษณะที่ช่วยเหลือ เกื้อกูล
ซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา

คัฟลิน (Coughlin. 1970 : 221) ได้ให้ความหมายว่า ขวัญ หมายถึง
การปรับตัวที่ดี การเป็นตัวของตัวเองในการทำงานให้สำเร็จตามอุดมคติ

อนุชา เทวราชสมบูรณ์ (2523 : 18) ได้เสนอวิธีการสร้างขวัญในการทำงาน

ในหน่วยงานหรือองค์การ คือ สร้างเจตคติที่ดีในการทำงาน วางมาตรฐานและสร้างเครื่องมือสำหรับวัดผลความสำเร็จของงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน และค่าตอบแทน มอบงานให้บุคลากรแต่ละคนตามความสามารถและ เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดริเริ่มของตนเอง เป็นการสร้างความพึงพอใจในการทำงาน การจัดสวัสดิการที่ดี การจัดสภาพแวดล้อมการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและบุคลากรในหน่วยงาน

กล่าวโดยสรุป ขวัญกำลังใจเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยทำให้การทำงานประสบความสำเร็จหากขวัญกำลังใจไม่มีย่อมเป็นบ่อเกิดแห่งปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานได้ การจะพัฒนาบุคลากรก็ควรจะมีการศึกษาเรื่องขวัญกำลังใจของบุคลากรด้วย

4. ด้านการแนะแนวอาชีพ ความสำคัญของกระบวนการแนะแนว จะต้องมีการปรับปรุงกระบวนการแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในแต่ละศูนย์ให้มีมาตรฐาน ซึ่งนอกจากให้บริการแนะแนวทางการศึกษาและการหางานทำแล้ว ควรให้บริการข่าวสารข้อมูลทางอาชีพที่เป็นปัจจัยต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง ทั้งควรมีการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์ และติดตามผลด้านความต้องการของภาคเอกชน และการมีงานทำของผู้จบการศึกษอาบรม เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และควรจัดให้มีการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการดำเนินงานโดยส่วนกลางเป็นผู้ประสานงาน เช่น ให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง (สมพิศ เจริญทอง. 2533 : 128)

จากปัญหาการจัดการศึกษาวิชาชีพ สรุปได้ว่า เมื่อผู้เรียนมาเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นจนสำเร็จหลักสูตรไปแล้ว มีจำนวนอยู่น้อยที่จะนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการประกอบเป็นอาชีพจริง ๆ ประเด็นนี้จึงเห็นได้ว่า ครูผู้สอนยังไม่ให้ความสำคัญต่อการแนะแนวอาชีพเท่าที่ควร ตามความเป็นจริงแล้วจะต้องมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการสำรวจความรู้ความสามารถของตนเอง เข้าใจเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและแนวโน้มของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งความรู้พื้นฐานทางด้านการดำเนินการธุรกิจอีกด้วย

5. ด้านการติดต่อประสานงาน การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง

การจัดให้มีการประสานสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน การประสานงานเป็นการเชื่อมโยงการปฏิบัติการต่าง ๆ ให้ผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดผลดีมากที่สุด การประสานงานนั้นจะ เกี่ยวข้องกับการประสานงานการปฏิบัติงาน การประสานงานเป้าหมายและ กระบวนการปฏิบัติงาน การประสานงานทรัพยากรและงบประมาณ การประสานงานบุคคล รวมทั้ง การประสานงานภายในองค์การของเราทั้งภายในและภายนอกด้วย

กิติมา ปรีดีติลล (2529 : 227) กล่าวว่า สรุปรมาได้ว่า เทคนิคการ ประสานงานเป็นสิ่งที่บุคลากรทุกฝ่ายจะต้องศึกษาและเข้าใจไว้ การประสานงานจะ เกิดผล ดีได้ก็ต่อเมื่อมีการจัดการ แบ่งหน่วยงาน และแบ่งงานให้ถูกต้อง หรือก่อให้เกิดความ สมดุลยภาพระหว่างคนกับงานที่ได้สัดส่วนกัน

การติดต่อประสานงานจึง เป็นอีกด้านหนึ่งที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นต่อครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นด้วย เนื่องจากธรรมชาติของการทำงานแล้วจะต้องมีการติดต่อประสานงานกันระหว่าง แหล่งปฏิบัติการสอนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน รวมทั้งการติดต่อประสานงานกับผู้นำท้องถิ่น ด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ม้วน ทองมี (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังในการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ระดับ 5 ในกรุงเทพมหานคร ตาม ทศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งการบริหารงานวิชาการออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นต่อบทบาทที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับเกณฑ์ปานกลาง

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารทั้ง 5 ด้านต่างกัน คือ ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติในเกณฑ์มากทั้ง 5 ด้าน ส่วนผู้สอนเห็นว่าปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว

ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 132 - 134) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการ และด้านการประสานงานและปฏิบัติการ โดยส่วนรวม ประสบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาในการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีงานในหน้าที่มาก ไม่น่าผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเก็บข้อมูลในท้องถิ่นไม่สะดวก ด้านยานพาหนะ

2. ความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรในด้านบริหารทั่วไป ด้านวิชาการและด้านการประสานงานและปฏิบัติการโดยส่วนรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก และความต้องการในการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพิ่มเติมอยู่เสมอ (3.90) ต้องการสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง และต้องการรับผิดชอบในหน้าที่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเอง (3.79)

3. บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทสาขาการศึกษา และที่มีประสบการณ์ต่างกัน ประสบปัญหาและมีความต้องการในการปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านบริการทั่วไป ด้านการประสานงานและปฏิบัติการ และด้าน

วิชาการ มีความแตกต่างกัน

เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพของครูสอนวิชาชีพ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2524 : 25 -30) ได้วิจัยทำการทดลองเปรียบเทียบผลการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิชาตัดเสื้อสตรี โดยครูประจำการกับวิทยากรท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ผลการสอนภาคทฤษฎีโดยครูประจำการสูงกว่าวิทยากรท้องถิ่น แต่ในภาคปฏิบัติซึ่งสอนโดยครูประจำการและวิทยากรท้องถิ่น ไม่มีความแตกต่างกัน หากครูประจำการและวิทยากรท้องถิ่นมีประสบการณ์ ในการสอนของผู้สอน ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และได้ขอเสนอแนะจากครูผู้สอนว่า การดำเนินงานด้านการเรียนการสอน วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิชาตัดเสื้อสตรี ควรมีการนิเทศติดตามผลกันอย่างจริงจังให้มากขึ้น และควรให้มีการจัดอบรมครูผู้สอนทั้งครูประจำการและวิทยากรท้องถิ่นเป็นระยะ ๆ เพื่อรับรู้วิทยาการ ใหม่ ๆ และเป็นการกระตุ้นเตือนทำให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นต่อไป

สุวรรณ ศรีคุณ (2521 : 19) ได้สรุปผลการศึกษาของ เซอร์แมน (Sherman. 1959) เรื่อง ศึกษาปัญหาการใช้วัสดุทัศนวัสดุของอาจารย์ในคณะต่าง ๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบปัญหาและอุปสรรค สรุปได้ดังนี้ คือ สภาพของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุ ผู้สอนขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ ความไม่สะดวกในการจัดหาการยืมและจำนวนของ วัสดุทัศนวัสดุ

สุดสวาท เกศบุรมย์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการ รายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษาด้านอาชีพ สำหรับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั่วประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการรายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษาด้านอาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ วิชาช่างยนต์ วิชาช่างวิทยุ วิชาช่างไฟฟ้า วิชาช่างเชื่อมโลหะ ประเภทวิชาคหกรรม ได้แก่ วิชาช่างตัดเสื้อสตรี วิชาช่างตัดเสื้อชาย วิชาอาหาร-ขนม วิชาการจัดการธุรกิจและวิชาชีพเกษตร ของหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพและหัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชนของศูนย์ฯ จังหวัด ทั้ง 5 ภาค มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และมีความเห็นว่า ควรใช้การสอนการสาธิตหลายรูปแบบรวมกัน

ปราณี ทองคำพงษ์ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อการพัฒนาชนบท จำนวน 150 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่พบมากที่สุด ได้แก่ ด้านความพร้อมของโรงเรียนและด้านสถานฝึกงานอาชีพนอกโรงเรียน

กรมวิชาการ (2531 : 15 - 17) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน จากการศึกษาในส่วนของจัดการศึกษานอกโรงเรียนในด้านวิชาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ในการจัดการเรียนการสอนประเภทประจำที่และประเภทเคลื่อนที่ทั้งในเมืองและชนบท พบว่า ขาดการพัฒนาด้านการจัดการและด้านความซ้ำซ้อนในการจัดการศึกษา ตลอดจนขาดครูและวิทยากรที่มีความชำนาญเฉพาะสาขา

ร้อยเอกหญิง ภมรพรรณ มณฑาทิพย์ (2528 : 76 - 87) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานในหน่วยทหารทั่วประเทศ ปีพุทธศักราช 2527 ทั้ง 3 เหล่าทัพ สุ่มมาจำนวน 153 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาของครูผู้สอนในระดับที่เป็นปัญหามาก คือ เรื่องการสนับสนุนและเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชา ความร่วมมือจากครูใหญ่ของโรงเรียน และความเป็นเอกเทศของอาคารเรียน
2. ปัญหาการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนนั้นเป็นปัญหามาก
3. ปัญหาหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ เรื่องความเหมาะสมของเวลาและเนื้อหาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร การเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาวิชา และที่เป็นปัญหานักใจของครู คือ ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชาและความสนใจของผู้เรียน
4. ครูผู้สอนที่สังกัดเหล่าทัพระดับข้าราชการทหาร วุฒิในวิชาชีพครู ประสบการณ์ใน

การสอนและอายุราชการต่างกัน มีระดับของปัญหาทั่วไป ปัญหาการเรียนการสอนและปัญหาหลักสูตรแตกต่างกัน

5. ความต้องการของครูผู้สอน ครูผู้สอนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจในการทำงาน และด้านค่าตอบแทนการสอนให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิกพ กาญจนะ (2519 : 50 - 51) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 4 ในเขตการศึกษา 7

จากผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาของครูผู้สอนส่วนใหญ่มิได้เข้าใจถึงวิธีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ในด้านหลักสูตร ในด้านการเรียนการสอน ในด้านวัดผลและประเมินผล
2. ในด้านความต้องการ ครูผู้สอนมีความต้องการเงินค่าตอบแทนการสอนมากขึ้นกว่าเดิม
3. ในด้านความต้องการ ครูผู้สอนมีความต้องการขวัญกำลังใจ ซึ่งมีความต้องการให้ผู้บริหารทุกระดับเอาใจใส่ดูแลและสนับสนุนเป็นพิเศษ

สุริย์ นาคนิยม (2528 : 91 - 100) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2

จากผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาที่นักศึกษาประสบและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย
2. นักศึกษาต้องการให้มีการบริการแนะแนวความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง และการประกอบอาชีพ
3. นักศึกษาต้องการให้มีการจัดหางานทำให้เมื่อเรียนจบแล้ว

4. นักศึกษาต้องการรู้จักเพื่อนมากขึ้น

5. นักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุ เพศ วิชาชีพที่เรียนต่างกัน ประสบปัญหา มีความต้องการและมีเหตุผลในการเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมพิศ เจริญทอง (2533 : 121 - 127) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานส่วนใหญ่นำมาใช้ในการโดยใช้รูปแบบปกติแบบเดิม ยังไม่เปลี่ยนแปลง แนวการดำเนินงานของการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ ขาดวิทยากรโดยเฉพาะวิทยากรด้านช่างอุตสาหกรรม

2. การดำเนินงานยังมีข้อจำกัดในเรื่องระเบียบหลักเกณฑ์ โดยเฉพาะค่าตอบแทนวิทยากร การจัดทัววิชาชีพ และการจัดสรรงบประมาณที่ล่าช้าไม่ทันต่อสภาพการณ์ดำเนินการ

3. เครื่องมือยังไม่ทันต่อสภาพของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะเครื่องมือในด้านช่างอุตสาหกรรมเก่า ล้าสมัย ชำรุดบอย ซึ่งบางวิชาไม่มีเลย

4. ปัญหาข้อมูล ศูนย์ยังขาดข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการแนะแนวและการจัดกิจกรรมพัฒนาอาชีพ ตลอดจนข้อมูลด้านการตลาด

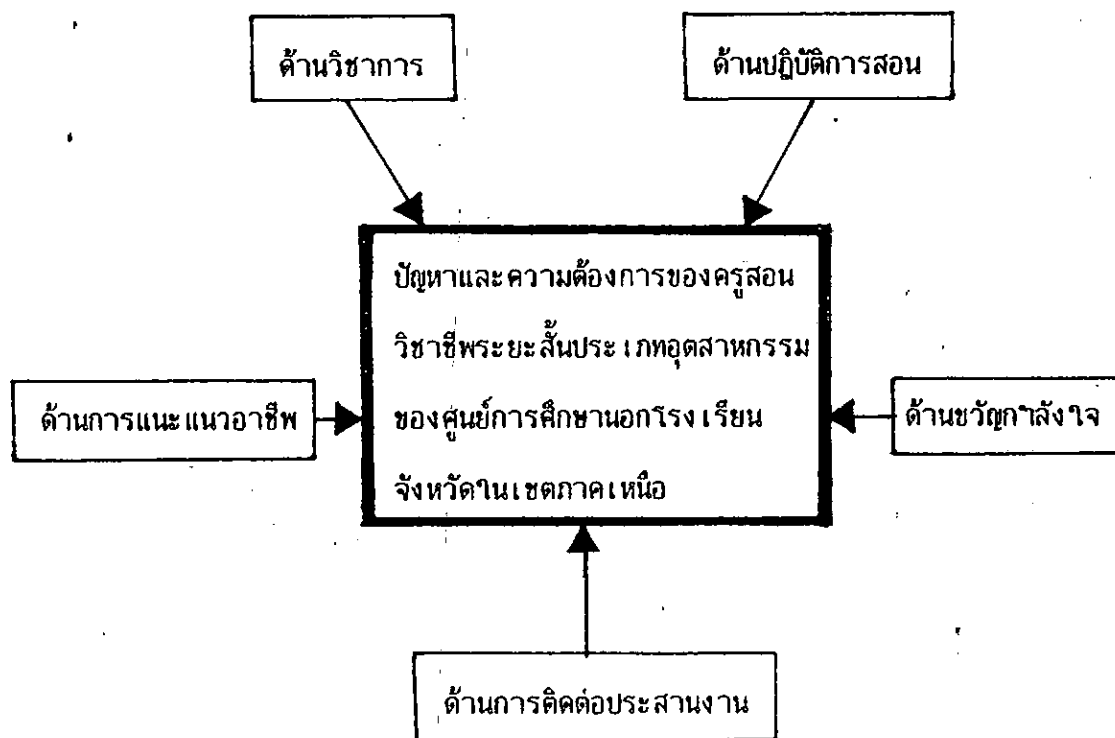
5. ด้านแนวโน้มอนาคต พบว่า ร้อยละ 93.76 ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงมีความเห็นว่า ควรสนับสนุนให้มีการดำเนินงานต่อไปในอนาคต และผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดการแนะแนวอาชีพ ($x = 4.52$)

วินัย สายหงษ์ (2528 : 50 - 93) ได้ศึกษาพบว่า ผู้สอนวิชาชีพจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและวุฒิทางอาชีพในสาขานั้น ๆ และจะต้องมีการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ไพศาล นาลินธมากร (2531 : 28 - 75) ได้ศึกษาพบว่า ครูสอนวิชาชีพส่วนใหญ่

มีปัญหาเรื่องคำตอบแทน ปัญหาการติดต่อประสานงาน และยังพบว่า ครูสอนวิชาชีพส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถ ความมั่นคงปลอดภัย ขวัญกำลังใจ สวัสดิการ สิ่งตอบแทน ในการปฏิบัติงาน

✓ จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ สรุปได้ว่า การที่จะพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม เช่น วิชาช่างยนต์ วิชาช่างไฟฟ้า วิชาช่างวิทยุ และวิชาช่างโลหะ ให้บรรลุตามนโยบายและวัตถุประสงค์ในการจัดการดำเนินการจะต้องเร่งรัดดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับเรื่องด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนว และด้านการติดต่อประสานงาน ทั้ง 5 ด้าน (ภาพประกอบ 2) เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะมีผลยืนยันได้ว่า ปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม เป็นอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้นำข้อมูลเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ

ภาพประกอบ 2 แสดงองค์ประกอบปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

1. ประชากร
2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท
อุตสาหกรรม จำนวน 117 คน ของวิชาช่างยนต์ วิชาช่างไฟฟ้า วิชาช่างวิทยุ และวิชา
ช่างโลหะ ซึ่งผู้วิจัยได้มีหนังสือสอบถามไปทุกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคเหนือ
16 จังหวัด โดยแยกรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษา
นอกระบบโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคเหนือ เป็นกลุ่มประชากรศึกษา

ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม				
	ช่างยนต์ (คน)	ช่างไฟฟ้า (คน)	ช่างวิทยุ (คน)	ช่างโลหะ (คน)	รวม (คน)
เชียงราย	5	7	2	1	15
ลำพูน	2	1	1	-	4
แพร่	6	2	1	-	9
เชียงใหม่	4	1	-	2	7
แม่ฮ่องสอน	2	1	-	2	5
น่าน	4	4	-	2	10
พะเยา	1	-	-	1	2
พิจิตร	3	3	3	3	12
กำแพงเพชร	2	1	1	1	5
พิษณุโลก	6	1	1	2	10
นครสวรรค์	2	1	1	-	4
เพชรบูรณ์	9	5	1	3	18
อุดรดิตถ์	1	-	1	-	2
สุโขทัย	3	-	-	-	3

ตาราง 1 (ต่อ)

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม				
	ช่างยนต์ (คน)	ช่างไฟฟ้า (คน)	ช่างวิทยุ (คน)	ช่างโลหะ (คน)	รวม (คน)
ตาก	1	1	1	0	3
ลำปาง	2	2	2	2	8
รวม	53	30	15	19	117

แหล่งข้อมูล : จากการสำรวจของผู้วิจัย : 17 ธันวาคม 2533

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาขอบเขตและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษาณอกโรงเรียนจังหวัด

2. การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ลักษณะ คือ เป็นลักษณะของแบบสอบถามแบบปิด โดยให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่ได้กำหนดให้ และอีกลักษณะหนึ่งเป็นคำถามแบบเปิด เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกเป็นวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหางานของครูสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน

3. ร่างแบบทดสอบตามเนื้อหาและโครงสร้างที่ได้ศึกษาจากข้อหนึ่ง

4. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ

คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

1. เป็นผู้มีประสบการณ์สอนวิชาชีพ
2. เป็นผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
3. เป็นผู้มีความรู้ด้านการวิจัย

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์แล้วไปทดลอง (Try out)

กับครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่เปิดสอนวิชาชีพเหมือนกันกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 คน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง จำนวน 5 คน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 6 คน และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสงขลา จำนวน 8 คน รวมทั้งหมด 23 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ใช้สูตรของครอนบาช (Cronbach, 1970 : 126) อ้างจาก (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 170 - 171) ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหามีค่าระดับความเชื่อมั่น .898 และค่าระดับความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .937

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. มีหนังสือส่งจากผู้บังคับบัญชาของผู้วิจัยถึงกลุ่มประชากร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง 16 จังหวัด จำนวน 117 ฉบับ
2. ผู้วิจัยส่งสำเนาหนังสือให้บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งมีฐานะเป็นเพื่อนและคุ้นเคยได้ติดตามตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกขั้นตอนหนึ่ง
3. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนทางไปรษณีย์และ เดินทางไปเก็บข้อมูลกลับคืนด้วย

ตนเองในบางจังหวัด โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม 2534 ถึงวันที่ 4 กันยายน 2534 รวมระยะเวลา 42 วัน

4. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 117 ฉบับ ปรากฏว่าได้รับคืนจำนวน 111 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.80 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. คัดเลือกแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน จำนวน 111 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ปรากฏว่าได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.30 ของแบบสอบถามทั้งหมด

2. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ มาแยกตามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ วุฒิการศึกษา สภาพภาพสมรส ประสบการณ์ และตำแหน่ง โดยคิดเป็นร้อยละของแต่ละประเภท

3. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้คิดค่าระดับปัญหาและความต้องการทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน ของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดน่านเขตภาคเหนือ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

5. การให้คะแนน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (R.A. Likert) (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 156 - 159) ดังนี้

ปัญหาและความต้องการมากที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
ปัญหาและความต้องการมาก	ให้คะแนน	4 คะแนน
ปัญหาและความต้องการปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน
ปัญหาและความต้องการน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
ปัญหาและความต้องการน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วพิจารณาระดับปัญหาและความต้องการโดยอาศัยเกณฑ์ประมาณค่า (Rating Scale) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2530 : 85)

คะแนนเฉลี่ยรายการใดที่มีค่าระหว่าง 1.00 - 1.49	ถือว่ามีความต้องการน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรายการใดที่มีค่าระหว่าง 1.50 - 2.49	ถือว่ามีความต้องการน้อย
คะแนนเฉลี่ยรายการใดที่มีค่าระหว่าง 2.50 - 3.49	ถือว่ามีความต้องการปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรายการใดที่มีค่าระหว่าง 3.50 - 4.49	ถือว่ามีความต้องการมาก
คะแนนเฉลี่ยรายการใดที่มีค่าระหว่าง 4.50 - 5.00	ถือว่ามีความต้องการมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 แง่เน้นความถี่

$$1.2 \text{ คำนวณค่าร้อยละ} = \frac{n}{N} \times 100$$

n = จำนวนผู้ตอบ

N = จำนวนประชากร

1.3 หาค่าเฉลี่ยของประชากร (Population Mean) (ดวงใจ วิสกุล และคณะ. 2526 : 5).

$$\mu = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x_i$$

μ = ค่าเฉลี่ยของประชากร

$\sum_{i=1}^N x_i$ = คะแนนรวมทั้งหมด

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

1.4 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (Population Standard Deviation) (ดวงใจ วิสกุล และคณะ. 2526 : 5)

$$\sigma = \sqrt{\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \mu)^2}$$

σ = ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

μ = ค่าเฉลี่ยของประชากร

x_i = เป็นค่าของลักษณะที่สนใจศึกษาของหน่วยที่ i
ของประชากร $i = 1, 2, \dots, N$

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ใช้สูตรของครอนบาช (Cronbach. 1970 : 126) อ้างจาก (ล้าน : สายยศและอังคณา สายยศ. 2531 : 170-171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด

n = จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งหมด

s_t^2 = ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

s_i^2 = ค่าความแปรปรวนรายข้อ

$\sum s_i^2$ = ผลรวมค่าความแปรปรวนรายข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันและชัดเจน ผู้วิจัยจึงใช้เครื่องหมายแทนค่าความจริงของประชากรทางสถิติ คือ ค่าพารามิเตอร์ (Parameter) ซึ่งใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

σ	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
$\sum_{i=1}^N x_i$	แทน	คะแนนรวมทั้งหมด
R	แทน	อันดับ (Rank)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยโดยอาศัยเกณฑ์ประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีปัญหาหรือความต้องการน้อยที่สุด
 1.50 - 2.49 หมายถึง มีปัญหาหรือความต้องการน้อย
 2.50 - 3.49 หมายถึง มีปัญหาหรือความต้องการปานกลาง
 3.50 - 4.49 หมายถึง มีปัญหาหรือความต้องการมาก
 4.50 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาหรือความต้องการมากที่สุด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ตอน

- ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพ
 ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ
 ตอนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน
 ตอนที่ 5 เป็นการวิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์

สถานภาพและคุณลักษณะส่วนตัวของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำนวน 108 คน ดังปรากฏในตาราง

2 - 7 ต่อไปนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรม

วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น		
ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนครูสอนวิชาชีพ(คน)	ร้อยละ
วิชาช่างยนต์	46	42.60
วิชาช่างไฟฟ้า	29	26.90
วิชาช่างวิทยุ	14	13.00
วิชาช่างโลหะ	19	17.60
รวม	108	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่าจำนวนครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามประเภทวิชาที่สอนเป็นวิชา
ช่างยนต์ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 42.60 วิชาช่างไฟฟ้า จำนวน 29 คน คิด
เป็นร้อยละ 26.90 วิชาช่างวิทยุ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 และ
วิชาช่างโลหะจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 17.60 ของจำนวนครูสอนวิชาชีพทั้งหมด

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนครูสอนวิชาชีพ(คน)	ร้อยละ
18 - 30 ปี	60	55.60
30 ปีขึ้นไป	48	44.40
รวม	108	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่าจำนวนครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามอายุ เป็นครูสอนวิชาชีพที่มีอายุ
18 - 30 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 55.60 และเป็นครูสอนวิชาชีพที่มีอายุ 30 ปี
ขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 ของจำนวนครูสอนวิชาชีพทั้งหมด

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวนครูสอนวิชาชีพ(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าอนุปริญญา	54	50.00
อนุปริญญาและสูงกว่า	54	50.00
รวม	108	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่าจำนวนครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นครูสอนวิชาชีพ
ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเป็นครูสอน
วิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญาและสูงกว่า จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของ
จำนวนครูสอนวิชาชีพทั้งหมด

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวนครูสอนวิชาชีพ (คน)	ร้อยละ
โสด	52	48.10
แต่งงานแล้ว	56	51.90
รวม	108	100.00

จากตาราง 5 แสดงว่าจำนวนครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามสถานภาพสมรสเป็นครูสอนวิชาชีพ
ที่เป็นโสด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 48.10 และเป็นครูสอนวิชาชีพที่แต่งงานแล้ว
จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 51.90 ของจำนวนครูสอนวิชาชีพทั้งหมด

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	จำนวนครูสอนวิชาชีพ (คน)	ร้อยละ
0 - 5 ปี	69	63.90
5 ปีขึ้นไป	39	36.10
รวม	108	100.00

จากตาราง 6 แสดงว่าจำนวนครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ เป็นครูสอนวิชาชีพ
ที่มีประสบการณ์ 0 - 5 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 63.90 และเป็นครูสอนวิชาชีพ
ที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 ของจำนวนครูสอน
วิชาชีพทั้งหมด

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวนครูสอนวิชาชีพ (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ	17	15.70
ลูกจ้างประจำ	5	4.60
วิทยากร	86	79.60
รวม	108	100.00

จากตาราง 7 แสดงว่าจำนวนครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามตำแหน่งครูสอนวิชาชีพที่เป็น
ข้าราชการ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 15.70 ที่เป็นลูกจ้างประจำ จำนวน
5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.60 และที่เป็นวิทยากร จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ
79.60 ของจำนวนครูสอนวิชาชีพทั้งหมด

2. วิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพ เป็นการวิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ
ซึ่งส่วนนี้ได้แยกการวิเคราะห์ออกเป็นสองตอน ดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ แต่ละด้านเป็นรายชื่อ โดยใช้เวลาเฉลี่ย
และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คิดค่าระดับของปัญหา ดังปรากฏในตาราง 8 - 12 ดังต่อไปนี้

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านวิชาการ
จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านวิชาการ	N = 108		R
		μ	σ	
1.	มีงานในหน้าที่มากไม่มีเวลาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	2.82	1.00	5
2.	ขาดความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ ในสาขาวิชาที่สอน	3.03	1.14	4
3.	ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ และกิจกรรมวิชาชีพทางอุตสาหกรรม	2.81	1.03	6
4.	ขาดทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับความต้องการ ของผู้เรียน	2.66	0.92	8
5.	ขาดความสะดวกในการเดินทางจากพื้นที่ปฏิบัติการสอนไป ยังสถานศึกษาภาคนอกเวลาเพื่อศึกษาต่อเพิ่มวุฒิทางการ ศึกษา	2.78	1.10	7
6.	ขาดการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และ เทคนิควิธี ในสาขาวิชาช่างที่สอน	3.50	1.02	2
7.	ขาดความรู้และประสบการณ์ เช่น กระบวนการทำงาน เป็นกลุ่ม	2.60	0.93	9
8.	มีความยุ่งยากในการจัดทัศนศึกษา ทัวร์อาชีพ หรือจัดหา แหล่งความรู้	3.67	0.96	1.5

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาด้านวิชาการ	N = 108		R
		μ	σ	
9.	ขาดการสนับสนุนและส่งเสริมให้เชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน	3.48	1.01	3
10.	ขาดผู้ในเทศที่มีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม	3.67	1.04	1.5
	รวม	3.10	0.58	—

จากตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพด้านวิชาการ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพจำแนก เป็นรายชื่อประสบอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.60 ถึง 3.67 ปัญหาที่ อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ มีความยุ่งยากในการจัดทัศนศึกษา ทหาร อาชีพหรือจัดหาแหล่งความรู้ ขาดผู้ในเทศที่มีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม และ ขาดการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและเทคนิควิธีในสาขาวิชาช่างที่สอน

ส่วนปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ขาดการสนับสนุน และส่งเสริมให้วิทยากรพิเศษมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน ขาดความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ ในสาขาวิชาชีพที่สอน มีงานในหน้าที่มากไม่มีเวลาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำโครงการและกิจกรรมวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ขาดความสะดวกในการเดินทางจากพื้นที่ปฏิบัติการสอนไปยังสถานศึกษาภาคนอกเวลาเพื่อศึกษาต่อเพิ่มวุฒิการศึกษา ขาดทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน ขาดความรู้และประสบการณ์ เช่น กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านปฏิบัติการ
สอน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านปฏิบัติการสอน	N = 108		R
		μ	σ	
1.	ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการสอนช่าง	2.54	1.05	8
2.	ปัญหาในกระบวนการเตรียมการสอน เช่น ขั้นตอนการสร้าง ความสนใจ ขั้นนำเนื้อหา ขั้นปฏิบัติและขั้นตรวจสอบ	2.55	0.92	7
3.	วัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย	4.25	0.80	3
4.	วัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	4.37	0.79	1
5.	ขาดงบประมาณสนับสนุนการผลิตและการจัดหาสื่อ การสอน เช่น สไลด์ แผ่นภาพ หุ่นจำลอง วีดิโอเทป	4.20	0.81	4
6.	เครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ทางด้านช่างอุตสาหกรรม ล้าสมัยไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี	4.34	0.89	2
7.	เครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพ อยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์	3.96	0.93	5
8.	การเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพ ล่าช้าไม่สามารถฝึกได้ทันตามกำหนด	3.51	1.06	6
9.	ไม่เข้าใจวิธีการวัดผลประเมินผล	2.37	0.92	9
รวม		3.57	0.51	—

จากตาราง 9 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพด้านปฏิบัติการสอน เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพจำแนกเป็นรายข้อประสบอยู่ในระดับ น้อยถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.37 ถึง 4.37 ปัญหาที่อยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพไม่เพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน เครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ทางด้านช่างอุตสาหกรรมล้าสมัยไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย ขาดงบประมาณสนับสนุนการผลิต และการจัดหาสื่อการสอน เช่น สไลด์ แผ่นภาพ หุ่นจำลอง วีดีโอเทป เครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์ การเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพล่าช้า ไม่สามารถฝึกได้ทันตามกำหนด

ปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัญหาในกระบวนการเตรียมการสอน เช่น ขั้นตอนการสร้างความสนใจ ขั้นนำเนื้อหาขั้นปฏิบัติและขั้นตรวจสอบ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการสอนช่าง

ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ไม่เข้าใจวิธีการวัดผลประเมินผล

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

• ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านขวัญกำลังใจ
จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัญหาด้านขวัญกำลังใจ	N = 108		R
		μ	σ	
1.	ความมั่นคงในอาชีพครูผู้สอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม	3.63	1.26	2
2.	ความขัดแย้งระหว่างตัวท่านกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ	2.11	0.84	8
3.	ความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินในการออกปฏิบัติ การสอนวิชาชีพในท้องถิ่น	2.84	1.29	7
4.	ความยากลำบากในการติดต่อสื่อสารจากพื้นที่ปฏิบัติการ สอนกับหน่วยงานของศูนย์ฯ	3.14	1.05	5
5.	การนิเทศตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ เป็นการ สร้างปัญหาให้กับท่าน	1.89	0.68	9
6.	ห้องเรียนขาดความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	3.15	0.98	4
7.	ขาดโอกาสก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง	3.36	0.94	3
8.	การเบิกจ่ายค่าตอบแทนล่าช้าและยุ่งยาก	3.04	1.11	6

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาด้านวิชาภาษาอังกฤษ	N = 108		R
		μ	σ	
9.	ขาดความเหมาะสมในอัตราค่าตอบแทนที่ได้รับต่อการดำรงชีพในภาวะปัจจุบัน	4.13	1.09	1
	รวม	3.03	0.61	—

จากตาราง 10 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพด้านช่างยนต์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพจำแนกเป็นรายชื่อข้อประสบอยู่ในระดับน้อยถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.89 ถึง 4.13 ปัญหาที่อยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ขาดความเหมาะสมในอัตราค่าตอบแทนที่ได้รับต่อการดำรงชีพในภาวะปัจจุบัน และความมั่นใจในอาชีพครูผู้สอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม

ปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ขาดโอกาสก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง ห้องเรียนขาดความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความยากลำบากในการติดต่อสื่อสารจากพื้นที่ปฏิบัติการสอนกับหน่วยงานของศูนย์ฯ การเบิกจ่ายค่าตอบแทนล่าช้าและยุ่งยาก ความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินในการออกปฏิบัติการสอนวิชาชีพในท้องถิ่น

ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างตัวท่านกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ และการนิเทศตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ เป็นการสร้างปัญหาให้กับท่าน

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านการ
แนะแนวอาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านการแนะแนวอาชีพ	N = 108		R
		μ	σ	
1.	ขาดการให้บริการแนะแนวเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง และการประกอบอาชีพแก่ผู้เรียน	3.05	0.94	4
2.	ขาดการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในการวิเคราะห์ ปัญหาและทางเลือกที่เหมาะสม	2.93	0.88	6
3.	ขาดความรู้พื้นฐานในการแนะแนวด้านการดำเนิน ธุรกิจวิชาชีพ	3.05	1.05	4
4.	ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน	3.30	0.91	3
5.	ขาดข้อมูลที่เป็นระบบเพื่อการแนะแนว	3.43	0.89	2
6.	ขาดข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด แรงงาน	3.53	0.97	1
	รวม	3.21	0.68	—

จากตาราง 11 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพด้านการแนะแนวอาชีพ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพจำแนกเป็นรายข้อประสบอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.93 ถึง 3.53

ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขาดข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ขาดข้อมูลที่เป็นระบบเพื่อการแนะแนว ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน ขาดความรู้พื้นฐานในการแนะแนวด้านการดำเนินธุรกิจวิชาชีพ และขาดการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในการวิเคราะห์ปัญหาและทางเลือกที่เหมาะสม

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านการติดต่อ
ประสานงาน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัญหาด้านการติดต่อประสานงาน	N = 108		R
		μ	σ	
1.	ขาดความเชื่อมั่นตนเองในการติดต่อประสานงานกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	2.55	1.05	4
2.	ขาดความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการติดต่อประสานงาน กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	2.67	1.11	3
3.	การติดต่อประสานงานไม่เหมาะสมกับตัวท่าน	2.44	0.88	5
4.	การเดินทางติดต่อประสานงานไม่สะดวก	3.00	1.02	2
5.	ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการติดต่อประสานงานกับผู้นำ ท้องถิ่น	2.24	0.96	6
6.	ขาดข้อมูลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.37	0.86	1
	รวม	2.71	0.69	-

จากตาราง 12 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพด้านการติดต่อประสานงาน เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพจำแนกเป็นรายข้อประสบอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.24 ถึง 3.37 ปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ขาดข้อมูลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเดินทางติดต่อประสานงานไม่สะดวก ขาดความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การติดต่อประสานงานไม่เหมาะสมกับตัวท่าน และ ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการติดต่อประสานงานกับผู้นำท้องถิ่น

2.2 การวิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คัดระดับของปัญหา ดังปรากฏในตาราง 13 ดังต่อไปนี้

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน

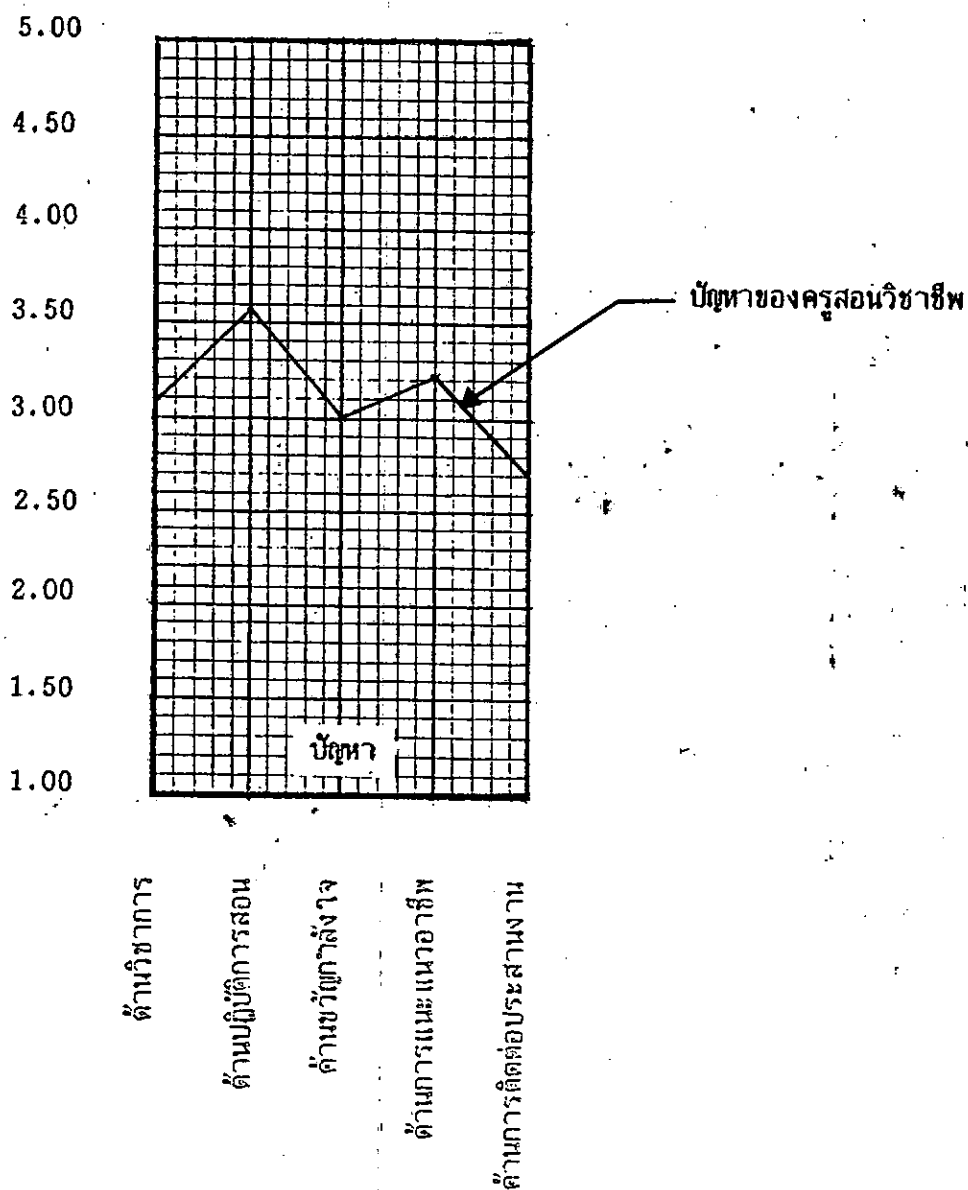
ด้านที่	ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม	N = 108		R
		$\bar{x}$	σ	
1.	ด้านวิชาการ	3.10	0.58	3
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	3.57	0.51	1
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.03	0.61	4
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.21	0.68	2
5.	ด้านการติดต่อประสานงาน	2.71	0.69	5
	รวม	3.15	0.47	-

จากตาราง 13 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพแต่ละด้านประสบอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.71 ถึง 3.57 ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก คือด้านพฤติกรรมการสอน

ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน

คุณภาพประกอบ 3

ระดับปัญหา

ภาพประกอบ 3 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมแต่ละด้าน

3. วิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ เป็นการวิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ซึ่งส่วนนี้ได้แยกการวิเคราะห์ออกเป็นสองตอน ดังต่อไปนี้

3.1 การวิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ แต่ละด้านเป็นรายชื่อโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คัดค่าระดับของปัญหา ดังปรากฏในตาราง 14-18 ดังต่อไปนี้

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ
ด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความต้องการด้านวิชาการ	N = 108		R
		μ	σ	
1.	ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูสอนวิชาชีพเพื่อพัฒนาอาชีพ	3.68	1.01	10
2.	เอกสารตำราช่างเชิงวิชาการใหม่ ๆ	4.35	0.86	1
3.	รูปแบบเทคนิคและยุทธวิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาอาชีพ	3.98	0.93	5
4.	โอกาสในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาต่อ การฝึกอบรม	4.23	0.99	2
5.	การประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ เกี่ยวกับการวางแผนกำหนดพื้นที่ปฏิบัติการสอน	3.81	0.96	9
6.	การจัดประชุม อบรม สัมมนาวิชาชีพเชิงวิชาการเป็นประจำทุกปีงบประมาณ	3.92	1.02	6
7.	การสาธิตและการจัดประสบการณ์จริงเกี่ยวกับเทคนิคการสอนใหม่ ๆ	3.86	0.89	8

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการด้านวิชาการ	N = 108		R
		μ	σ	
8.	การสนับสนุนส่งเสริมจากศูนย์ฯ ที่ท่านได้ ทัศนศึกษา ทัวร์อาชีพ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.19	1.03	3
9.	เชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้แก่ผู้เรียนอย่าง น้อยรุ่นละ 1 ครั้ง	3.88	1.67	7
10.	ผู้แทนศึกษาวชิชาชีพต้องมีความรู้ความเข้าใจ ด้านอาชีพ	4.14	1.18	4
	รวม	4.00	0.72	-

จากตาราง 14 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูผู้สอนวิชาชีพด้านวิชาการ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และปรากฏว่าความต้องการของครูสอนวิชาชีพจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.68 ถึง 4.35 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ เอกสารตำราช่างเชิงวิชาการใหม่ ๆ โอกาสในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาต่อการฝึกอบรม การสนับสนุนส่งเสริมจากศูนย์ฯให้ท่านได้ทัศนศึกษา ทัวรออาชีพ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ผู้นิเทศการศึกษาวิชาชีพต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านอาชีพ รูปแบบเทคนิคและยุทธวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาอาชีพ การจัดประชุม อบรมสัมมนาวิชาชีพเชิงวิชาการเป็นประจำทุกปีงบประมาณ เชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน อย่างน้อยรุ่นละ 1 ครั้ง การสาธิตและการจัดประสบการณ์จริงเกี่ยวกับเทคนิคการสอนใหม่ ๆ การประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯเกี่ยวกับการวางแผนกำหนดพื้นที่ปฏิบัติการสอน และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูสอนวิชาชีพเพื่อพัฒนาอาชีพ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ
ด้านปฏิบัติการสอน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความต้องการด้านปฏิบัติการสอน	N = 108		R
		μ	σ	
1.	ยุทธวิธีการสอนที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน	3.73	0.97	8
2.	เทคนิควิธีสอนให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และเข้าใจ ตนเองเพื่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ	3.74	1.00	7
3.	การมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกำหนดคุณลักษณะของวัสดุ อุปกรณ์การฝึกวิชาชีพ	4.06	0.98	4
4.	การกำหนดจำนวนผู้เรียนแต่ละรุ่นให้เพียงพอกับจำนวน ของวัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพ	3.98	0.99	5
5.	เทคนิคการผลิตสื่อการสอนที่จำเป็นและเหมาะสม	3.94	0.94	6
6.	เครื่องมือเครื่องจักร ที่มีคุณภาพในการใช้ฝึก	4.42	0.89	1
7.	งบประมาณสนับสนุนการจัดซ่อมเครื่องมือเครื่องจักร ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้	4.40	0.77	2
8.	การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพไว้ล่วงหน้า ก่อนการเปิดสอน 1 รุ่น	4.07	0.93	3

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการด้านปฏิบัติการสอน	N = 108		R
		μ	σ	
9.	ความรู้ความเข้าใจในการออกข้อสอบ และการวิเคราะห์ข้อสอบ	3.53	1.00	9
	รวม	3.98	0.72	—

จากตาราง 15 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูสอนวิชาชีพด้านปฏิบัติการสอน เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และปรากฏว่าความต้องการของครูสอนวิชาชีพจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.53 ถึง 4.42 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ เครื่องมือเครื่องจักร ที่มีคุณภาพในการใช้ฝึก งบประมาณสนับสนุนการจัดซ่อมเครื่องมือเครื่องจักรที่อยู่นาสภาพที่ใช้งานได้ การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพไว้ล่วงหน้าก่อนการเปิดสอน 1 รุ่น การมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกำหนดคุณลักษณะ ของวัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพ การกำหนดจำนวนผู้เรียนแต่ละรุ่นให้เพียงพอกับจำนวนของวัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพ เทคนิคการผลิตสื่อการสอนที่จำเป็นและเหมาะสม เทคนิควิธีสอนให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และเข้าใจตนเองเพื่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ยุทธวิธีการสอนที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน และความรู้ความเข้าใจในการออกข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ
ด้านวิชาการล่าง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความต้องการด้านวิชาการล่าง	N = 108		R
		μ	σ	
1.	การเปิดสอนแต่ละรุ่นติดต่อกันตลอดปีงบประมาณ	3.93	0.94	4
2.	ความเป็นกันเองกับบุคลากรของศูนย์ฯ	3.64	1.03	7
3.	การเลือกพื้นที่เปิดสอนวิชาชีพในพื้นที่	3.20	1.12	8
4.	การเปิดจุดสอนในท้องถิ่นที่มีรถประจำทางผ่าน	3.13	1.10	9
5.	การกำหนดแผนปฏิบัติการนิเทศวิชาชีพของศูนย์ฯให้ชัดเจน	3.78	0.85	6
6.	การสนับสนุนและเอาใจใส่จากผู้บริหาร	3.98	0.93	3
7.	การกำหนดมาตรฐานและสร้างเครื่องมือสำหรับวัดผลความสำเร็จของงาน	3.83	0.95	5
8.	อัตราค่าตอบแทนคิดตามจำนวนชั่วโมงที่ได้ปฏิบัติการสอนจริง	4.27	0.98	2
9.	อัตราค่าตอบแทนที่เบิกจ่ายค่าสอนปรับเพิ่มสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ	4.53	0.89	1
	รวม	3.81	0.68	-

จากตาราง 16 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูสอนวิชาชีพด้านช่างยนต์
เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และปรากฏว่าความต้องการ
ของครูสอนวิชาชีพจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง
3.13 ถึง 4.53 ความต้องการที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ อัตราค่าตอบแทนที่เบิกจ่ายค่า
สอนปรับเพิ่มสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ

ส่วนความต้องการที่อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ อัตราค่า
ตอบแทนคิดตามจำนวนชั่วโมงที่ได้ปฏิบัติการสอนจริง การสนับสนุนและเอาใจใส่จากผู้บริหาร
การเปิดสอนแต่ละรุ่นติดต่อกันตลอดปีงบประมาณ การกำหนดมาตรฐานและสร้างเครื่องมือสำหรับ
วัดผลความสำเร็จของงาน การกำหนดแผนปฏิบัติการนิเทศวิชาชีพของศูนย์ฯ ให้ชัดเจน ความ
เป็นกันเองกับบุคลากรของศูนย์ฯ

ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การเลือกพื้นที่
เปิดสอนวิชาชีพในพื้นที่ การเปิดจุดสอนในท้องถิ่นที่มีรถประจำทางผ่าน

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านการแนะแนวอาชีพ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพ	N = 108		R
		μ	σ	
1.	การมีข่าวสารข้อมูลกิจกรรมการพัฒนาอาชีพของหน่วยงานทั้งของรัฐและ เอกชน	3.73	0.82	4
2.	ความรู้เกี่ยวกับการจัดการการตลาดและกระบวนการตัดสินใจ	3.56	0.87	6
3.	การใช้ผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมาให้ความรู้และแนวคิดแก่ท่าน	3.85	0.92	3
4.	ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการประกอบอาชีพ	3.71	0.99	5
5.	คู่มือและข้อมูลสำหรับการบริการแนะแนวอาชีพ	3.86	0.92	2
6.	งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมการแนะแนวอาชีพ	4.03	1.02	1
	รวม	3.79	0.71	-

จากตาราง 17 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูสอนวิชาชีพด้านการแนะแนว เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และปรากฏว่าความต้องการของครูสอนวิชาชีพจำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56 ถึง 4.03 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมการแนะแนวอาชีพ คู่มือและข้อมูลสำหรับการบริการแนะแนวอาชีพ การเชิญผู้ที่ประสบความสำเร็จมาให้ความรู้และแนวคิดแก่ท่าน การมีข่าวสารข้อมูลกิจกรรมการพัฒนาอาชีพของหน่วยงานทั้งของรัฐและ เอกชน ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการประกอบอาชีพ และความรู้เกี่ยวกับการจัดการการตลาดและกระบวนการตัดสินใจ

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้าน
การติดต่อประสานงาน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความต้องการด้านการติดต่อประสานงาน	N = 108		R
		μ	σ	
1.	การมีระบบการทำงานที่คล่องตัว	4.01	0.90	2
2.	ความรู้ความเข้าใจในระบบขั้นตอนของการติดต่อ ประสานงาน	3.50	0.79	6
3.	การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของท่าน	4.04	0.90	1
4.	ยานพาหนะที่ใช้ในการออกปฏิบัติการสอน เช่น รถจักรยานยนต์	3.95	1.09	3
5.	ความรู้ ความเข้าใจในหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.51	0.86	5
6.	ต้องการทราบบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.83	0.76	4
	รวม	3.81	0.61	-

จากตาราง 18 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูสอนวิชาชีพด้านการติดต่อ
ประสานงาน เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และปรากฏ
ว่าความต้องการของครูสอนวิชาชีพจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง
3.50 ถึง 4.04 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมอบหมาย
งานให้เหมาะสมกับความสามารถของท่าน การมีระบบการทำงานที่คล่องตัว ยานพาหนะที่ใช้
ในการออกปฏิบัติการสอน เช่น รถจักรยานยนต์ ต้องการทราบบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ความรู้ความเข้าใจในหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และความรู้ความเข้าใจใน
ระบบขั้นตอนของการติดต่อประสานงาน

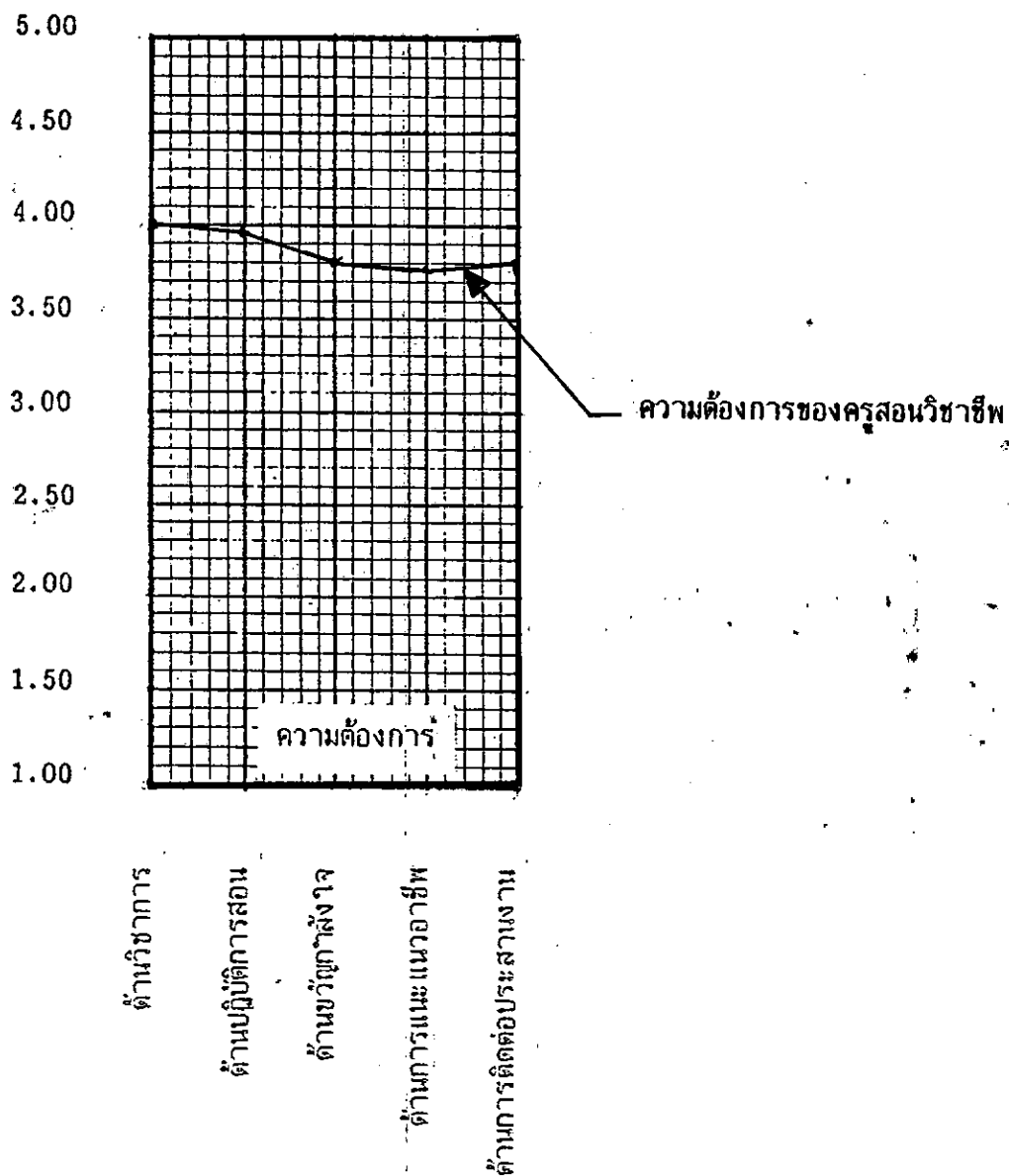
3.2 การวิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท
อุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน โดยใช้
ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคิดค่าระดับของความต้องการ ดังปรากฏในตาราง 19
ดังต่อไปนี้

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็น
รายด้าน

ด้านที่	ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม	N = 108		R
		μ	σ	
1.	ด้านวิชาการ	4.00	0.72	1
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	3.98	0.72	2
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.81	0.68	3.5
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.79	0.71	4
5.	ด้านการติดต่อประสานงาน	3.81	0.61	3.5
	รวม	3.88	0.58	-

จากตาราง 19 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และปรากฏว่าความต้องการของครูสอนวิชาชีพแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.79 ถึง 4.00 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน รูปภาพประกอบ 4

ระดับความต้องการ

ภาพประกอบ 4 แสดง เส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม
แต่ละด้าน

4. การวิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน เป็นรายด้าน ได้แก่

ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านการติดต่อ
ประสานงาน โดยจำแนกตามตัวแปร ได้แก่ วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม
อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ ตำแหน่ง โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานคิดค่าระดับของปัญหา ดังปรากฏในตาราง 20-25 ดังต่อไปนี้

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน
จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม

ด้าน ที่	ปัญหา	วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม (N = 108)											
		วิชาช่างยนต์ (n ₁ =46)			วิชาช่างไฟฟ้า (n ₂ =29)			วิชาช่างวิทยุ (n ₃ =14)			วิชาช่างโลหะ (n ₄ =19)		
		μ	σ	R	μ	σ	R	μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	3.27	0.58	3	3.06	0.54	3	2.85	0.65	3	2.93	0.49	4
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	3.68	0.51	1	3.57	0.40	1	3.41	0.66	1	3.40	0.49	1
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.11	0.61	4	3.03	0.64	4	2.79	0.58	4	3.02	0.58	3
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.35	0.72	2	3.18	0.73	2	2.91	0.49	2	3.15	0.57	2
5.	ด้านการติดต่อ ประสานงาน	2.82	0.69	5	2.85	0.75	5	2.20	0.58	5	2.61	0.53	5
	รวม	3.25	0.48	-	3.14	0.44	-	2.83	0.45	-	3.02	0.42	-

จากตาราง 20 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ปัญหาของครูสอนวิชาชีพวิชาช่างยนต์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่
ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพช่างยนต์แต่ละ
ด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.82 ถึง 3.68 ปัญหาที่มาก ได้แก่
ด้านปฏิบัติการสอน ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการ
แนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน

ปัญหาของครูสอนวิชาชีพวิชาช่างไฟฟ้า เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.14 และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพช่างไฟฟ้าแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก
คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.85 ถึง 3.57 ปัญหาที่มาก ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ส่วนปัญหามานกลาง
เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้าน
การติดต่อประสานงาน

ปัญหาของครูสอนวิชาชีพวิชาช่างวิทยุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 2.83 และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพช่างวิทยุแต่ละด้านอยู่ในระดับน้อยถึง ปานกลาง
คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.20 ถึง 3.41 ปัญหาปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่
ด้านปฏิบัติการสอน ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ ส่วนปัญหาน้อย ได้แก่
การติดต่อประสานงาน

ปัญหาของครูสอนวิชาชีพวิชาช่างโลหะ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ย
3.02 และปรากฏว่า ปัญหาของครูสอนวิชาชีพช่างโลหะแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ย
ระหว่าง 2.61 ถึง 3.40 ปัญหาปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านปฏิบัติการ
สอน ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านขวัญกำลังใจ ด้านวิชาการ และด้านการติดต่อประสานงาน

ปัญหาด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม เมื่อเทียบกับ
เกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.85 ถึง 3.27 ปัญหาปานกลาง เรียง

ตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาช่างยนต์ ครูวิชาช่างไฟฟ้า ครูวิชาช่างโลหะ และ ครูวิชาช่างวิทยุ

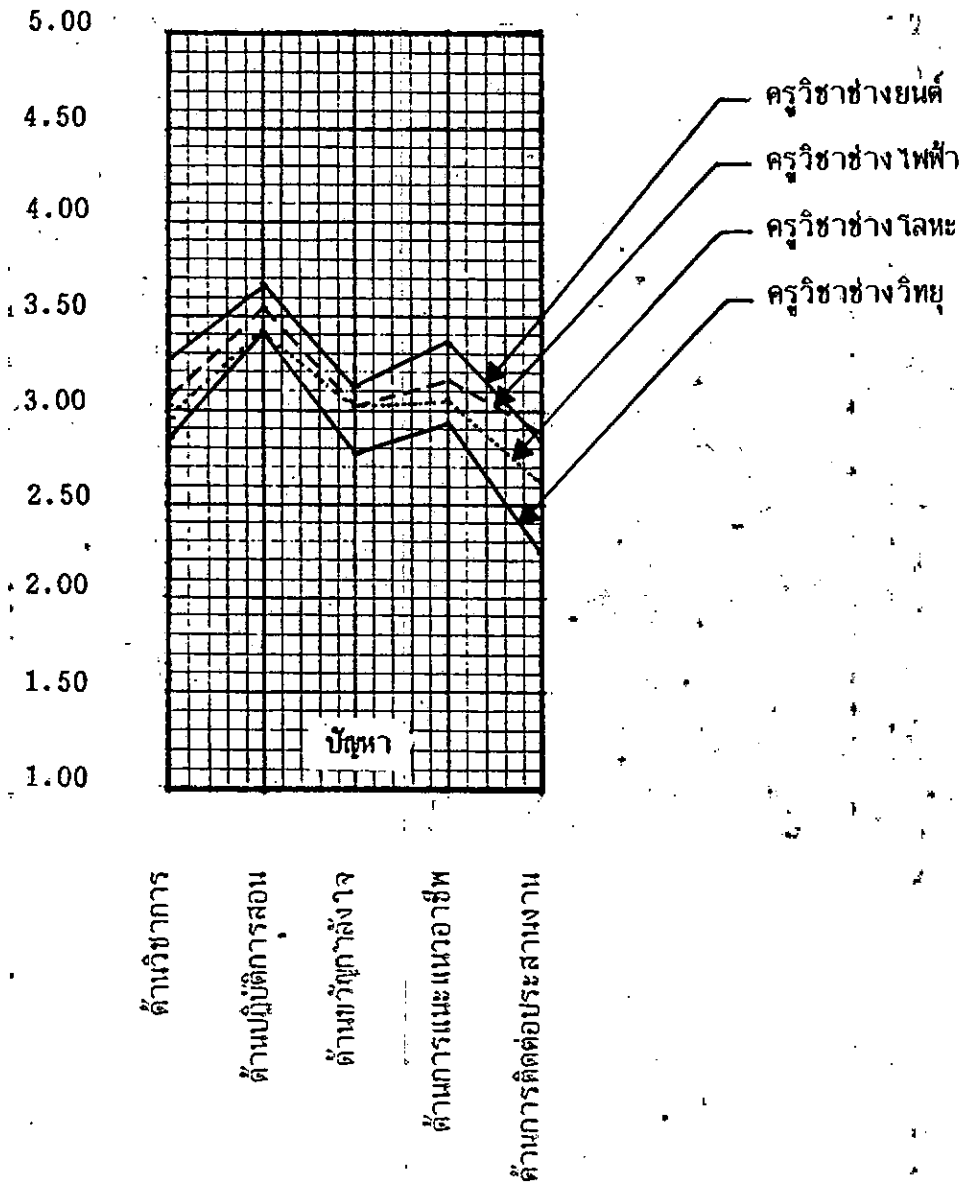
ปัญหาด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.40 ถึง 3.68 ปัญหามากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาช่างยนต์ ครูวิชาช่างไฟฟ้า ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ ครูวิชาช่างวิทยุ ครูวิชาช่างโลหะ

ปัญหาด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.79 ถึง 3.11 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาช่างยนต์ ครูวิชาช่างไฟฟ้า ครูวิชาช่างโลหะ และครูวิชาช่างวิทยุ

ปัญหาด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.91 ถึง 3.35 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาช่างยนต์ ครูวิชาช่างไฟฟ้า ครูวิชาช่างโลหะ และครูวิชาช่างวิทยุ

ปัญหาด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.20 ถึง 2.85 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาช่างไฟฟ้า ครูวิชาช่างยนต์ ครูวิชาช่างโลหะ ปัญหาน้อย ได้แก่ ครูวิชาช่างวิทยุ รูปภาพประกอบ 5

ระดับปัญหา

ภาพประกอบ 5 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด นนทบุรีภาคเหนือเป็นรายด้าน
จำแนกตามอายุ

ด้าน ที่	ปัญหา	ครูที่มีอายุ (N = 108)					
		18-30 ปี (n ₁ =60)			30 ปีขึ้นไป (n ₂ =48)		
		μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	3.16	0.58	3	3.03	0.58	4
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	3.60	0.49	1	3.52	0.54	1
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.01	0.56	4	3.06	0.68	3
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.22	0.66	2	3.20	0.72	2
5.	ด้านการติดต่อประสานงาน	2.74	0.65	5	2.67	0.75	5
	รวม	3.15	0.47	—	3.10	0.47	—

จากตาราง 21 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ อายุ 18-30 ปี เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และ ปรากฏว่าปัญหาของครูวิชาชีพที่มีอายุ 18-30 ปี แต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.74 ถึง 3.60 ปัญหาที่มาก ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ปัญหาปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน

ปัญหาของครูวิชาชีพที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 และปรากฏว่าปัญหาครูวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไปแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.67 ถึง 3.52 ปัญหาที่มาก ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ปัญหาปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านขวัญกำลังใจ ด้านวิชาการ และด้านการติดต่อประสานงาน

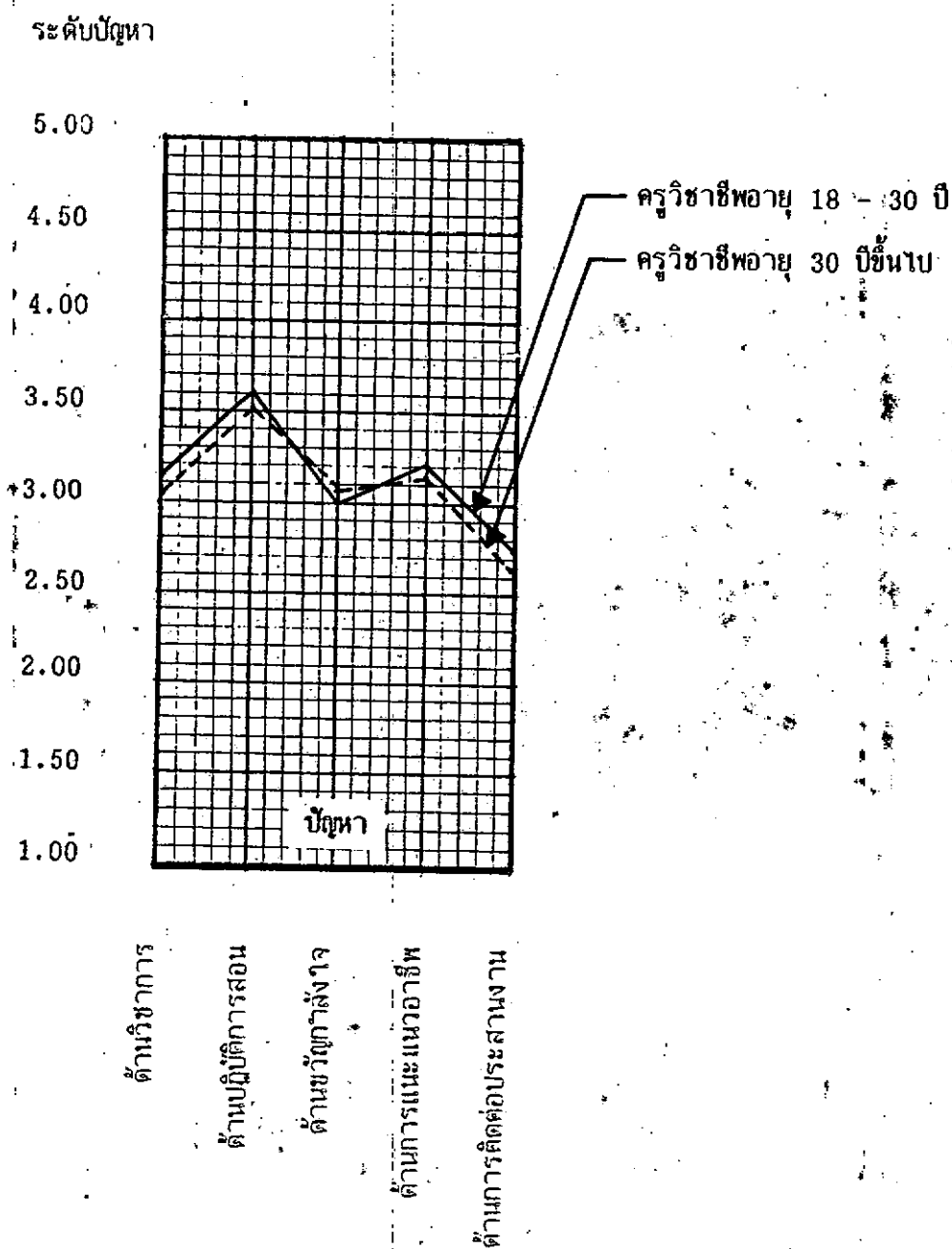
ปัญหาด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามอายุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.03 ถึง 3.16 ปัญหาปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาชีพอายุ 18-30 ปี และ ครูวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไป

ปัญหาด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามอายุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.52 ถึง 3.60 ปัญหาที่มาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาชีพอายุ 18-30 ปี และ ครูวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไป

ปัญหาด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามอายุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.01 ถึง 3.06 ปัญหาปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไป และ ครูวิชาชีพอายุ 18-30 ปี

ปัญหาด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามอายุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.20 ถึง 3.22 ปัญหาปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาชีพอายุ 18-30 ปี และ ครูวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไป

ส่วนปัญหาด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามอายุ เมื่อเทียบกับ
เกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.67 ถึง 2.74 ปัญหาปานกลางเรียงตาม
ลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาชีพอายุ 18-30 ปี และ ครูวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไป
รูปภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้าน ที่	ปัญหา	ครูที่มีวุฒิการศึกษา (N=108)					
		ต่ำกว่าอนุปริญญา ($n_1=54$)			อนุปริญญาและสูงกว่า ($n_2=54$)		
		μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	3.13	0.57	4	3.07	0.60	3
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	3.69	0.45	1	3.45	0.54	1
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.14	0.58	3	2.92	0.63	4
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.25	0.59	2	3.17	0.77	2
5.	ด้านการติดต่อประสานงาน	2.77	0.67	5	2.65	0.72	5
	รวม	3.20	0.45	—	3.05	0.48	—

จากตาราง 22 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตาม
วุฒิการศึกษา ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.20 และปรากฏว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญามีปัญหาแต่ละด้านอยู่ในระดับ
ปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.77 ถึง 3.69 ปัญหาหลัก ได้แก่ ด้านปฏิบัติการ
การสอน ส่วนปัญหามานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแนะแนวอาชีพ
ด้านขวัญกำลังใจ ด้านวิชาการ และด้านการติดต่อประสานงาน

ปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาระดับ อนุปริญญาและสูงกว่า เมื่อเทียบกับเกณฑ์
อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 และปรากฏว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษานุปริญญา
และสูงกว่ามีปัญหาแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.65 ถึง 3.45
ปัญหามานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านการแนะแนวอาชีพ
ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน

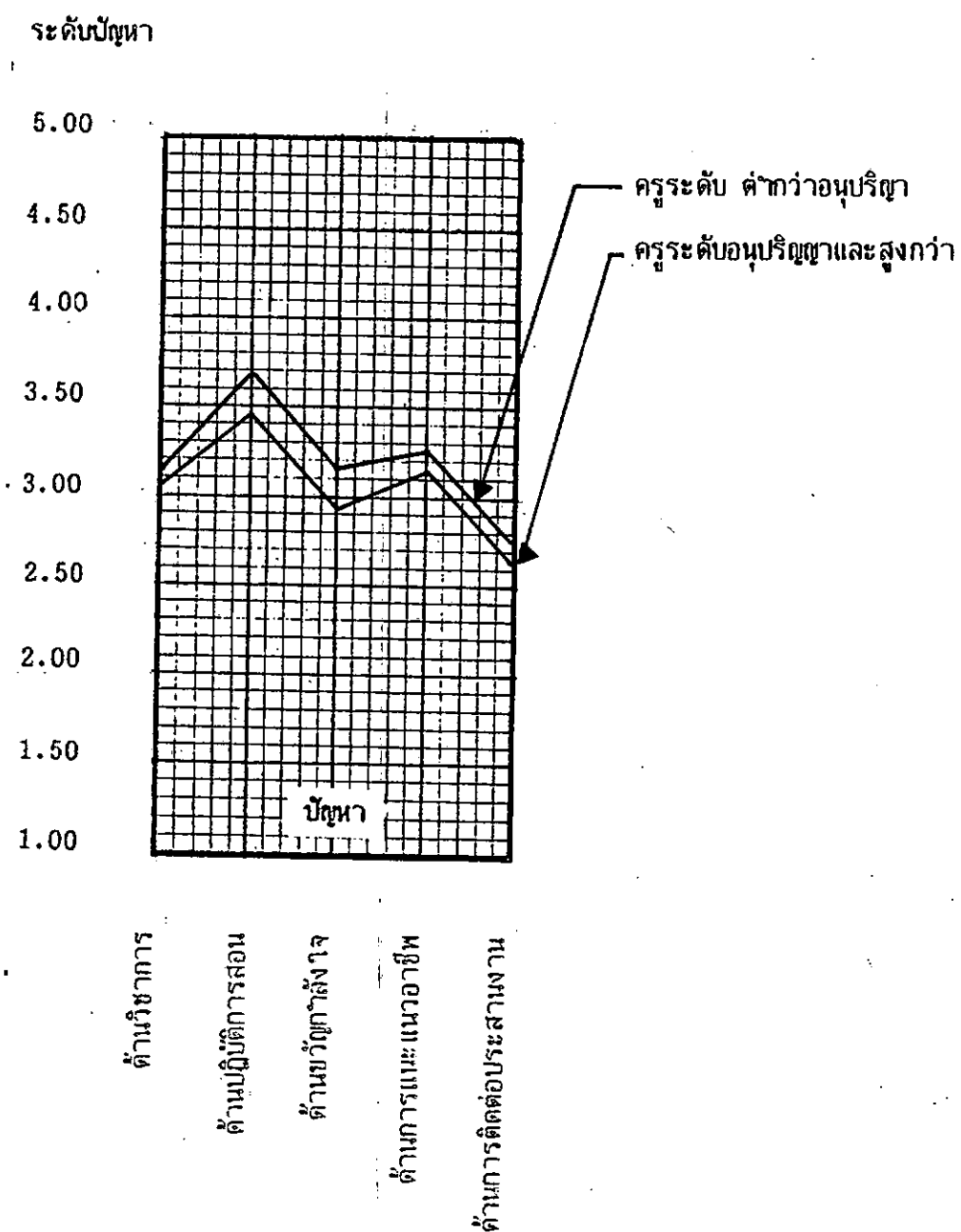
ปัญหาด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ใน
ระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.07 ถึง 3.13 ปัญหามานกลางเรียงตามลำดับ
จากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา และครูที่มีวุฒอนุปริญญาและสูงกว่า

ปัญหาด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อเทียบกับเกณฑ์
อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.45 ถึง 3.69 ปัญหาหลัก ได้แก่
ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา ปัญหามานกลาง ได้แก่ ครูที่มีวุฒอนุปริญญาและสูงกว่า

ปัญหาด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่
ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.92 ถึง 3.14 ปัญหามานกลางเรียงตาม
ลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา และครูที่มีวุฒอนุปริญญาและสูงกว่า

ปัญหาด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อเทียบกับ
เกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.17 ถึง 3.25 ปัญหามานกลาง
เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา และครูที่มีวุฒอนุปริญญาและสูงกว่า

ปัญหาด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพฯ แยกตามวุฒิการศึกษา เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.65 ถึง 2.77 ปัญหานานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา และครูที่มีวุฒิอนุปริญญา และสูงกว่า ดูภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน
จำแนกตามสถานภาพสมรส

ด้าน ที่	ปัญหา	สถานภาพสมรส (N=108)					
		โสด ($n_1=52$)			แต่งงานแล้ว ($n_2=56$)		
		μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	3.11	0.57	3	3.09	0.60	3
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	3.63	0.47	1	3.51	0.54	1
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.03	0.55	4	3.03	0.67	4
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.14	0.59	2	3.28	0.76	2
5.	ด้านการติดต่อประสานงาน	2.75	0.62	5	2.67	0.76	5
	รวม	3.13	0.45	—	3.12	0.49	—

จากตาราง 23 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ ไรศด เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 และปรากฏว่าปัญหาสถานภาพไรศดแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.75 ถึง 3.63 ปัญหาที่ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน

ปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพแต่งงานแล้ว เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 และปรากฏว่า ปัญหาของครูที่มีสถานภาพแต่งงานแล้วแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.67 ถึง 3.51 ปัญหาที่ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ส่วนปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน

ปัญหาด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามสถานภาพสมรส เมื่อเทียบกับเกณฑ์ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.09 ถึง 3.11 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูไรศด และครูที่แต่งงานแล้ว

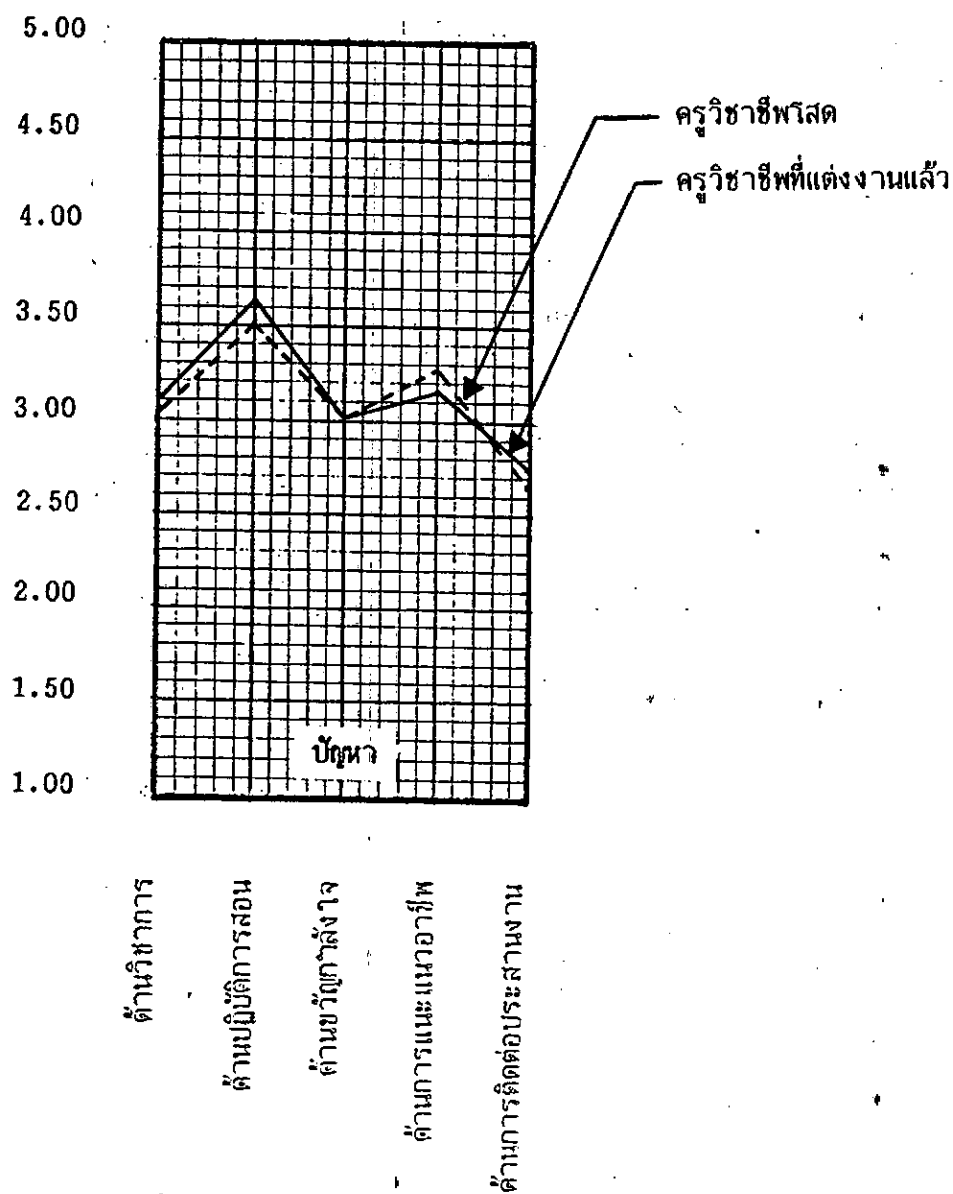
ปัญหาด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามสถานภาพสมรส เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 ถึง 3.63 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูไรศด และครูที่แต่งงานแล้ว

ปัญหาด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามสถานภาพสมรส เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลางทั้งสองสถานภาพ ได้แก่ ครูไรศด และครูที่แต่งงานแล้ว คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03

ปัญหาด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามสถานภาพสมรส เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.14 ถึง 3.28 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่แต่งงานแล้ว และครูไรศด

ปัญหาด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามสถานภาพสมรส เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.67 ถึง 2.75 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูโสด และครูที่แต่งงานแล้ว รูปภาพประกอบ 8

ระดับปัญหา

ภาพประกอบ 8 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านจำแนกตามสถานภาพสมรส

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด านเขตภาคเหนือ เป็นรายด้าน
จำแนกตามประสบการณ์

ด้าน ที่	ปัญหา	ครูที่มีประสบการณ์ (N=108)					
		0-5 ปี (n ₁ =69)			5 ปีขึ้นไป (n ₂ =39)		
		μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	3.09	0.60	3	3.12	0.55	4
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	3.51	0.53	1	3.67	0.45	1
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	2.94	0.55	4	3.20	0.69	3
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.12	0.64	2	3.38	0.73	2
5.	ด้านการติดต่อประสานงาน	2.70	0.68	5	2.73	0.73	5
	รวม	3.07	0.48	—	3.22	0.43	—

จากตาราง 24 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ 0-5 ปี เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 และปรากฏว่าปัญหาของครูวิชาชีพที่มีประสบการณ์ 0-5 ปีแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.70 ถึง 3.51 ปัญหาที่มาก ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ส่วนปัญหามานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน

ส่วนครูสอนวิชาชีพที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 และปรากฏว่าปัญหาของครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป แต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.73 ถึง 3.67 ปัญหาที่มาก ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านขวัญกำลังใจ ด้านวิชาการ และด้านการติดต่อประสานงาน

ปัญหาด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามประสบการณ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.09 ถึง 3.12 ปัญหามานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป และ ครูที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี

ปัญหาด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามประสบการณ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 ถึง 3.67 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป และ ครูที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี

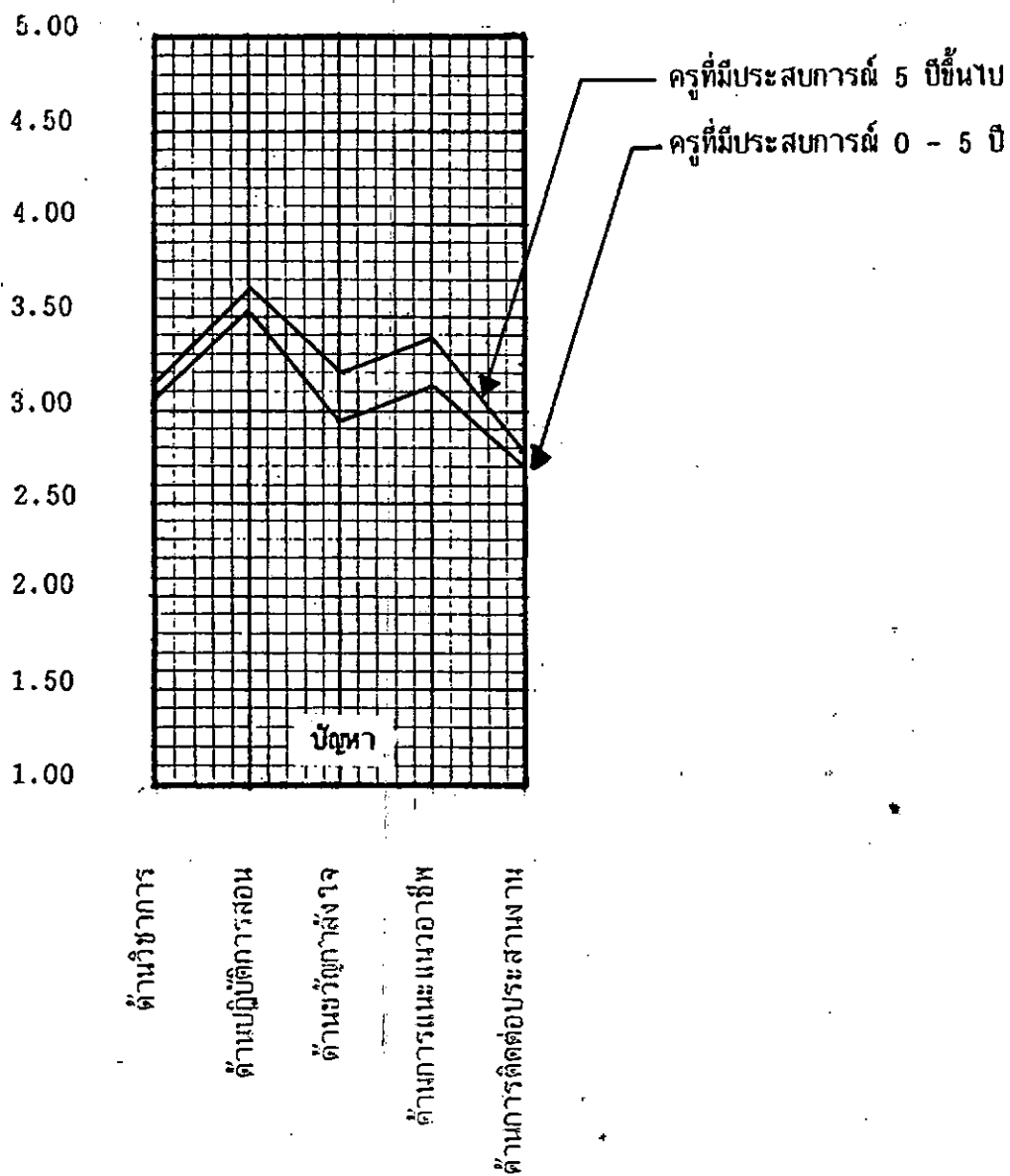
ปัญหาด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามประสบการณ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.94 ถึง 3.20 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป และ ครูที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี

ปัญหาด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามประสบการณ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.12 ถึง 3.38 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป และ ครูที่มีประสบการณ์

0-5 ปี

ปัญหาด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามประสบการณ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.70 ถึง 2.73 ปัญหาปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป และ ครูที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี ภาพประกอบ 9

ระดับปัญหา

ภาพประกอบ 9 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด นนทบุรีภาคเหนือเป็นรายด้าน
จำแนกตามตำแหน่ง

ด้าน ที่	ปัญหา	ครูที่มีตำแหน่ง (N=108)								
		ข้าราชการ (n ₁ =17)			ลูกจ้างประจำ (n ₂ =5)			วิทยากร (n ₃ =86)		
		μ	σ	R	μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	3.17	0.50	3	3.42	0.48	3	3.07	0.60	3
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	3.37	0.40	1	3.69	0.55	2	3.60	0.52	1
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	2.81	0.79	4	3.33	0.77	4.5	3.06	0.56	4
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.23	0.98	2	3.90	0.61	1	3.17	0.60	2
5.	ด้านการติดต่อ ประสานงาน	2.59	0.79	5	3.33	1.07	4.5	2.70	0.64	5
	รวม	3.34	0.50	-	3.53	0.45	-	3.12	0.45	-

จากตาราง 25 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งที่เป็นข้าราชการ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.34 และ ปรากฏว่าปัญหาแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง

2.59 ถึง 3.37 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านปฏิบัติการ

สอน ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน

ปัญหาครูสอนวิชาชีพที่มีตำแหน่งเป็นลูกจ้างประจำ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก

คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 และปรากฏว่าปัญหาแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือ

มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.33 ถึง 3.90 ปัญหามากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่

ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านปฏิบัติการสอน ส่วนปัญหามานกลางเรียงตามลำดับจากมากไป

น้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน

ปัญหาครูสอนวิชาชีพที่มีตำแหน่งเป็นวิทยากร เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง

คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 และปรากฏว่าปัญหาแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่า

เฉลี่ยระหว่าง 2.70 ถึง 3.60 ปัญหามาก ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ปัญหาปานกลาง

เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ

และด้านการติดต่อประสานงาน

ปัญหาด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามตำแหน่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับ

ปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.07 ถึง 3.17 ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมาก

ไปน้อย ได้แก่ ครูตำแหน่งลูกจ้างประจำ ครูตำแหน่งข้าราชการ และครูตำแหน่งเป็นวิทยากร

ปัญหาด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามตำแหน่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่

ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.37 ถึง 3.69 ปัญหามากเรียงตามลำดับ

จากมากไปน้อย ได้แก่ ครูตำแหน่งลูกจ้างประจำ ครูตำแหน่งเป็นวิทยากร ส่วนปัญหามานกลาง

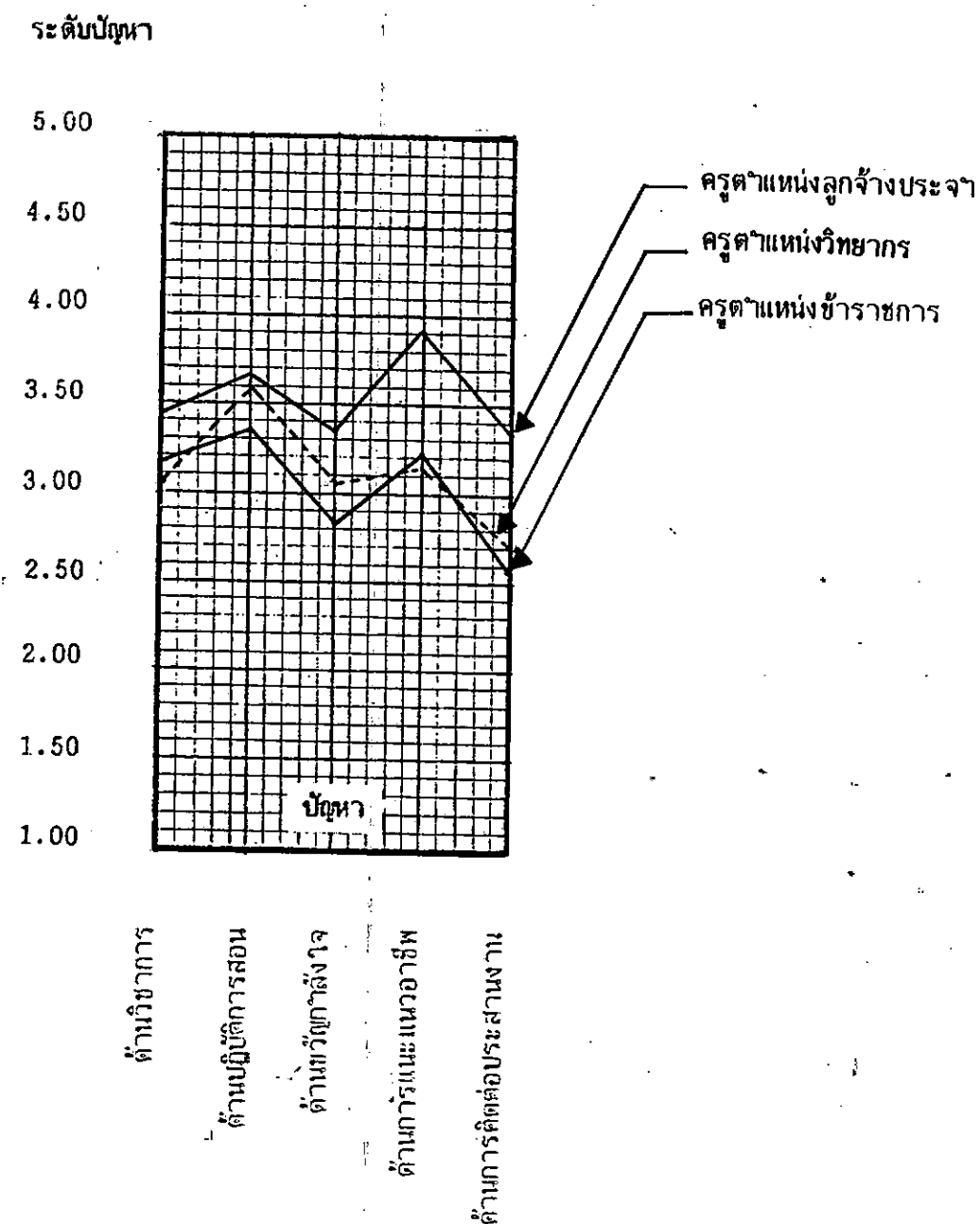
ได้แก่ ครูตำแหน่งข้าราชการ

ปัญหาด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามตำแหน่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ใน

ระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.81 ถึง 3.33 ปัญหาที่ ได้แก่ ครู
ตำแหน่งลูกจ้างประจำ ครูตำแหน่งเป็นวิทยากร และครูตำแหน่งข้าราชการ

ปัญหาด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามตำแหน่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์
อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.17 ถึง 3.90 ปัญหาที่ ได้แก่ ครู
ตำแหน่งลูกจ้างประจำ ปัญหาปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูตำแหน่งข้าราชการ
และครูตำแหน่ง เป็นวิทยากร

ปัญหาด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามตำแหน่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์
อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.59 ถึง 3.33 ปัญหาปานกลางเรียงตาม
ลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูตำแหน่งลูกจ้างประจำ ครูตำแหน่งเป็นวิทยากร และครูตำแหน่ง
ข้าราชการ รูปภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 แสดงเส้นกราฟปัญหาของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง

5. การวิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน เป็นรายด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านการติดต่อประสานงาน โดยจำแนกตามตัวแปร ได้แก่ วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ ตำแหน่ง โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คัดค่าระดับของความต้องการดังปรากฏในตาราง 26-31 ดังต่อไปนี้

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ
เป็นรายด้าน จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม

ด้าน ที่	ความต้องการ :	ครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม (N=108)											
		วิชาช่างยนต์ (n ₁ =46)			วิชาช่างไฟฟ้า (n ₂ =29)			วิชาช่างวิทยุ (n ₃ =14)			วิชาช่างโลหะ (n ₄ =19)		
		μ	σ	R	μ	σ	R	μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	4.20	0.71	1	3.84	0.70	2	3.99	0.64	3	3.79	0.72	1
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	4.14	0.69	2	3.82	0.75	3	4.18	0.59	1	3.71	0.73	2
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.90	0.78	3	3.79	0.64	4	3.89	0.42	5	3.57	0.61	5
4.	ด้านการแนะแนว												
	อาชีพ	3.78	0.82	5	3.75	0.59	5	4.07	0.55	2	3.67	0.73	4
5.	ด้านการติดต่อ												
	ประสานงาน	3.80	0.57	4	3.85	0.65	1	3.92	0.59	4	3.68	0.68	3
	รวม	3.96	0.62	—	3.81	0.56	—	4.01	0.47	—	3.68	0.61	—

จากตาราง 26 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ความต้องการของครูสอนวิชาชีพวิชาช่างยนต์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และปรากฏว่าความต้องการแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.78 ถึง 4.20 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการติดต่อประสานงาน และด้านการแนะแนวอาชีพ

ความต้องการของครูสอนวิชาชีพวิชาช่างไฟฟ้า เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และปรากฏว่าความต้องการแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.75 ถึง 3.85 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการติดต่อประสานงาน ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการแนะแนวอาชีพ

ความต้องการของครูสอนวิชาชีพวิชาช่างโลหะ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 และปรากฏว่า ความต้องการแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.89 ถึง 4.18 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านการติดต่อประสานงาน และด้านขวัญกำลังใจ

ความต้องการของครูสอนวิชาชีพวิชาช่างโลหะ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และปรากฏว่าความต้องการแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.57 ถึง 3.79 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านการติดต่อประสานงาน ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านขวัญกำลังใจ

ความต้องการด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.79 ถึง 4.20 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาช่างยนต์ ครูวิชาช่างวิทยุ

ครูวิชาช่างไฟฟ้า และครูวิชาช่างโลหะ

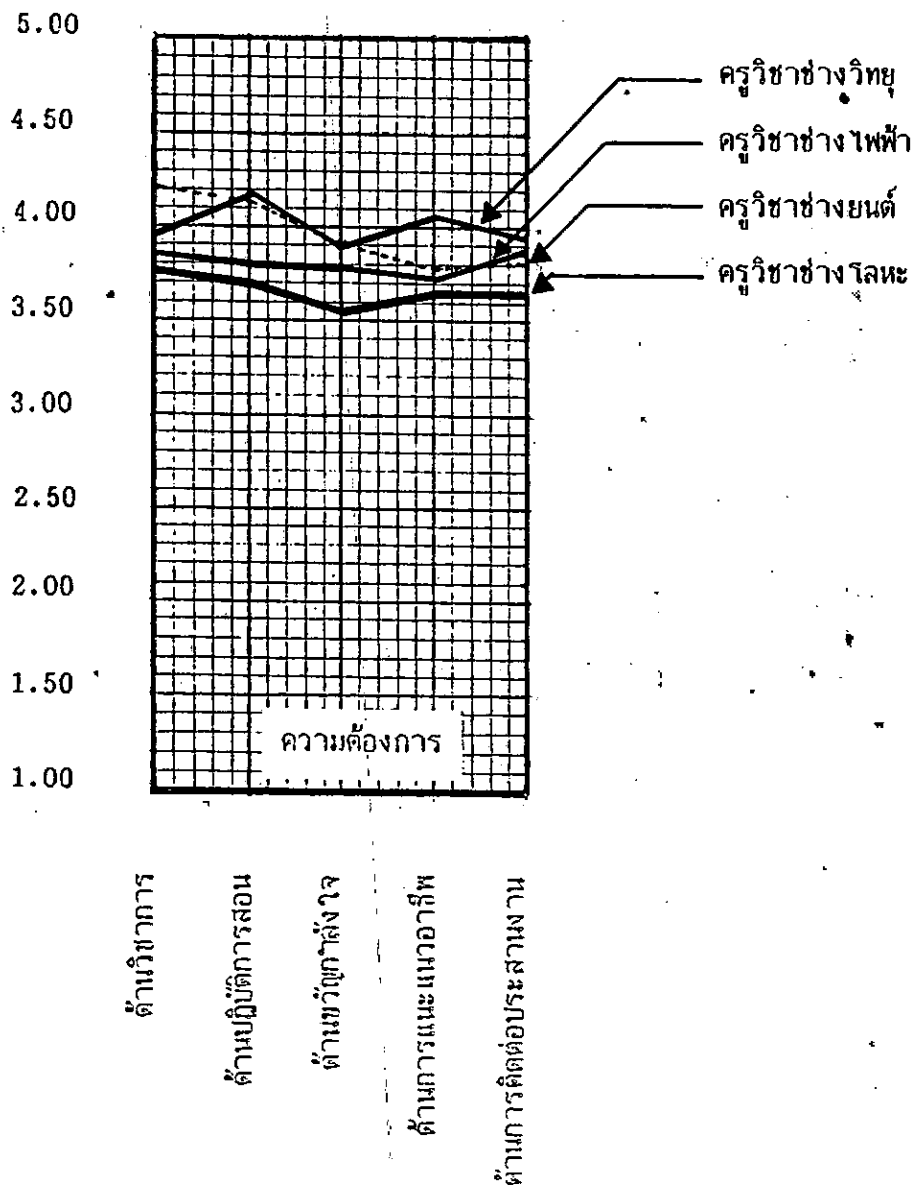
ความต้องการด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพฯ แยกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.71 ถึง 4.18 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาช่างวิทยุ ครูวิชาช่างยนต์ ครูวิชาช่างไฟฟ้า และครูวิชาช่างโลหะ

ความต้องการด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพฯ แยกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.57 ถึง 3.90 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาช่างยนต์ ครูวิชาช่างวิทยุ ครูวิชาช่างไฟฟ้า และครูวิชาช่างโลหะ

ความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพฯ แยกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.75 ถึง 4.07 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาช่างวิทยุ ครูวิชาช่างยนต์ ครูวิชาช่างไฟฟ้า และครูวิชาช่างโลหะ

ความต้องการด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพฯ แยกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.68 ถึง 3.92 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาช่างวิทยุ ครูวิชาช่างไฟฟ้า ครูวิชาช่างยนต์ และครูวิชาช่างโลหะ รูปภาพประกอบ 11

ระดับความต้องการ

ภาพประกอบ 11 แสดงเส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด นนทบุรี เป็น
รายด้าน จำแนกตามอายุ

ด้าน ที่	ความต้องการ	ครูที่มีอายุ (N=108)					
		18-30 ปี (n ₁ =60)			30 ปีขึ้นไป (n ₂ =48)		
		μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	3.96	0.75	2	4.06	0.68	1
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	4.02	0.72	1	3.93	0.72	2
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.80	0.73	5	3.82	0.63	3
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.83	0.77	4	3.75	0.64	4
5.	ด้านการติดต่อประสานงาน	3.86	0.64	3	3.74	0.58	5
	รวม	3.89	0.62	—	3.86	0.56	—

จากตาราง 27 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ อายุ 18-30 ปี เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และปรากฏว่าความต้องการแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.80 ถึง 4.02 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านวิชาการ ด้านการติดต่อประสานงาน ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านขวัญกำลังใจ

ความต้องการของครูสอนวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไป เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และปรากฏว่าความต้องการแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.74 ถึง 4.06 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน

ความต้องการด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมจำแนกตามอายุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.96 ถึง 4.06 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไป และ ครูวิชาชีพอายุ 18-30 ปี

ความต้องการด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมจำแนกตามอายุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.93 ถึง 4.02 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาชีพอายุ 18-30 ปี และ ครูวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไป

ความต้องการด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมจำแนกตามอายุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมากคือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.80 ถึง 3.82 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไป และ ครูวิชาชีพอายุ 18-30 ปี

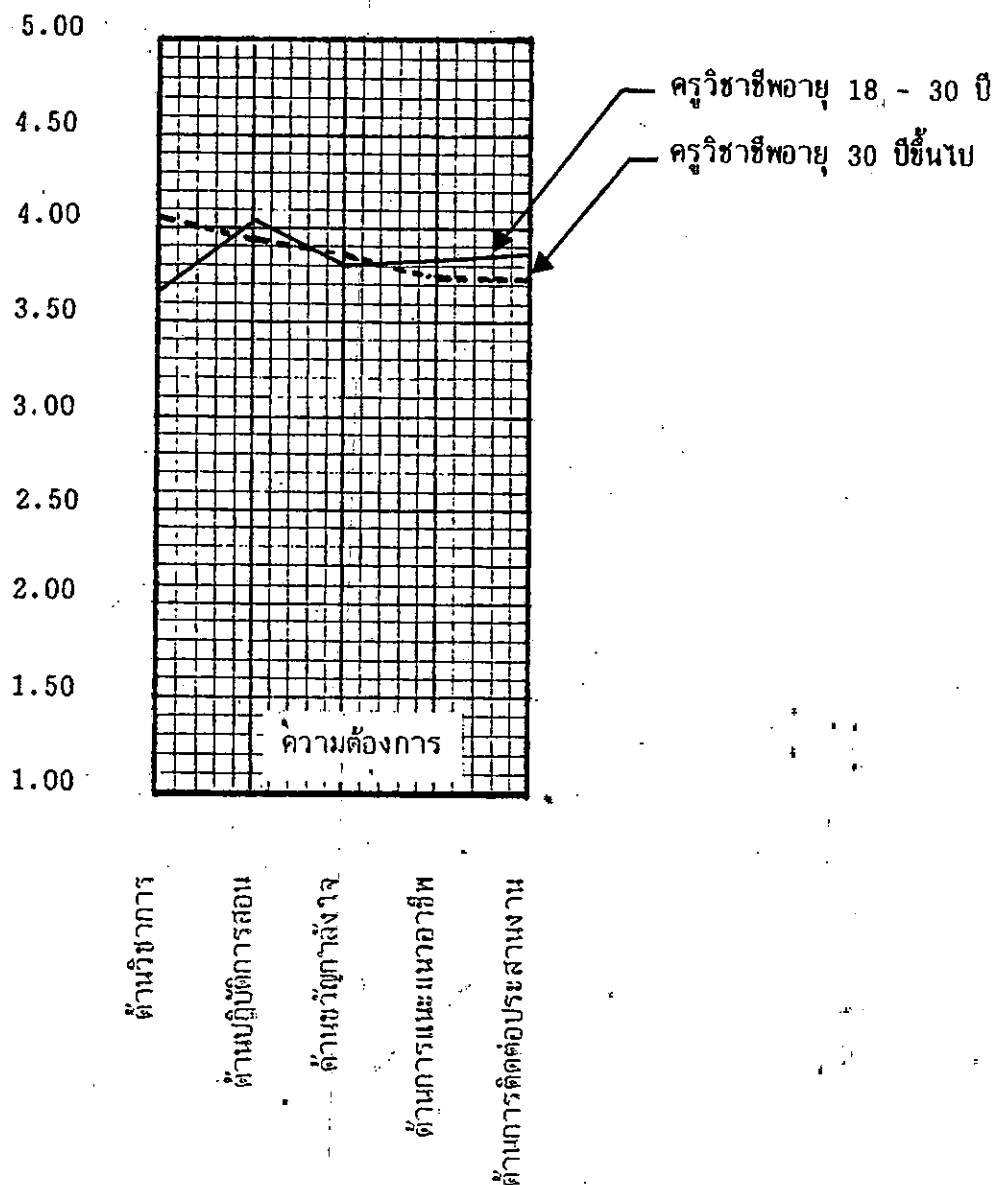
ความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม จำแนกตามอายุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมากคือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง

3.75 ถึง 3.83 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาชีพอายุ 18-30 ปี และ ครูวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไป

ความต้องการด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท
อุตสาหกรรมจำแนกตามอายุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.74

ถึง 3.86 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูวิชาชีพอายุ 18-30 ปี
และ ครูวิชาชีพอายุ 30 ปีขึ้นไป คูภาพประกอบ 12

ระดับความต้องการ

ภาพประกอบ 12 แสดงเส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็น
รายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้าน ที่	ความต้องการ	ครูที่มีวุฒิการศึกษา (N=108)					
		ต่ำกว่าอนุปริญญา ($n_1=54$)			อนุปริญญาและสูงกว่า ($n_2=54$)		
		μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	4.04	0.74	1.5	3.97	0.70	1
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	4.04	0.72	1.5	3.93	0.72	2
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.80	0.74	3	3.82	0.62	4
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.86	0.74	2	3.73	0.69	5
5.	ด้านการติดต่อประสานงาน	3.79	0.57	4	3.83	0.66	3
	รวม	3.91	0.58	-	3.86	0.59	-

จากตาราง 28 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา คือครูที่มีวุฒิการศึกษาค่ำกว่าอนุปริญญา เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และปรากฏว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญามีความต้องการแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.79 ถึง 4.04 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน

ความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่า เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และปรากฏว่าความต้องการแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์มาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.73 ถึง 3.97 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านการติดต่อประสานงาน ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการแนะแนวอาชีพ

ความต้องการด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.97 ถึง 4.04 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา และครูที่มีวุฒอนุปริญญาและสูงกว่า

ความต้องการด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.93 ถึง 4.04 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา และครูที่มีวุฒอนุปริญญาและสูงกว่า

ความต้องการด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.80 ถึง 3.82 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีวุฒอนุปริญญาและสูงกว่า และครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา

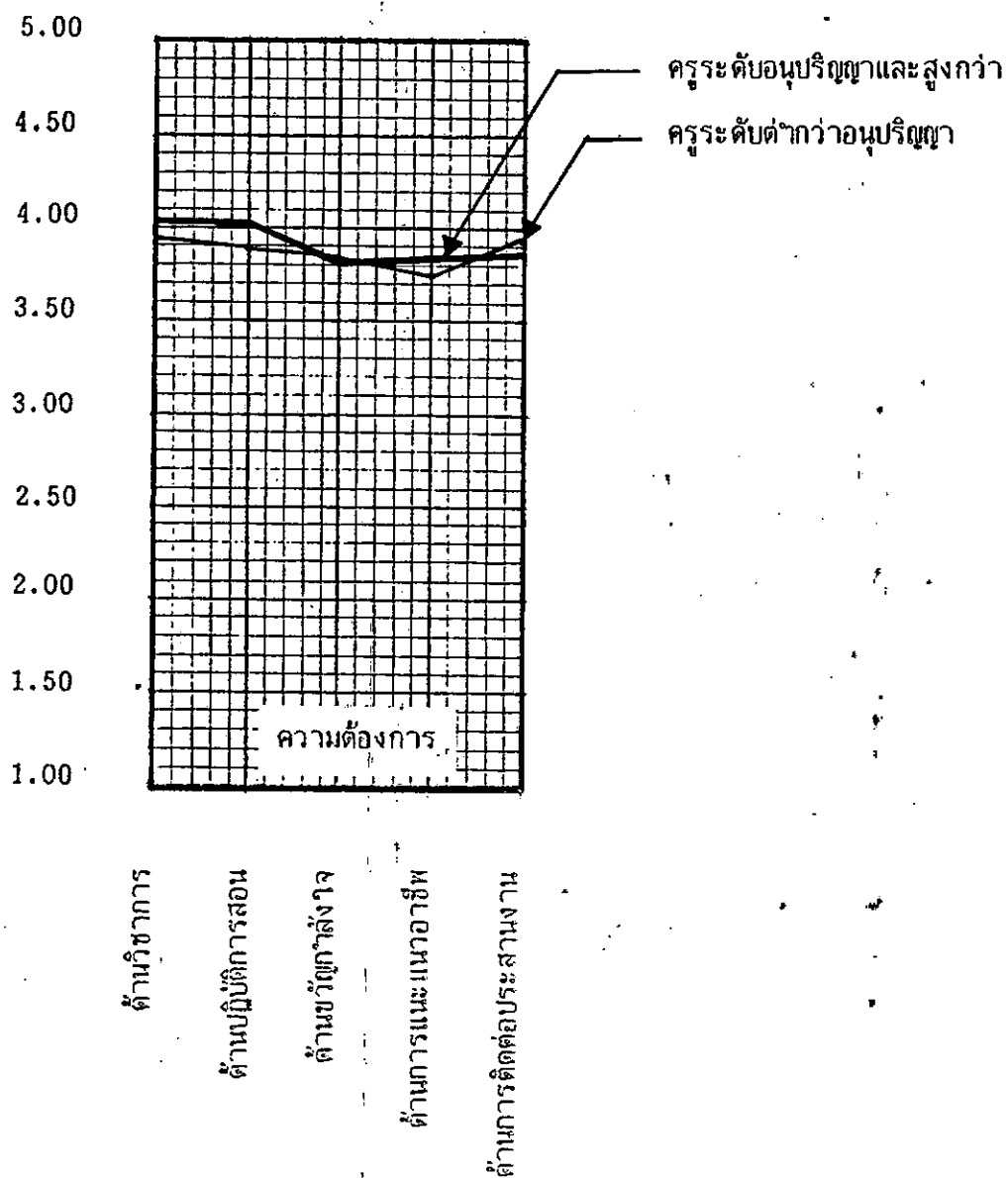
ความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพ จำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.73 ถึง 3.86 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา และครูที่มีวุฒอนุปริญญาและ

สูงกว่า

ความต้องการด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.79 ถึง 3.83 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีวุฒอนุปริญญาและสูงกว่า และครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา

รูปภาพประกอบ 13

ระดับความต้องการ

ภาพประกอบ 13 แสดงเส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด นนทบุรีภาคเหนือ เป็น
รายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส

ด้าน ที่	ความต้องการ	สถานภาพสมรส (N=108)					
		โสด ($n_1=52$)			แต่งงานแล้ว ($n_2=56$)		
		μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	3.89	0.71	2	4.11	0.71	1
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	3.96	0.68	1	4.00	0.76	2
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.79	0.65	4	3.83	0.72	3
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.77	0.67	5	3.81	0.76	4
5.	ด้านการติดต่อประสานงาน	3.85	0.62	3	3.77	0.61	5
	รวม	3.85	0.55	-	3.90	0.62	-

จากตาราง 29 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ โสด เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และปรากฏว่าความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพโสดแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.77 ถึง 3.96 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านวิชาการ ด้านการติดต่อประสานงาน ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการแนะแนวอาชีพ

ความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพแต่งงานแล้ว เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมากคือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และปรากฏว่าความต้องการของครูที่มีสถานภาพแต่งงานแล้วแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน

ความต้องการด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม จำแนกตามสถานภาพสมรส เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.89 ถึง 4.11 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่แต่งงานแล้ว และครูโสด

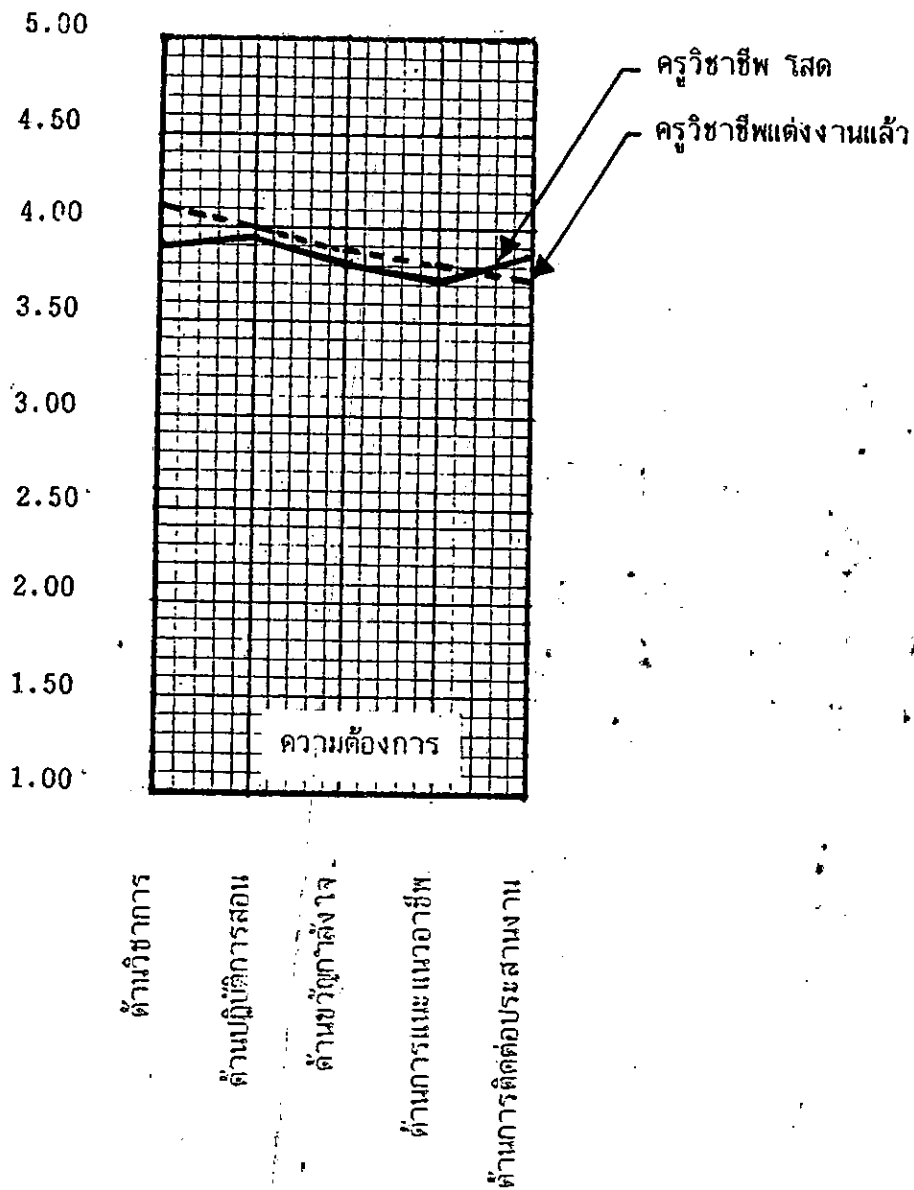
ความต้องการด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม จำแนกตามสถานภาพสมรส เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.96 ถึง 4.00 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่แต่งงานแล้ว และครูโสด

ความต้องการด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม จำแนกตามสถานภาพสมรส เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.79 ถึง 3.85 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่แต่งงานแล้ว และครูโสด

ความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม จำแนกตามสถานภาพสมรสเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.77 ถึง 3.81 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่แต่งงานแล้ว และครูโสด

ความต้องการด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท
อุตสาหกรรม จำแนกตามสถานภาพสมรส เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง
3.77 ถึง 3.85 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูโสด และ
ครูที่แต่งงานแล้ว ดูภาพประกอบ 14

ระดับความต้องการ

ภาพประกอบ 14 แสดงเส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็น
รายด้าน จำแนกตามประสบการณ์

ด้าน ที่	ความต้องการ	ครูที่มีประสบการณ์ (N=108)					
		0-5 ปี (n ₁ =69)			5 ปีขึ้นไป (n ₂ =39)		
		μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	3.89	0.74	2	4.21	0.64	1
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	3.94	0.71	1	4.07	0.73	2
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.74	0.69	4	3.93	0.67	3
4.	ด้านการแนะแนวอาชีพ	3.72	0.73	5	3.91	0.69	4
5.	ด้านการติดต่อประสานงาน	3.78	0.62	3	3.86	0.60	5
	รวม	3.81	0.60	-	4.00	0.55	-

จากตาราง 30 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูสอนวิชาชีพ จำแนกตาม
ประสบการณ์ 0-5 ปี เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และ
ปรากฏว่าความต้องการแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.72 ถึง 3.94
ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านวิชาการ
ด้านการติดต่อประสานงาน ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการแนะแนวอาชีพ

ความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ใน
ระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และปรากฏว่าความต้องการของครูสอนวิชาชีพแต่ละ
ด้านอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.86 ถึง 4.21 ความต้องการมากเรียงตาม
ลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการ
แนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน

ความต้องการด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมจำแนก
ตามประสบการณ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.89 ถึง 4.21
ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป และ ครู
ที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี

ความต้องการด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม
จำแนกตามประสบการณ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.94 ถึง
4.07 ความต้องการมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป
และ ครูที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี

ความต้องการด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม
จำแนกตามประสบการณ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.74 ถึง
3.93 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป
และ ครูที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี

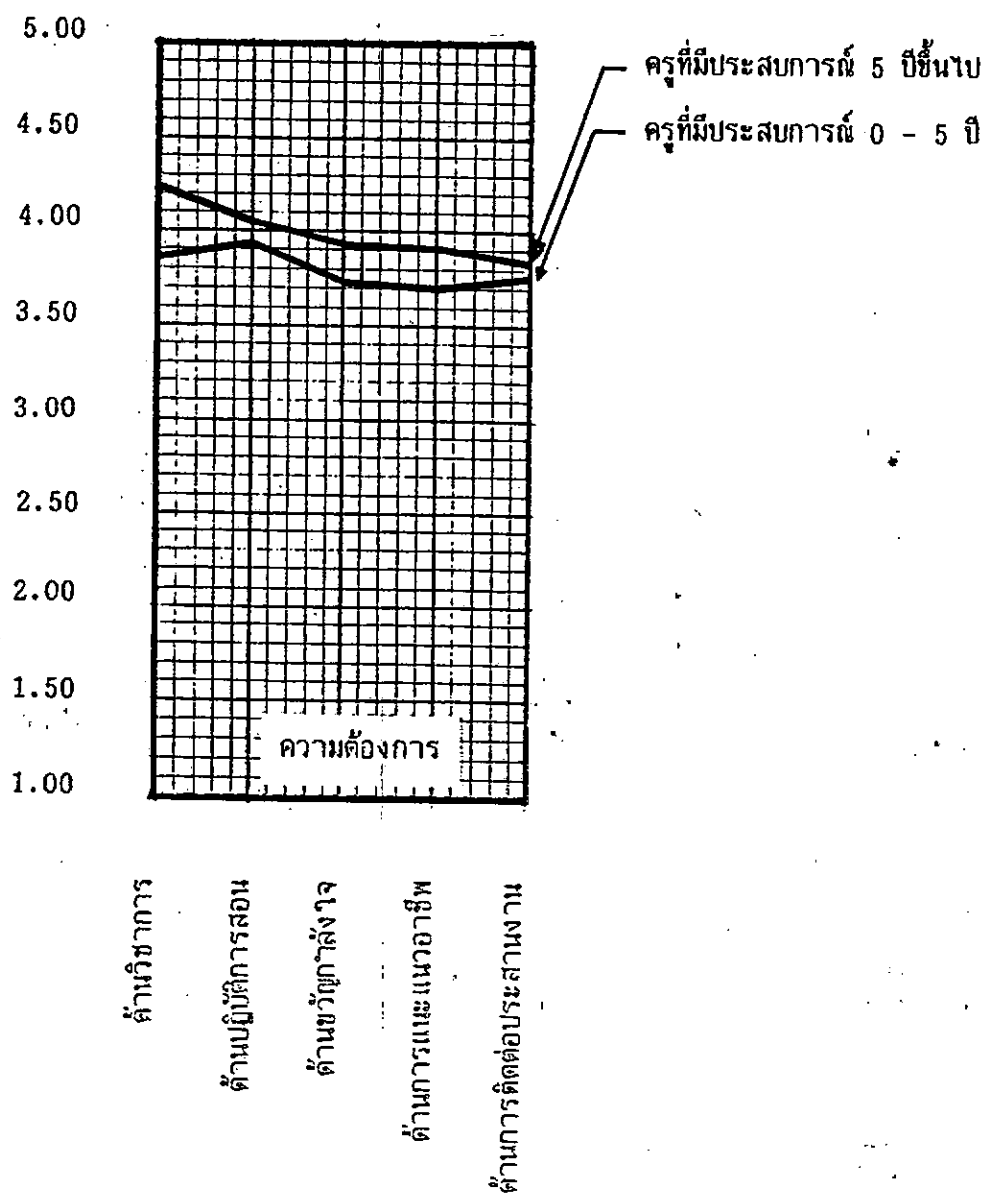
ความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท

อุตสาหกรรม จำแนกตามประสบการณ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.72 ถึง 3.91 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป และ ครูที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี

ความต้องการด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท

อุตสาหกรรม จำแนกตามประสบการณ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.78 ถึง 3.86 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป และ ครูที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี ดูภาพประกอบ 15

ระดับความต้องการ

ภาพประกอบ 15 แสดงเส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ
เป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง

ด้าน ที่	ความต้องการ	ครูที่มีตำแหน่ง (N=108)								
		ข้าราชการ (n ₁ =17)			ลูกจ้างประจำ (n ₂ =5)			วิทยากร (n ₃ =86)		
		μ	σ	R	μ	σ	R	μ	σ	R
1.	ด้านวิชาการ	4.15	0.63	1	3.96	0.37	1	3.98	0.75	2
2.	ด้านปฏิบัติการสอน	4.00	0.74	2	3.82	0.86	2	3.99	0.71	1
3.	ด้านขวัญกำลังใจ	3.99	0.56	3	3.44	0.88	4	3.80	0.69	3
4.	ด้านการแนะแนว									
	อาชีพ	3.91	0.68	4.5	3.43	1.27	5	3.79	0.68	4.5
5.	ด้านการติดต่อ									
	ประสานงาน	3.91	0.54	4.5	3.70	0.72	3	3.79	0.62	4.5
	รวม	3.99	0.54	-	3.67	0.67	-	3.87	0.59	-

จากตาราง 31 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง ครูสอนวิชาชีพที่เป็นข้าราชการ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และปรากฏว่าความต้องการแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.91 ถึง 4.15 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน

ความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีตำแหน่งที่เป็นลูกจ้างประจำ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และปรากฏว่าความต้องการแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงมากคือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.43 ถึง 3.96 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านการติดต่อประสานงาน ส่วนปัญหามานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการแนะแนวอาชีพ

ความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีตำแหน่งที่เป็นวิทยากร เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และปรากฏว่าความต้องการแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.79 ถึง 3.99 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน

ความต้องการด้านวิชาการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมจำแนกตามตำแหน่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.96 ถึง 4.15 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูตำแหน่งข้าราชการ ครูตำแหน่งวิทยากร และครูตำแหน่งลูกจ้างประจำ

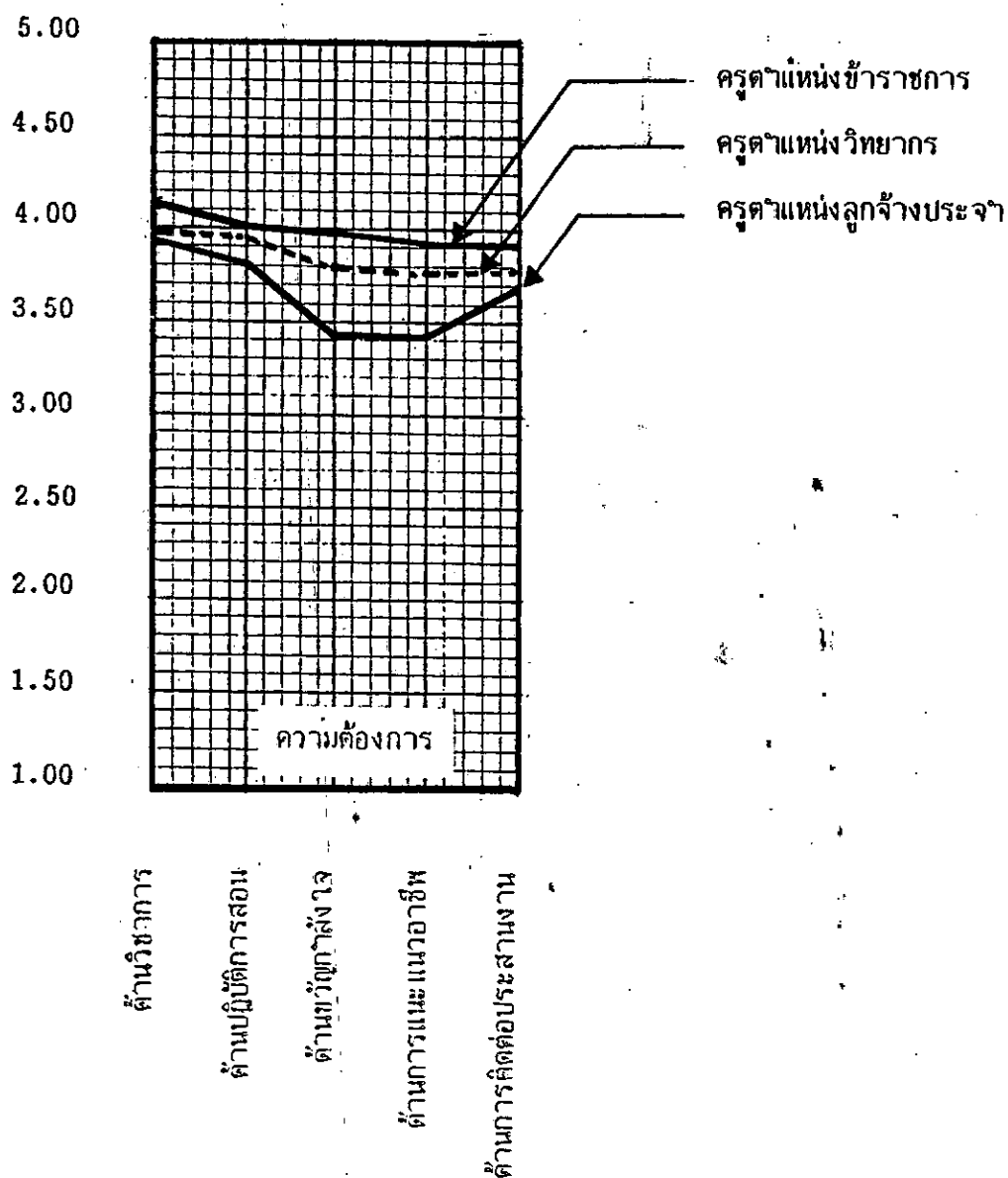
ความต้องการด้านปฏิบัติการสอนของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมจำแนกตามตำแหน่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.82 ถึง 4.00 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูตำแหน่งข้าราชการ ครูตำแหน่งวิทยากร และครูตำแหน่งลูกจ้างประจำ

ความต้องการด้านขวัญกำลังใจของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม
จำแนกตามตำแหน่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.44
ถึง 3.99 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูตำแหน่งข้าราชการ
และครูตำแหน่งวิทยากร ส่วนความต้องการปานกลาง ได้แก่ ครูตำแหน่งลูกจ้างประจำ

ความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม
จำแนกตามตำแหน่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.43
ถึง 3.91 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูตำแหน่งข้าราชการ
ครูตำแหน่งวิทยากร ส่วนความต้องการปานกลาง ได้แก่ ครูตำแหน่งลูกจ้างประจำ

ความต้องการด้านการติดต่อประสานงานของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท
อุตสาหกรรม จำแนกตามตำแหน่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.70
ถึง 3.91 ความต้องการมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูตำแหน่งข้าราชการ
ครูตำแหน่งวิทยากร และครูตำแหน่งลูกจ้างประจำ คูภาพประกอบ 16

ระดับความต้องการ

ภาพประกอบ 16 แสดงเส้นกราฟความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ 16 จังหวัด ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ความสำคัญของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. การอภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม โดยแยกเป็นด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน
2. เพื่อศึกษาความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม โดยแยกเป็นด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่าง ๆ ซึ่งได้แก่

วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ และตำแหน่ง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ให้ผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาเพื่ออาชีพทั้งของรัฐและเอกชนได้ทราบปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของครูสอนวิชาชีพ
2. ผลของการศึกษาวิจัยใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลง และพัฒนาการปฏิบัติงานของครูสอนวิชาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ หรือภาคอื่น ๆ
3. เป็นส่วนหนึ่งในการนำไปใช้ในการบริหารหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมในการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ 16 จังหวัด จำนวน 117 คน ประเภทวิชาช่างยนต์ วิชาช่างไฟฟ้า วิชาช่างวิทยุ และวิชาช่างโลหะ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - 2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 2.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของครูสอนวิชาชีพ

2.3 ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของครูสอนวิชาชีพ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมีหนังสือส่งจาก

ผู้บังคับบัญชาของผู้วิจัยเอง ส่งถึงผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำนวน 117 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 111 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.80 และคัดฉบับสมบูรณ์ มาใช้ในการวิเคราะห์ได้จำนวน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.30 ของจำนวนแบบสอบถาม ทั้งหมด โดยใช้ระยะเวลาดำเนินการ 42 วัน ตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม - 4 กันยายน 2534

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้ค่าสถิติดังนี้

4.1 ค่าร้อยละ ใช้คิดเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ครูสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ จำแนกเป็นวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ วุฒิการศึกษา สภาพภาพสมรส ประสพการณ์ ตำแหน่ง

4.2 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้คิดค่าระดับปัญหาและความ ต้องการทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน ของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท อุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ สรุปผลการศึกษาค้นคว้าที่สำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ โดยส่วนรวมประสบปัญหาด้านปฏิบัติการสอน ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางความลับ และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพด้านปฏิบัติการสอนที่ประสบอยู่มีปัญหามากคือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพด้านการแนะแนวอาชีพที่ประสบอยู่มีปัญหามากกลางคือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ขาดข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ปัญหาของครูสอนวิชาชีพด้านวิชาการที่ประสบอยู่มีปัญหามากกลางคือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความยุ่งยากในการจัดทัศนศึกษาทัวรอาชีพ หรือจัดหาแหล่งความรู้ และขาดผู้ในเขตที่มีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ปัญหาของครูสอนวิชาชีพด้านขวัญกำลังใจที่ประสบอยู่มีปัญหามากกลางคือมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ขาดความเหมาะสมในอัตราค่าตอบแทนที่ได้รับต่อการดำรงชีพในภาวะปัจจุบัน และปัญหาของครูสอนวิชาชีพด้านการติดต่อประสานงานที่ประสบอยู่มีปัญหามากกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ขาดข้อมูลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ โดยส่วนรวมมีความต้องการด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการติดต่อประสานงาน และด้านการแนะแนวอาชีพ

มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และปรากฏว่าความต้องการของครูสอนวิชาชีพด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เอกสารตำราช่างเชิงวิชาการใหม่ ๆ ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ ด้านปฏิบัติการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เครื่องมือเครื่องจักรที่มีคุณภาพในการใช้ฝึก ความ ต้องการของครูสอนวิชาชีพด้านวิชาทฤษฎีและด้านการติดต่อประสานงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อัตราค่าตอบแทนที่เบิกจ่ายค่าสอนปรับเพิ่มสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ และการมีระบบงานที่ คล่องตัวตามลำดับ ความต้องการของครูสอนวิชาชีพด้านการแนะแนวอาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมการแนะแนวอาชีพ

3. ปัญหาครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ และตำแหน่ง ปรากฏผลดังต่อไปนี้

3.1 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพ วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ครูวิชาช่างยนต์ ครูวิชาช่างไฟฟ้า ครูวิชาช่างวิทยุ และครูวิชาช่างโลหะ โดยสำรวจรวมประสบ ปัญหาด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านวิชาทฤษฎี ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการ ติดต่อประสานงาน อยู่ในระดับปานกลาง และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพช่างยนต์ ครูช่างไฟฟ้า มีปัญหาด้านปฏิบัติการสอนในระดับมากคือมีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ ส่วนครูวิชาช่าง วิทยุ ครูวิชาช่างโลหะ มีปัญหาด้านการปฏิบัติการสอนในระดับปานกลาง

3.2 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามอายุ ครูสอนวิชาชีพอายุ 18-30 ปี และ 30 ปีขึ้นไปโดยสำรวจรวมประสบปัญหาด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านวิชาทฤษฎี ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน อยู่ในระดับปานกลาง และ ปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีอายุ 18-30 ปี และ 30 ปีขึ้นไป มีปัญหาด้านด้าน ปฏิบัติการสอนในระดับมาก ซึ่งปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีอายุ 18-30 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3.3 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวุฒิการศึกษา ครูสอนวิชาชีพที่มีวุฒิการ ศึกษาต่ำกว่าปริญญา และอนุปริญญาและสูงกว่า โดยสำรวจรวมประสบปัญหาด้านวิชาการ

ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน
อยู่ในระดับปานกลาง และปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญามีปัญหา
ในด้านปฏิบัติการสอนในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนครูสอนวิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญา
และสูงกว่า มีปัญหาด้านปฏิบัติการสอนในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3.4 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามสถานภาพสมรส ครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพ
โสด และแต่งงานแล้ว โดยส่วนรวมประสบปัญหาด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญ
กำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน อยู่ในระดับปานกลาง และปรากฏว่าปัญหา
ของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพ โสด และแต่งงานแล้ว มีปัญหาด้านปฏิบัติการสอนในระดับมาก ซึ่ง
ปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพโสดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3.5 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามประสบการณ์ ครูสอนวิชาชีพที่มีประสบการณ์
0-5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมประสบปัญหาด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญ
กำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน อยู่ในระดับปานกลาง และ
ปรากฏว่าปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป และ 0-5 ปี มีปัญหาด้านปฏิบัติ
การสอนในระดับมาก ซึ่งปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3.6 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามตำแหน่ง ครูสอนวิชาชีพที่มีตำแหน่ง
ข้าราชการ และวิทยากร โดยส่วนรวมประสบปัญหาด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญ
กำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูสอน
วิชาชีพตำแหน่งลูกจ้างประจำโดยส่วนรวมประสบปัญหาทุกด้านในระดับมาก และปรากฏว่าปัญหาของครู
สอนวิชาชีพที่มีตำแหน่งลูกจ้างประจำมีปัญหาด้านการแนะแนวอาชีพและด้านปฏิบัติการสอนในระดับมาก
คือมีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ ส่วนครูสอนวิชาชีพที่มีตำแหน่งวิทยากรมีปัญหาด้านปฏิบัติการสอน
ในระดับมากคือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และครูสอนวิชาชีพที่มีตำแหน่งข้าราชการมีปัญหาด้านปฏิบัติการสอนใน
ระดับปานกลางคือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

4. ความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตร

ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ และตำแหน่ง
สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

4.1 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ จำแนกตามวิชาชีพหลักสักระยะสั้นประเภท
อุตสาหกรรม ครูวิชาช่างยนต์ ครูวิชาช่างไฟฟ้า ครูวิชาช่างวิทยุ และครูวิชาช่างโลหะ โดย
ส่วนรวมมีความต้องการด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ
และด้านการติดต่อประสานงาน อยู่ในระดับมาก และปรากฏว่าครูสอนวิชาชีพช่างยนต์ และครูวิชา
ช่างโลหะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความต้องการมากในด้านวิชาการตามลำดับ ครูวิชาช่างไฟฟ้า
มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความต้องการมากในการติดต่อประสานงาน ส่วนครูวิชาช่างวิทยุ มีค่า
เฉลี่ยสูงสุดคือ มีความต้องการมากในด้านการปฏิบัติการสอน

4.2 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามอายุ ครูสอนวิชาชีพที่มีอายุ
18-30 ปี และ 30 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมมีความต้องการด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน
ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน อยู่ในระดับมาก และ
ปรากฏว่าครูสอนวิชาชีพที่มีอายุ 18-30 ปีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความต้องการมากด้านปฏิบัติการสอน
ส่วนครูที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความต้องการด้านวิชาการ

4.3 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวุฒิการศึกษา ครูวิชาชีพที่มีวุฒิ
การศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา และอนุปริญญาและสูงกว่า โดยส่วนรวมมีความต้องการด้านวิชาการ
ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน อยู่
ในระดับมาก และปรากฏว่าครูวุฒิการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความต้องการ
มากด้านวิชาการและด้านปฏิบัติการสอน ส่วนครูวุฒิศึกษาอนุปริญญาและสูงกว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ มีความต้องการมากด้านวิชาการ

4.4 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามสถานภาพสมรส ครูวิชาชีพที่มี
สถานภาพ โสด และแต่งงานแล้ว โดยส่วนรวมมีความต้องการด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน
ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนว และด้านการติดต่อประสานงาน อยู่ในระดับมาก และปรากฏ

ว่า ครูที่แต่งงานแล้ว มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความต้องการมากด้านวิชาการ ส่วนครูโสดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมีความต้องการมากด้านปฏิบัติการสอน

4.5 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามประสบการณ์ ครูสอนวิชาชีพที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมมีความต้องการด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนว และด้านการติดต่อประสานงาน อยู่ในระดับมาก และปรากฏว่าครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความต้องการมากด้านวิชาการ ส่วนครูที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความต้องการมากด้านปฏิบัติการสอน

4.6 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพจำแนกตามตำแหน่ง ครูสอนวิชาชีพที่มีตำแหน่งเป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และวิทยากร โดยส่วนรวมมีความต้องการด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน อยู่ในระดับมาก และปรากฏว่า ครูตำแหน่งข้าราชการและครูตำแหน่งลูกจ้างประจำมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความต้องการมากด้านวิชาการตามลำดับ ส่วนวิทยากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความต้องการมากด้านปฏิบัติการสอน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท อุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายผลออกเป็นสี่ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่หนึ่ง	วิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพ
ตอนที่สอง	วิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ
ตอนที่สาม	วิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน

ตอนที่สี่ วิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานการณ์ต่างกัน

1. การวิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพ ในการวิเคราะห์พบว่ามีประเด็นที่สำคัญควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพ ผลจากการศึกษาเมื่อจัดลำดับของปัญหาทั้ง 5 ด้านพบว่า ด้านปฏิบัติการสอนมีปัญหามากที่สุดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.57) ส่วนด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ มีปัญหามากกลางค่อนข้างมาก (3.21, 3.10, 3.03) ตามลำดับ และปัญหาด้านการติดต่อประสานงานมีปัญหาปานกลาง (2.71) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนยังไม่เข้าใจหลักการ เทคนิควิธีสอน การฝึกมุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นช่องทางประกอบอาชีพอย่างเพียงพอ เพราะครูสอนวิชาชีพอาจจะเกิดจากความคุ้นเคยในการสอนลักษณะมุ่งฝึกทักษะ ตลอดจนการจัดฝึกอบรมของแต่ละศูนย์ฯ ยังไม่เพียงพอที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งในการเรียนการสอนตามแผนฯ 6 นั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531 : 53) จะต้องมีการพัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครูสอนวิชาชีพ ให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักการ และ เทคนิคการสอน และในการเรียนการสอนด้านวิชาชีพสิ่งที่สำคัญคือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การฝึกจะต้องมีคุณภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีด้วย แต่เท่าที่ปรากฏอยู่มีหลายศูนย์ฯ ยังคงใช้วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักรกลมาตั้งแต่โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ วิชัย แหวนเพชร (2532 : 39) ได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาอุตสาหกรรมศึกษาโดยเน้นการพัฒนาบุคลากร คือ ส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่งเข้าอบรม/ฝึกงาน ในสถานประกอบการ จัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ตลอดจนการจัดหาวิทยากร ให้ความรู้ และจากการศึกษาปัญหาเป็นรายด้านพบว่า

1.1.1 ปัญหาด้านปฏิบัติการสอน พบว่าในส่วนที่เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การฝึกครูสอนวิชาชีพมีปัญหา (4.37) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจำนวนผู้เรียนมีมากเกินงบประมาณจัดสรรน้อยและล่าช้าไม่ทันต่อสภาพการดำเนินการซึ่งราคาสินค้า วัสดุ อุปกรณ์การฝึกวิชาชีพมีอัตราเร่งเพิ่มสูงขึ้นตลอดเวลาตามสภาพเพราะ เศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลง และข้อจำกัด

ในเรื่องระเบียบกฎเกณฑ์ อีกประการหนึ่งวัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพบางอย่างใช้มาตั้งแต่โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่จึงมีสภาพเก่า ชำรุด เสื่อมสภาพ ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพิศ เจริญทอง (2533 : 121-127) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นพบว่าการจัดสรรงบประมาณที่ล่าช้า เครื่องมือยังไม่ทันต่อสภาพของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะเครื่องมือในด้านอุตสาหกรรมเก่า ล้าสมัย ชำรุดบ่ยซึ่งบางวิชาไม่มีเลย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรีย์ นาคนิยม (2528 : 94) ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาที่นักศึกษาวิชาชีพประสบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัยและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วินัย สายหงษ์ (2528 : 93) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารพบว่า ทั้งครูผู้สอนและผู้บริหารเห็นด้วยและ เห็นด้วยอย่างยิ่งในการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการร้อยละ 98.92

1.1.2 ปัญหาด้านการแนะแนวอาชีพ จากการศึกษาพบว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับให้เห็นช่องทางประกอบอาชีพครูสอนวิชาชีพมีปัญหา (3.53) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือขาดข้อมูล ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่าแหล่งข่าวสารข้อมูลวิชาชีพ อยู่ในตัวจังหวัดซึ่งครูสอนวิชาชีพไม่มีเวลาเพียงพอที่จะไปติดต่อหาข้อมูลเพราะว่าทำหน้าที่สอนในห้องเรียนชนบทห่างไกล และแต่ละศูนย์ก็ยังให้บริการข่าวสารข้อมูลทางอาชีพ น้อยมากที่จะให้บริการแก่ครูสอนวิชาชีพได้ ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพิศ เจริญทอง (2533 : 123) ได้ศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพนั้นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดการแนะแนวอาชีพ และยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้ความสำคัญต่อกระบวนการแนะแนวโดยมีการปรับปรุงกระบวนการแนะแนวอาชีพในแต่ละศูนย์ฯให้มีมาตรฐาน

1.1.3 ปัญหาด้านวิชาการ จากการศึกษาพบว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทัศนศึกษาและการนิเทศครูสอนวิชาชีพมีปัญหา (3.67) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีความยุ่งยาก ในการจัดทัศนศึกษาทัวร์อาชีพหรือจัดหาแหล่งความรู้ กับปัญหาขาดผู้นิเทศที่มีความรู้ ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูสอนวิชาชีพต่างก็ทำการสอนอยู่กับคนละ

แหล่ง การมาพบปะประชุมวางแผนโครงการศึกษาตามสถานประกอบการหรือ ต่างจังหวัด ต้องอาศัยแกนนำคือ เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯที่ดำเนินการจัดการศึกษาด้านอาชีพสนับสนุน และเจ้าหน้าที่ของแต่ละศูนย์ฯมีการเปลี่ยนแปลงผู้ดำเนินการบ่อย ๆ จึงขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วินัย สายหงษ์ (2528 : 50) พบว่า ครูผู้สอน และผู้บริหารส่วนมากเห็นด้วย เกี่ยวกับความจำเป็นที่ผู้สอนวิชาชีพควรจะเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ และมีวิถีสอนอาชีพที่ตรงกับสาขาวิชาที่ทำการสอน

1.1.4 ปัญหาด้านขวัญกำลังใจ จากการศึกษาพบว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับค่าตอบแทน ครูสอนวิชาชีพมีปัญหามาก (4.13) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดความเหมาะสมในอัตราค่าตอบแทน ที่ได้รับต่อการดำรงชีพในภาวะปัจจุบัน ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่าอัตราค่าครองชีพสูงซึ่งเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และครูสอนวิชาชีพส่วนใหญ่นับเป็นวิทยากรและแต่งงานแล้ว ต้องมีการรับผิดชอบครอบครัว สวัสดิการต่าง ๆ ไม่มี ส่วนค่าจ้างสอนคิดเป็นชั่วโมงที่ทำการสอนจริงหากเวลาเจ็บป่วยครูสอนวิชาชีพที่เป็นวิทยากรจะไม่ได้รับค่าตอบแทนเลย ตลอดจนการปรับอัตราเงินเดือนของข้าราชการแต่ละครั้งนั้นค่าจ้างสอนครูสอนวิชาชีพคงเดิม ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพศาล นาลินธมากร (2531 : 28-29) ได้ศึกษาปัญหาด้านการบริหารงานสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น ผลการวิจัยพบว่า ครูสอนวิชาชีพส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องค่าตอบแทนต่อชั่วโมง การสอน

1.1.5 ปัญหาด้านการติดต่อประสานงาน จากการศึกษาพบว่า ครูสอนวิชาชีพมีปัญหามากกว่าครึ่งอย่างมาก (3.37) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดข้อมูลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ อาจจะ เป็นเพราะว่าการเดินทางจากจุดปฏิบัติการสอนไม่สะดวก ขาดความเชื่อมั่นตนเอง ประสบการณ์น้อย ตำแหน่งหน้าที่การงานส่วนใหญ่ก็เป็นวิทยากร วุฒิการศึกษาน้อย และการเดินทางติดต่อประสานงานจำเป็นต้องใช้เงินส่วนตัวของครูเอง ทำให้ขาดความคล่องในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพศาล นาลินธมากร (2531 : 32) พบว่า การประสานงานเปิดสอนด้วยตนเองของครูสอนวิชาชีพศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี

ส่วนใหญ่มีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 34-35)

ได้ศึกษาพบว่าปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านบริหารงานทั่วไป เกี่ยวกับขาดการประชาสัมพันธ์งาน โครงการที่รับผิดชอบแก่หน่วยงานอื่น และปัญหาความไม่คล่องตัวในการปฏิบัติงาน มีปัญหาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (3.08, 2.99) ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ ในการวิเคราะห์พบว่า มีประเด็นที่สำคัญควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ ผลจากการศึกษาเมื่อจัดลำดับของความ ต้องการทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านวิชาการมีความต้องการมากคือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.00) ส่วน ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการติดต่อประสานงาน และด้านการแนะแนวอาชีพ มีความต้องการมาก (3.98, 3.81, 3.81, 3.79) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การ ปรับบทบาท ของครูจากครูสอนที่เน้นทักษะ มาเน้นการฝึกให้เห็นช่องทางประกอบอาชีพ เสริม ความรู้เรื่องการจัดการการตลาด กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม การตัดสินใจ รูปแบบเทคนิคยุทธวิธี การสอน การนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ เอกสารตำราวิชาการใหม่ ๆ และการจัดประชุมอบรม สัมมนา ให้ครูสอนวิชาชีพได้รับความรู้เพิ่มสูงขึ้นก็จำกัดด้านงบประมาณ อีกประการหนึ่งหนังสือ ตำราช่างด้านอาชีพประเภทต่าง ๆ ของแต่ละศูนย์มีอยู่น้อยมาก ที่มีอยู่ก็เก่าล้าสมัย ซึ่งผล ของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โพทรัพย์ โพธิสาร (2529 : 26) ได้วิจัย การสร้างแผนพัฒนาบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า บุคลากรของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีภารกิจหลายด้าน ซึ่งต้องการความรู้ ความสามารถและทักษะ สอดคล้องกับ วิชัย แหวนเพชร (2532 : 39) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาคนหรือบุคลากร คือ ส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริมให้ศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ ส่งเข้าอบรม ฝึกงานในสถานประกอบการ ศึกษาดูงานนอกสถานที่ การเชิญวิทยากรให้ความรู้ และจากการ ศึกษาความต้องการของครูสอนวิชาชีพเป็นรายด้านพบว่า

2.1.1 ความต้องการด้านวิชาการ จากการศึกษา พบว่าในส่วนที่เกี่ยวข้อง

กับการพัฒนาความรู้ครูสอนวิชาชีพมีความต้องการมาก (4.35) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เอกสาร ตำราเชิงวิชาการใหม่ ๆ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในสาขาวิชาชีพ มีการพัฒนาไปมากทั้งทางวิชาการ ทางเทคนิค ซึ่งครูสอนวิชาชีพขาดโอกาสในการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ เอกสาร ตำราช่างของแต่ละศูนย์มีอยู่น้อยมาก และที่มีอยู่ก็ล้าสมัยไปแล้ว ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้อง กับผลวิจัยของ ภมรพรรณ มณฑาพันธ์ (2528 : 78) พบว่าความต้องการด้านวิชาการของครู ผู้สอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากคือ ควรจัดส่งเอกสารเผยแพร่แนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา ควร จัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการประจำปี และควรมีเอกสารคู่มือสำหรับศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 137) พบว่า บุคลากรของศูนย์การ ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีความต้องการศึกษาหาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพิ่มเติมอยู่ เสมอมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.90) ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล นาลินธมากร (2531 : 75) ผลการวิจัยพบว่าครูสอนวิชาชีพส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถ ในการสอนอยู่ในระดับสูงทุกเรื่องที่ศึกษา ได้แก่ ต้องการอบรมเพิ่มความรู้ และทักษะวิชาชีพ ต้องการ เอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาชีพ

2.1.2 ความต้องการด้านปฏิบัติการสอน จากการศึกษาพบว่าในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับเครื่องมือเครื่องจักรครูสอนวิชาชีพมีความต้องการมาก (4.42) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการ เครื่องมือเครื่องจักรที่มีคุณภาพในการใช้ฝึก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่างบประมาณสนับสนุนในการ จัดซื้อจัดซ่อมมีไม่เพียงพอ เพราะว่าราคาเครื่องมือช่างที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพราคาส่งกว่าราคา ที่สำนักงานประมาณกำหนด และเครื่องมือใช้มาตั้งแต่โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ สอดคล้องกับ แนวคิดของ พงศ์ ทรดาล (2531 : 107) ได้ให้ความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพผู้บริหารจะต้องให้การสนับสนุนด้านเครื่องมืออุปกรณ์วัสดุ สอดคล้อง กับผลการวิจัยของ สุตสวาท เกศบุรมย์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาวิชาชีพ พบว่า ความต้องการรายการวัสดุเอนกประสงค์เพื่อการศึกษาด้านอาชีพช่าง

อุตสาหกรรม เช่น ช่างยนต์ ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมโลหะ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

2.1.3 ความต้องการด้านขวัญกำลังใจ จากการศึกษาพบว่าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าตอบแทน ครูสอนวิชาชีพมีความต้องการมากที่สุด (4.53) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อัตราค่าตอบแทนที่เบิกจ่ายค่าสอนปรับเพิ่มสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครูสอนวิชาชีพส่วนใหญ่นับเป็นวิทยากร ได้รับค่าตอบแทนตามจำนวนชั่วโมงที่สอนสวัสดิการไม่มีและมีการะทางครอบครัวที่จะต้องรับผิดชอบ ค่าครองชีพในชีวิตประจำวันสูงมาก การปฏิบัติการสอนก็ไม่มีหลักประกันว่าจะได้ปฏิบัติการสอนตลอดปีงบประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้สมัครเรียนว่ามีเพียงพอกับเกณฑ์การเปิดสอนวิชาชีพหรือไม่ ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภมรพรรณ มณฑารักษ์ (2528 : 78) ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการทางด้านขวัญกำลังใจในการทำงานครูส่วนใหญ่มีความต้องการด้านนี้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพศาล นาลินธมารัก (2531 : 75) ผลการวิจัยพบว่า ครูสอนวิชาชีพส่วนใหญ่มีความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย ขวัญกำลังใจ สวัสดิการ การเงินและสิ่งตอบแทนในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับสูง อารี เพชรนุศ (2530 : 41-43) ได้กล่าวว่า คนจะมีขวัญสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของงานที่เขาเกี่ยวข้องกับคือ คุณค่าของงาน ค่าตอบแทนที่ได้รับและความปลอดภัย

2.1.4 ความต้องการด้านการติดต่อประสานงาน จากการศึกษา พบว่าครูสอนวิชาชีพมีความต้องการมาก (4.04) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของท่าน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ความแตกต่างของครูสอนในเรื่องอายุ วุฒิการศึกษา วัสดุ แต่งงานแล้ว ประสบการณ์ ตำแหน่ง และความสามารถเฉพาะบุคคลที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ทรงเดช โคตรสิน (2533 : 40-41) ได้ศึกษาพบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีความต้องการรับผิดชอบหน้าที่ให้ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับมาก (3.79)

2.1.5 ความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพ จากการศึกษาพบว่า ครู

สอนวิชาชีพมีความต้องการมาก (4.03) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมการแนะแนวอาชีพ ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่า ในการจัดกิจกรรมการแนะแนวอาชีพ เช่น การจัด ทำคู่มือ ข้อมูล ข่าวสาร หรือการเชิญวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมาให้ความรู้ ตลอดจน การติดต่อประสานงานจำเป็นต้องมีปัจจัยเงินทุนสนับสนุนจากหน่วยงานของศูนย์ฯซึ่งผลของการวิจัย ครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพิศ เจริญทอง (2533 : 123) ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และผู้บริหารมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งในด้านกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ($x = 4.52$)

3. การวิเคราะห์ปัญหาของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน เป็นรายด้านจำแนกตาม วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ ตำแหน่ง พบว่ามีประเด็นปัญหาที่สำคัญควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

3.1 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพแยกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ผลจากการศึกษาพบว่า ครูสอนวิชาชีพชายนั้นมีปัญหามาก (3.68) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัญหา ด้านปฏิบัติการสอน ส่วนปัญหาครูสอนวิชาชีพชายไฟฟ้า วิชาช่างวิทยุ วิชาช่างโลหะ ต่างก็มี ปัญหา มาก (3.57, 3.41, 3.40) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่าเทคโนโลยีทางช่างมีการพัฒนาต่างไปจากเดิมมาก แต่ในการเรียนการสอนยังต้องใช้เครื่องมือแบบเก่า และมืออยู่ ในปริมาณจำกัด ใช้เวลานาน ช่างงบประมาณสนับสนุนจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนที่เป็น นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ ตลอดจนการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพล่าช้า ไม่สามารถ ฝึกได้ทันตามกำหนดเพราะจำกัดด้วยกฎเกณฑ์ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ซึ่งผลของ การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรมวิชาการ (2531 : 15-17) ได้ศึกษาการพัฒนา การศึกษาวิชาชีพนอกระบบโรงเรียนประเภทช่างอุตสาหกรรมพบว่า ช่างการพัฒนาด้านการจัดการ ช่างครูและวิทยากรที่มีความชำนาญเฉพาะสาขา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรีย์ นาคนิยม (2528 : 91-100) ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาที่นักศึกษาประสบและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัญหาด้าน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพิศ เจริญทอง (2533 : 121-127) ได้ศึกษาพบว่า การดำเนินการวิชาชีพยังใช้รูปแบบเดิมคือ เน้นทักษะ

และเครื่องมือด้านช่างอุตสาหกรรมเก่า ล้าสมัยชำรุดบ่อย ซึ่งบางวิชาไม่มีเลย

3.2 ปัญหาครูสอนวิชาชีพแยกตามอายุ ผลจากการศึกษาพบว่า ครูสอนวิชาชีพที่มีอายุ 18-30 ปีมีปัญหาด้านปฏิบัติการสอนมาก (3.60) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนครูสอนวิชาชีพที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมีปัญหาด้านปฏิบัติการสอนมาก (3.52) เช่นกันอยู่ในระดับเดียวกันและใกล้เคียงกันดังนั้นอายุที่ต่างกันต่างก็มีปัญหาด้านด้านปฏิบัติการสอน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ลักษณะการปฏิบัติงานเดียวกันคล้ายคลึงกันที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทักษะวิชาชีพซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 145) ได้ศึกษาพบว่า ระดับอายุที่ต่างกันของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีผลต่อปัญหา ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพแยกตามวุฒิการศึกษา ผลจากการศึกษาพบว่า ครูสอนวิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาค่ำกว่าอนุปริญญามีปัญหาด้านปฏิบัติการสอนมาก (3.69) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนอนุปริญญาและสูงกว่ามีปัญหาด้านปฏิบัติการสอนในระดับปานกลางค่อนข้างมาก (3.45) ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ครูสอนวิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาค่ำกว่าอนุปริญญาขาดประสบการณ์การแก้ปัญหาขาดการใช้จิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภมรพรรณ มณฑาทันต์ (2528 : 77-87) พบว่า ครูสอนวิชาชีพที่สังกัดเหล่าทัพทหารที่มีวุฒิในวิชาชีพประสบการณ์การสอน และอายุราชการต่างกัน มีระดับของปัญหาแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 139) ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่มีวุฒิการศึกษาดังกันมีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นวุฒิการศึกษาที่ต่างกันมีปัญหาในด้านปฏิบัติการสอนในระดับที่แตกต่างกัน ฉะนั้นการรับสมัครครูสอนวิชาชีพควรจะต้องพิจารณาวุฒิการศึกษา ทักษะวิชาชีพประกอบการรับสมัครครูสอนวิชาชีพ

3.4 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพแยกตามสถานภาพสมรส ผลจากการศึกษาพบว่า ครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหาด้านปฏิบัติการสอนมาก (3.63) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ส่วนที่แต่งงานแล้วมีปัญหาด้านพฤติกรรมการสอนมากกว่าสถานภาพโสด (3.51) ส่วนปัญหา
ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การเรียนการสอนที่มุ่งเน้น
ทักษะและการฝึกให้เห็นช่องทางประกอบอาชีพยังจำกัดอยู่ในเรื่องวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือฝึกวิชาชีพที่
อยู่ในสภาพใช้งานมานานเก่า ล้าสมัย ชำรุด และไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ซึ่งครูสอน
วิชาชีพโสด และแต่งงานแล้ว ต่างก็มีโอกาสที่รับผิดชอบในการเรียนการสอนวิชาชีพที่คล้ายคลึงกัน
อยู่บนหลักการนโยบายแผนการศึกษาเดียวกัน มีปัญหาในด้านต่าง ๆ ในระดับเดียวกัน ใกล้เคียงกัน
อีกประการหนึ่ง ครูสอนที่มีสถานภาพโสด ความทุ่มเทในการปฏิบัติงาน ยังมีน้อยจึงทำให้มีปัญหามาก
กว่าครูที่สมรสแล้ว

3.5 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพแยกตามประสบการณ์ ผลจากการศึกษาพบว่าครูสอน
วิชาชีพที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไปมีปัญหาด้านพฤติกรรมการสอนมาก (3.67) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วน
ที่มีประสบการณ์ 0-5 ปี มีปัญหาด้านพฤติกรรมการสอนมาก (3.51) เช่นเดียวกันเมื่อพิจารณา
แต่ละด้านจากค่าเฉลี่ยพบว่า ครูสอนวิชาชีพทั้งสองประสบการณ์แตกต่างกันในแต่ละด้านเพียงเล็กน้อย
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูสอนวิชาชีพที่มีประสบการณ์น้อยหรือมาก ย่อมมองเห็นปัญหาด้านต่าง ๆ
แตกต่างกันไม่มาก ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน
(2532 : 150-151) ได้ศึกษาพบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่มีประสบการณ์
ในการปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดไม่เกิน 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป มีปัญหาด้าน
บริหารงานทั่วไป ด้านการติดต่อประสานงานและด้านพฤติกรรมการสอน ด้านวิชาการ แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ฉะนั้น ปัญหาของครูสอนวิชาชีพน่าจะขึ้นอยู่กับภาระงานที่
เข้าใจในหลักการนโยบาย การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของครูสอนวิชาชีพ
ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ

3.6 ปัญหาของครูสอนวิชาชีพแยกตามตำแหน่ง ผลจากการศึกษาพบว่า ครูสอน
วิชาชีพที่มีตำแหน่งลูกจ้างประจำมีปัญหาด้านการแนะแนวอาชีพมาก (3.90) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
ส่วนตำแหน่งวิทยากรมีปัญหาด้านพฤติกรรมการสอนมาก (3.60) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และตำแหน่งข้าราชการ

มีปัญหาด้านปฏิบัติการสอนปานกลางค่อนข้างมาก (3.37) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และปัญหาด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงาน ทั้งสามตำแหน่งอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าลูกจ้างประจำขาดการพัฒนาความก้าวหน้า และทำงานมาตั้งแต่สมัยโรงเรียนฝึกฝน อาชีพเคลื่อนที่ มีวุฒิการศึกษาทางด้านอาชีพต่ำ ทักษะสูงและมีข้อจำกัดในเรื่องการลาศึกษาต่อ ขาด การหาความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการ เพราะการแนะแนวต้องใช้ความรู้สหวิทยาการมาก นอกจากนั้นซึ่งเมื่อพิจารณาปัญหาแต่ละด้านแล้ว ลูกจ้างประจำมีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดทุกด้าน ซึ่ง ผลของการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภมรพรรณ มณฑาทันธุ์ (2528 : 77-78) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบปัญหา พบว่าครูสอนที่มีระดับข้าราชการทหารและวุฒินิติศาสตร์ครูต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การวิเคราะห์ความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่างกัน เป็นรายด้าน จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ ตำแหน่ง พบว่ามีประเด็นสำคัญควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

4.1 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพ แยกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท อุตสาหกรรม ผลจากการศึกษาพบว่า ครูสอนวิชาชีพช่างยนต์ มีความต้องการมาก (4.20) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านวิชาการ ส่วนด้านอื่น ๆ ทุกด้านทุกวิชา ครูสอนวิชาชีพมีความต้องการมาก ในระดับเดียวกันและใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ลักษณะงานและกิจกรรมตลอดจน รูปแบบการดำเนินงานการศึกษาวิชาชีพ อยู่ภายใต้นโยบาย หลักการบริหาร การควบคุม การ นิเทศ และสภาพแวดล้อมการทำงานที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้น ครูสอนวิชาชีพจึงมีความต้องการแต่ละ ด้านพอ ๆ กัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 147-148) พบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีความต้องการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.68$) และมีความต้องการในการปฏิบัติงานสูงสุดคือ ศึกษาหาความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานเพิ่มเติมอยู่เสมอ ($X = 3.90$)

4.2 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพแยกตามอายุ ผลการศึกษาพบว่า ครูสอน

วิชาชีพที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมีความต้องการมาก (4.06) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิชาการ ส่วนความต้องการด้านอื่น ๆ ทุกด้านทั้งสองอายุมีความต้องการมากในระดับเดียวกันและใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ครูสอนวิชาชีพจะต้องปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ระยะที่ 6 (2530-2534) ภายใต้นโยบาย ระบบการบริหาร และสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นระดับอายุที่ต่างกันมีความต้องการในด้านต่าง ๆ ในระดับเดียวกันและใกล้เคียงกัน ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 103-104) ได้ศึกษาความแตกต่างความต้องการของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพิจิตรว่า อายุต่างกันมีความต้องการในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($X = 3.70$, $X = 3.66$ ตามลำดับ) คือในระดับเดียวกันและใกล้เคียงกัน

4.3 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพแยกตามวุฒิการศึกษา ผลจากการศึกษาพบว่าครูสอนวิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญามีความต้องการพัฒนาด้านวิชาการและด้านปฏิบัติการสอนมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้งสองด้าน (4.04) ส่วนความต้องการด้านอื่น ๆ ครูสอนวิชาชีพทั้งสองวุฒิมีความต้องการมากทุกด้าน ในระดับเดียวกันและใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ครูสอนวิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ต่างก็มีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติการสอนการบริหาร การควบคุม การนิเทศ และสภาพแวดล้อมเดียวกันคล้ายกัน จึงมีความต้องการในระดับเดียวกันและใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 149-150) ได้ศึกษาพบว่า วุฒิการศึกษาต่างกันมีความต้องการในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพแยกตามสถานภาพสมรส ผลจากการศึกษาพบว่าครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพแต่งงานแล้วมีความต้องการพัฒนาด้านวิชาการมาก (4.11) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนความต้องการด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านวิชาเฉพาะด้าน ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน ครูสอนวิชาชีพทั้งสองสถานภาพต่างก็มีความต้องการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และค่าเฉลี่ยต่างกันเล็กน้อย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครูสอนวิชาชีพ

ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท ระบบการบริหาร การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งแวดล้อมที่ไม่แตกต่างกัน จึงมีความต้องการในลักษณะเดียวกันไม่แตกต่างกัน

4.5 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพแยกตามประสบการณ์ ผลจากการศึกษาพบว่า ครูสอนวิชาชีพที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไปมีความต้องการพัฒนาด้านวิชาการมาก (4.21) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แต่เมื่อดูความต้องการทุกด้านทั้งด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน ครูสอนวิชาชีพทั้งสองประสบการณ์ต่างก็มีความต้องการมากในระดับเดียวกัน และค่าเฉลี่ยแตกต่างกันเล็กน้อย ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 150-151) ได้ศึกษาพบว่าประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปี ($X = 3.66$) และ 5 ปีขึ้นไป ($X = 3.69$) มีความต้องการในการปฏิบัติงานมาก โดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.6 ความต้องการของครูสอนวิชาชีพแยกตามตำแหน่ง ผลจากการศึกษาพบว่า ครูสอนวิชาชีพที่มีตำแหน่งข้าราชการมีความต้องการพัฒนาด้านวิชาการมาก (4.15) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเมื่อดูความต้องการทั้งด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านการติดต่อประสานงาน ครูสอนวิชาชีพที่มีตำแหน่งข้าราชการและวิทยากรมีความต้องการมากในระดับเดียวกัน และค่าเฉลี่ยแตกต่างกันเล็กน้อย ส่วนลูกจ้างประจำมีความต้องการด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวปานกลางค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่า ลูกจ้างประจำไม่เห็นความสำคัญของกระบวนการแนะแนวอาชีพ ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภมรพรรณ มณฑาพันธุ์ (2528 : 79) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของครูสอนที่สังกัดเหล่าทัพต่างกัน มีระดับของความต้องการด้านขวัญกำลังใจในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในความต้องการด้านวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท
อุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหาร
การศึกษานอกโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพทั้งของรัฐและเอกชน
ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับปัญหาดังต่อไปนี้

1.1 ปัญหาด้านปฏิบัติการสอน

1.1.1 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ
ควรให้ความสนใจสนับสนุนในด้านอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพให้มากขึ้น โดยเฉพาะวัสดุครุภัณฑ์ด้านช่าง
อุตสาหกรรมเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ควรจะได้มีการพิจารณาทบทวนเป็นอันดับแรก

1.1.2 ควรจะได้พิจารณาจำนวนผู้เรียนให้ได้สัดส่วนกับจำนวนวัสดุครุภัณฑ์
การฝึกของแต่ละวิชาช่าง โดยการเน้นให้ครูผู้สอนทำแผนการสอน เช่น ลักษณะของการแบ่งกลุ่ม
หมุนเวียนผู้เรียนในการเรียนการฝึก

1.1.3 วัสดุครุภัณฑ์ช่างอุตสาหกรรมที่มีอายุการใช้งานมานาน หรืออยู่ใน
สภาพชำรุด ล้าสมัย เสื่อมคุณภาพ ควรจะได้พิจารณาดำเนินการจำหน่ายตามระเบียบสำนักนายก
รัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2521 และดำเนินการจัดทำแผนของงบประมาณจัดหาแทน

1.2 ปัญหาด้านการแนะแนวอาชีพ

1.2.1 ตั้งศูนย์แนะแนวอาชีพและจัดบริการข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์
โดยให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดูแลหาข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

1.2.2 หน่วยงานควรจัดเชิญวิทยากรจากสถานประกอบการหรือบริษัทมาให้
การแนะแนว ตลอดจนการจัดอบรมเทคนิควิธีการแนะแนวอาชีพ

1.3 ปัญหาด้านวิชาการ

1.3.1 การจัดประชุม อบรม สัมมนา ทั้งผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการด้านวิชาชีพ ครูสอนวิชาชีพ ให้มีความเข้าใจตรงกันนโยบาย หลักการ และหารูปแบบที่ชัดเจนในการพัฒนาบทบาทหน้าที่ของครูสอนวิชาชีพให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นจริงของการจัดการศึกษาวิชาชีพ

1.3.2 การจัดทำแผนการนิเทศให้มีความชัดเจน และต้องมีการประเมินผล ผู้เรียน ผู้สอน อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

1.3.3 ไม่ควรเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ดำเนินการวิชาชีพบ่อยและ เจ้าหน้าที่ควรจะเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจด้านช่างอุตสาหกรรม

1.4 ปัญหาด้านขวัญกำลังใจ

1.4.1 ควรที่จะได้พิจารณาตอบแทนให้เหมาะสมกับค่าครองชีพในภาวะปัจจุบัน และควรจัดสวัสดิการเสริม เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเดินทางในการประชุม อบรม สัมมนา ตลอดจนการใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับครูอาสาสมัครเดินสอน เพราะเป็นบุคลากรจ้างสอนเดียวกัน

1.4.2 การรับบุคคลที่มีวุฒิทางวิชาชีพเข้ารับราชการ ควรพิจารณาบุคคลที่ผ่านงานการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประกอบการรับสมัคร

1.5 ปัญหาด้านการติดต่อประสานงาน

1.5.1 การเปิดจุดสอนวิชาชีพแต่ละครั้ง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด ควรทำบัตรประจำตัวครูสอนวิชาชีพ เพื่อความสะดวกในการไปติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการหาข้อมูล

1.5.2 ควรให้การอบรมหลักการ เทคนิคการติดต่อประสานงานและความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการติดต่อประสานงาน

2. ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการ โดยเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 ความต้องการด้านวิชาการ

2.1.1 ผู้บริหารควรพิจารณาให้ความสนใจเกี่ยวกับงบประมาณจัดซื้อหนังสือให้มากขึ้นซึ่งห้องสมุดส่วนมากจะจัดซื้อหนังสือประเภทอื่น ๆ แต่ตำราวิชาการด้านวิชาชีพมีอยู่น้อยมาก การดำเนินการผู้บริหารต้องวางนโยบายการจัดหาตำราให้ครอบคลุมกิจกรรมของหน่วยงานการศึกษา นอกโรงเรียน

2.1.2 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินการวิชาชีพควรทำแผนโครงการความร่วมมือกับหน่วยงานของเอกชน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับครู เช่น การส่งครู ผู้สอน ผู้เรียน ไปฝึกอบรมฝึกงานในสถานการณืจริง

2.2 ความต้องการด้านปฏิบัติการสอน

ความจำเป็นด้านวิชาชีพทางอุตสาหกรรมก็คือ การใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการฝึก ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรใช้วิธีการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2521 ในการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ เช่น การซื้อ เช่า ยืมจากหน่วยงานอื่นทั้งของรัฐและ เอกชน

2.3 ความต้องการด้านขวัญกำลังใจ

ผู้บริหารควรได้พิจารณาพบทวนการเบิกจ่ายค่าตอบแทน โดยคิดตามจำนวนชั่วโมงที่ได้ปฏิบัติการสอนจริง แทนการคิดอัตราค่าสอนเป็นรายหัวต่อชั่วโมงในกรณีที่ผู้เรียนมีน้อยกว่า 10 คน

2.4 ความต้องการด้านการติดต่อประสานงาน

ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้ หลักการ เทคนิคการติดต่อประสานงานเพื่อครูสอนวิชาชีพเกิดความเชื่อมั่นตนเองและให้มีความชัดเจนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามหลักการ นโยบาย การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

2.5 ความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพ

ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เช่น ทศนศึกษา ในหน่วยงานทั้งของรัฐและ เอกชน หน่วยงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

แต่ละจังหวัด โดยให้การสนับสนุนยานพาหนะ น้ำมัน

3. ข้อเสนอแนะ เพื่อการวิจัยต่อไป

- 3.1 การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ประเภทอุตสาหกรรม หรือประเภทอื่น ๆ ในเขตรับผิดชอบภาคอื่น ๆ
- 3.2 การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารกับครูสอน
วิชาชีพ ในเขตรับผิดชอบแต่ละภาค
- 3.3 การศึกษาวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นครูสอนวิชาชีพที่เหมาะสม ของศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตรับผิดชอบแต่ละภาค
- 3.4 การศึกษาวิจัยคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต่อผลผลิต
นักศึกษาวิชาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตรับผิดชอบแต่ละภาค

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กชกร สังขชาติ. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. ชลบุรี : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, 2527.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มืออบรมและดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
เพื่อพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษา
นอกระบบ, 2531.

_____. พัฒนาการศึกษาสายอาชีพของ กศน. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษา
นอกระบบ กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2533. อัดสำเนา.

_____. 3 ปี กรมการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน
2525.

_____. คู่มือดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ. กรุงเทพฯ : กรมการ
ศึกษานอกโรงเรียน, 2526.

_____. การทดลองเปรียบเทียบผลการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิชาตัดเสื้อสตรี โดย
ครูประจำการกับวิทยากรท้องถิ่น. ม.ป.ท., 2524.

_____. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (2530 - 2534). กรุงเทพฯ :
กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2529.

_____. เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษานอกโรงเรียน
ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2527. อัดสำเนา.

_____. คู่มือแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. หน่วยศึกษานิเทศ กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2531.

การคลัง, กระทรวง. การจ่ายเงินค่าตอบแทน. ที่ กค. 0533/36533 ลงวันที่ 9
สิงหาคม 2532. อัดสำเนา.

การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ, ศูนย์. สถิติกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ

ปีงบประมาณ 2531. ลำปาง : ฝ่ายการพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ,
2532

กิติมา บริดีดีลล. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์, 2529

จีระ หงส์ลดาธมภ์. "การศึกษายุทธวิธีในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาประเทศ,"

การศึกษาแห่งชาติ. 23 (พิเศษ 1,2) : 118 - 119 ; ตุลาคม 2531 -
มกราคม 2532.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. ม.ป.ท., 2530.

ดวงใจ วิสกุล และคณะ. สถิติธุรกิจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2526.

ทรงเดช โคตรสิน. การศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

นงมล อัครนิก. การศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมใน

ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.
อัดสำเนา.

ปราณี ทองคำพงษ์. สภาพและปัญหาการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนปลายในเขตพื้นที่เป้าหมายเพื่อพัฒนาชนบท. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2528. อัดสำเนา.

พงศ์ หรดาล. อาชีพศึกษา. เอกสารประกอบการสอนคณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครู

พระนคร สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ บางเขน กรุงเทพฯ, 2531.

พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

พิภพ กาญจนะ. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 4 ในเขตการ

ศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ ศศ.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2519.

อัสสาเนา.

ไพฑูรย์ โพธิ์สาร. การสร้างแผนพัฒนาบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2529. อัสสาเนา.

ไพศาล นาลินธมากร. ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อัสสาเนา.

ภมรพรรณ มณฑาพันธ์, ร้อยเอกหญิง. การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนโรงเรียน

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานในหน่วยทหาร. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัสสาเนา.

ภิญโญ สาธร. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2517.

ม้วน ทองมี. บทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้ใหญ่สายสามัญในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัสสาเนา.

โมหัมหมัด อับดุลกาเดร์ และสมจิตร สร้อยสุริยา. การจัดทำโครงการและการประเมินผล

การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2520.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพร จำกัด, 2531.

วรรณภา พรหมบุรมย์. ยุทธศาสตร์ในการจัดกิจกรรมแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย,

2526.

วิชัย แหวนเพชร. "แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมศึกษา : โปรแกรมวิชาเทคโนโลยี

อุตสาหกรรม", ใน 20 ปี อุตสาหกรรมศิลป์. บรรณาธิการโดย ดร.วิชัย แหวนเพชร.

หน้า 38 -39. กรุงเทพฯ : บริษัทกรุงสยามพรินติ้ง กรุป จำกัด, 2532.

_____. เทคนิควิธีการสอนอุตสาหกรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา

วิทยาลัยครูพระนคร, 2530. อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม. รายงานฉบับย่อการพัฒนาศึกษาวิชาชีพในระบบโรงเรียนและนอกระบบ

โรงเรียน. กรุงเทพฯ. กรมวิชาการ, 2531.

วินัย สายหงษ์. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นของครูสอน

และผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528. อัดสำเนา.

วิรัช สงวนวงศ์วาน. การบริหารครบวงจร. กรุงเทพฯ : แมสพับลิชชิง จำกัด, 2531.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษา

สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2531. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ,

2531. อัดสำเนา.

ศุภร ศรีแสน. การศึกษานอกโรงเรียน. มหาสารคาม : ศูนย์บริการการศึกษาวิทยาลัยครู

มหาสารคาม, 2530.

สมพิศ เจริญทอง. ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงาน

การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

สุดสวาท เกศบุรมย์. ความคิดเห็นและความต้องการรายการวีดีโอเทป เพื่อการศึกษาด้าน

อาชีพสำหรับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

สุรีย์ นาคนิยม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2. ปริญญาโท กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

สุวรรณี ศรีคุณ. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยครูใน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

อนุชา เทวราชสมบูรณ์. การสร้างน้ำใจในการทำงาน", มิตรครู. 22 (247 : 17 - 18 ;

ธันวาคม 2523.

อรุณ รักธรรม. หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

อารี เพชรนุศ. มนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2530.

อุดม เขวกุ้ง. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2529.

Coughlin, Robert J. Dimension of Teacher Morale. American Educational
 Research Journal. 7 : 221, March, 1970.

Knowles, Malcolm S. The Modern Practical of Adult Education.
Andragogy Versus Pedagogy. New York : Association Press, 1972.

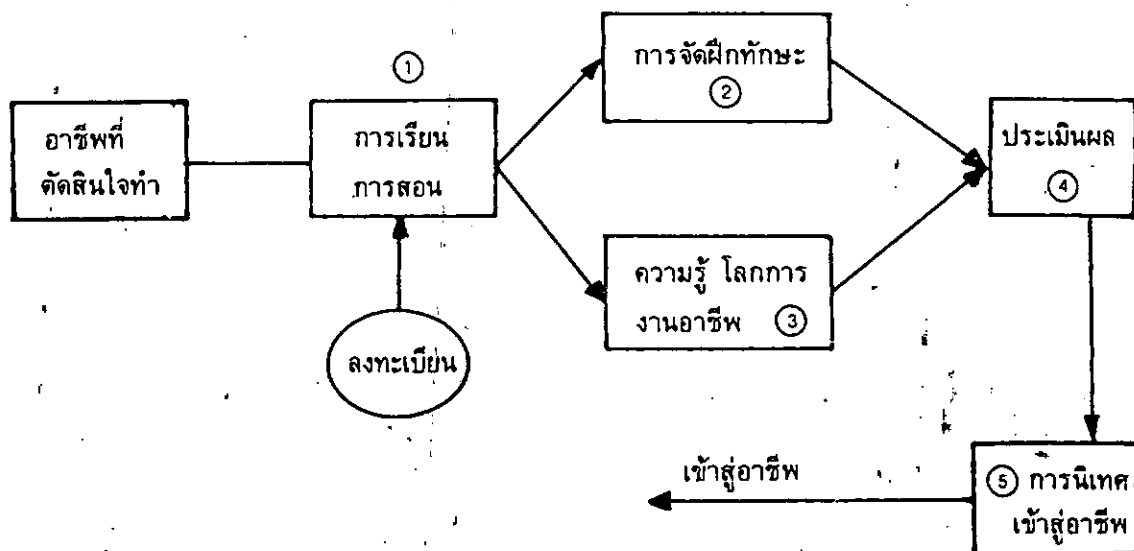
Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. 2nd.ed., New York :
 Harper and Row, 1970.

Sunthon Kohtbantau. Adult Education in Thailand : A Need Assement.
 A Ph.D. Dissertation, Oregon : University of Oregon, 1978.

ภาคผนวก

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

สรุปสาระการดำเนินงาน

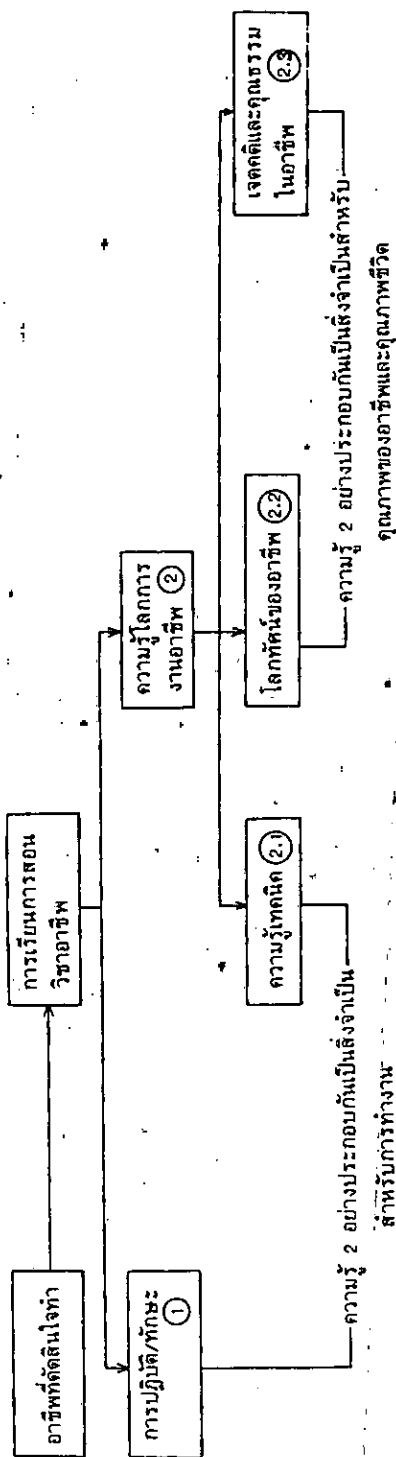

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. จัดลงทะเบียนผู้เรียนที่ตัดสินใจเลือกอาชีพได้แล้วแต่ยังขาดประสบการณ์เข้าเป็นนักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
2. จัดให้ความรู้ทักษะเท่าที่จำเป็นตามความต้องการโดยประสานงานให้ผู้เรียนได้ไปศึกษาในแหล่งหรือสถานประกอบการหรือศูนย์ ฯ จังหวัดจัดเองแล้วติดตามแนะแนวให้คำปรึกษาตลอดจนการประเมินผล
3. จัดให้ความรู้โลกการทำงานอาชีพควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทักษะด้วยการจัดบริการสนเทศทางอาชีพ บริการข่าวสารข้อมูล จัดทัศนศึกษาอาชีพ จัดสัมมนาอาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาคุณภาพอาชีพและคุณภาพชีวิต
4. ทำการประเมินผลผู้เรียนว่าพร้อมจะออกไปประกอบอาชีพหรือยัง
5. จัดกิจกรรมการนิเทศเข้าสู่อาชีพ เพื่อการรวมกลุ่มของอาชีพ
6. จัดทำทะเบียนกลุ่มอาชีพ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. คู่มืออบรมและดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

เพื่อพัฒนาอาชีพ. 2531. หน้า 79.

เนื้อหาภาคปฏิบัติ

- ทักษะฝีมือ
- ทักษะการจัดการ

เนื้อหาความรู้เทคนิค

- สูตรที่ดี เคลล์ลัม
- ขั้นตอนของงานที่มีประสิทธิภาพ
- การจัดการและการตลาด
- เทคนิคการดำเนินการ
- การควบคุมพัฒนาคุณภาพของงาน ฯลฯ

เนื้อหาโลกทัศน์ของอาชีพ

- ความต้องการของสังคมที่เกี่ยวกับอาชีพ
- สภาพเศรษฐกิจปัจจุบันและแนวโน้ม
- ความหลากหลายของอาชีพ
- การวางแผนและขยายขอบข่ายของอาชีพ
- เดิมเป็นอาชีพใหม่
- สถานะและสิ่งแวดล้อมของอาชีพ
- การศึกษากับอาชีพและแผนการสำหรับอนาคต

เนื้อหาเจตคติและคุณธรรมในอาชีพ

- การเตรียมตัวประกอบอาชีพ
- การสร้างและการหางาน
- การรักษาหน้าที่ทำเอาไว้ให้ได้
- ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ
- การเป็นสมาชิกของกลุ่ม
- ความชอบ ชื่อสัตย์และความรับผิดชอบ ฯลฯ

วิธีการจัดการเรียนการสอน

- เรียนด้วยตนเอง
- ไปดูจากทำ ทุนผู้รู้
- ระเบียบแบบแผนเรียน
- เป็นลูกมือ
- แบบไม่มีรอบไม่มีรุ่น
- ฯลฯ

วิธีการจัดการเรียนการสอน

- จัดบริการสอน
- จัดสอนแบบขั้นเรียน
- สอดคล้องศึกษา
- เรียนด้วยตนเอง
- แบบไม่มีรอบไม่มีรุ่น
- ฯลฯ

วิธีการจัดการเรียนการสอน

- จัดบริการสอนหลากหลายอาชีพ
- จัดสอนแบบขั้นเรียน
- การจัดสัมมนาวิเคราะห์อาชีพ
- ฯลฯ

วิธีการจัดการเรียนการสอน

- โดยกระบวนการและการแนะแนวอาชีพ
- กิจกรรมสำรวจตนเองเกี่ยวกับความพร้อม
- บริการสนเทศทางอาชีพ
- บริการให้คำปรึกษาทางอาชีพ
- ทัศนศึกษาอาชีพ
- การสัมมนาอาชีพ ฯลฯ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

17 ธันวาคม 2533

เรื่อง ขอรบข้อมูลครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม

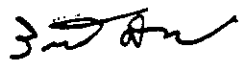
เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นายวิรัช ศรีทอง ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
สาขาอุตสาหกรรมศึกษา และอยู่ในช่วงกำลังหาข้อมูล เพื่อนำไปดำเนินการวิจัยเพื่อการศึกษา
แต่ยังขาดข้อมูลประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ได้โปรดตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว
และโปรดส่งแบบสอบถามคืนให้ด้วย จักขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช ศรีทอง)

นิสิตปริญญาโทอุตสาหกรรมศึกษา

แบบสอบถาม

(จำนวน 1 ข้อ)

จำนวนครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ เป็นกลุ่มประชากรศึกษา
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....

(1) วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ที่ศูนย์ฯ เปิดดำเนินการและจำนวนครูผู้สอนแต่ละวิชาคือ

ที่	วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม	หลักสูตร ชั่วโมง	จำนวน ผู้สอน	แยกเพศ		หมายเหตุ
				ชาย	หญิง	
1.	วิชาช่างเครื่องยนต์					
2.	วิชาช่างไฟฟ้า					
3.	วิชาช่างวิทยุ					
4.	วิชาช่างเชื่อมโลหะ					
	รวม					

()

ตำแหน่ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบกรม

1. ดร.ทองอยู่	แก้วไทรฮะ	ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิจัย
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. นายทวีป	อภิสิทธิ์	นักวิชาการ 6
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. นายพิภพ	กาญจนะ	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
ภาคเหนือ จังหวัดลำปาง
4. นางสาวเพ็ญสุข	หวังแก้ว	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดลำพูน
5. นายมานิตย์	ดิณะ คัด	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดระยอง
6. ผศ.ดร.ชูเกียรติ	ลีสุวรรณ	หัวหน้าภาควิชาส่งเสริมการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
7. รศ.ชูชีพ	อ่อนโคกสูง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์

ที่ ทม 1012/๒๖๑๐

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

๗ มิถุนายน 2534

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

เรียน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ขอรับรองว่า นายวิรัช ศรีทอง เป็นนิสิต
ระดับปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

นิสิตผู้มีความประสงค์จะขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภท
อุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดน่านเขตภาคเหนือ"

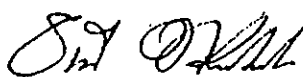
ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

ผศ.ดร. วิชัย แหวนเพชร ประธาน

ดร.ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ กรรมการ

มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เป็นอย่างถึงว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดปรานแก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายธานี หับทิพย์)

รองอธิการบดี

กองธุรการวิทยาเขตบางเขน

โทร. 521-1578

ที่ มม 1012/๘๙๐

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

19 มิถุนายน 2534

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ขอรับรองว่า นายวิรัช ศรีทอง เป็นนิสิต
ปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อ เพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนในเขตภาคเหนือ"

ทั้งนี้ อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.ดร.วิชัย แหวนเพชร ประธาน

ดร.ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ กรรมการ

สิ่งที่นี้เลิศใครขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนมอบแบบ
สอบถามในการวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ให้กับครูสอนวิชาชีพ ประเภทอุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือ
ในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายธานี ทับทิมโต)

รองอธิการบดี

กองธุรการวิทยาเขตบางเขน

โทร. 521-1578

แบบสอบถาม

วิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท
อุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีความประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ และด้านการติดต่อประสานงาน
2. ผลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยเพื่อการศึกษา คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานแต่ประการใด จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบคำถามทุกข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามที่ท่านพบ หรือตามแนวคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด
3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ ในแต่ละข้อขอให้ท่านเลือกตอบเพียงข้อเดียวเท่านั้น
4. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท

อุตสาหกรรม

- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภท

อุตสาหกรรม

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1	2	3	4

โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ☐ เกี่ยวกับสถานภาพของท่าน

		สำหรับผู้วิจัย
1.	วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมที่ท่านสอน คือ ☐ วิชาช่างยนต์ ☐ วิชาช่างไฟฟ้า ☐ วิชาช่างวิทยุ ☐ วิชาช่างโลหะ	5 ☐
2.	อายุ ☐ 18-30 ปี ☐ 30 ปีขึ้นไป	☐ ☐ 6 7
3.	วุฒิการศึกษา ☐ ต่ำกว่าอนุปริญญา ☐ อนุปริญญาและสูงกว่า	☐ 8
4.	สถานภาพสมรส ☐ โสด ☐ แต่งงานแล้ว	☐ 9
5.	ประสบการณ์การสอนวิชาชีพ ☐ 0-5 ปี ☐ 5 ปีขึ้นไป	10 ☐
6.	ตำแหน่ง ☐ ข้าราชการ ☐ ลูกจ้างประจำ ☐ ลูกจ้างชั่วคราว	11 ☐

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับของปัญหาช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับปัญหาที่ท่าน

ประสบอยู่ตามความเป็นจริง

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
มาก	หมายถึง	มีปัญหามาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

ข้อที่	ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	<u>ปัญหาด้านวิชาการ</u> มีงานในหน้าที่มากไม่มีเวลาศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติม						12
2.	ขาดความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ ในสาขาวิชาชีพที่สอน						13
3.	ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการ จัดทำโครงการและกิจกรรมวิชาชีพต่าง อุตสาหกรรม						14

ข้อที่	ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
4.	ขาดทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน						15
5.	ขาดความสะดวกในการเดินทางจากพื้นที่ปฏิบัติการสอนไปยังสถานศึกษาภาคนอกเวลาเพื่อศึกษาต่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา						16
6.	ขาดการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และ เทคนิควิธี ในสาขาวิชาช่างที่สอน						17
7.	ขาดความรู้และประสบการณ์ เช่น กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม						18
8.	มีความยุ่งยากในการจัดทัศนศึกษา ทัวร์อาชีพ หรือจัดหาแหล่งความรู้						19
9.	ขาดการสนับสนุนและส่งเสริมให้เชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน						20
10	ขาดผู้ในเทศที่มีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม						21
	อื่น ๆ (ถ้ามี)						22

ข้อที่	ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	<u>ปัญหาด้านปฏิบัติการสอน</u> ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยา การสอนช่าง						23
2.	ปัญหาในกระบวนการเตรียมการสอนเช่น ขั้นการสร้าง ความสนใจ ขั้นนำเนื้อหา ขั้นปฏิบัติและขั้นตรวจสอบ						24
3.	วัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพเก่า ไม่ทันสมัย						25
4.	วัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพไม่เพียงพอกับ จำนวนผู้เรียน						26
5.	ขาดงบประมาณสนับสนุนการผลิตและการ จัดหาสื่อการสอนเช่น สไลด์ แผ่นภาพ หุ่นจำลอง วีดีโอเทป						27
6.	เครื่องมือ เครื่องจักร ที่ใช้ทางด้านช่าง อุตสาหกรรมล้าสมัยไม่ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยี						28
7.	เครื่องมือ เครื่องจักร ที่ใช้ในการฝึก วิชาชีพอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์						29

ข้อที่	ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
8.	การเบิกจ่าย วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึก วิชาชีพล่าช้า ไม่สามารถฝึกได้ทันตาม กำหนด						30
9.	ไม่เข้าใจวิธีการวัดผล ประเมินผล						31
	อื่น ๆ (ถ้ามี) _____						32
	<u>ปัญหาด้านขวัญกำลังใจ</u>						
1.	ความมั่นคงในอาชีพครูผู้สอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม						33
2.	ความขัดแย้งระหว่างตัวท่านกับ เจ้าหน้าที่ศูนย์						34
3.	ความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ในการออกปฏิบัติการสอนวิชาชีพใน ท้องถิ่น						35

ข้อที่	ปัญหาของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
4.	ความยากลำบากในการติดต่อสื่อสาร จากพื้นที่ปฏิบัติการสอนกับหน่วยงาน ของศูนย์ฯ						36
5.	การนิเทศตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ ศูนย์ฯ เป็นการสร้างปัญหาให้กับท่าน						37
6.	ห้องเรียนขาดความเหมาะสมกับการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน						38
7.	ขาดโอกาสก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง						39
8.	การเบิกจ่ายค่าตอบแทนล่าช้าและยุ่งยาก						40
9.	ขาดความเหมาะสมในอัตราค่าตอบแทน ที่ได้รับต่อการดำรงชีพในภาวะปัจจุบัน						41
	อื่น ๆ (ถ้ามี) _____						42

ตอนที่ 3

ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ประเภทอุตสาหกรรม

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับของความต้งการ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรง

กับความต้องการของท่าน ตามความเป็นจริง

มากที่สุด	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด
มาก	หมายถึง	มีความต้องการมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด

1	2	3	4

ข้อที่	ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของความต้งการ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	<u>ความต้องการด้านวิชาการ</u> ความเข้าในบทบาทหน้าที่ของครูสอน วิชาชีพเพื่อพัฒนาอาชีพ						5
2.	เอกสาร ตำราช่างเชิงวิชาการใหม่ ๆ						6

ข้อที่	ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของความต้องการ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
3.	รูปแบบเทคนิคและยุทธวิธีในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา อาชีพ						7
4.	โอกาสในการเพิ่มพูนความรู้ ความ สามารถ และทักษะวิชาชีพอย่าง ต่อเนื่อง เช่น การศึกษาต่อ การ ฝึกอบรม						8
5.	การประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ เกี่ยวกับการวางแผนกำหนดพื้นที่ ปฏิบัติการสอน						9
6.	การจัดประชุม อบรม สัมมนาวิชาชีพ เชิงวิชาการเป็นประจำทุกปีงบประมาณ						10
7.	การสาธิตและการจัดประสบการณ์จริง เกี่ยวกับเทคนิคการสอนใหม่ ๆ						11
8.	การสนับสนุนส่งเสริมจากศูนย์ฯให้ท่าน ได้ทัศนศึกษา ทัวรอาชีพ อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง						12

ข้อที่	ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของความต้องการ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
9.	เชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้แก่ ผู้เรียนอย่างน้อยรุ่นละ 1 ครั้ง						13
10.	ผู้ในเทศการศึกษาวิชาชีพต้องมีความ รู้ ความเข้าใจด้านอาชีพ						14
	อื่น ๆ (ถ้ามี)						15
	<u>ความต้องการด้านปฏิบัติการสอน</u>						
1.	ยุทธวิธีการสอนที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน						16
2.	เทคนิควิธีสอนให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และ เข้าใจตนเอง เพื่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ						17
3.	การมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกำหนดคุณลักษณะ ของวัสดุ อุปกรณ์การฝึกวิชาชีพ						18
4.	การกำหนดจำนวนผู้เรียนแต่ละรุ่นให้เพียงพอ กับจำนวนของวัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพ						19
5.	เทคนิคการผลิตสื่อการสอนที่จำเป็นและเหมาะสม						20
6.	เครื่องมือ เครื่องจักร ที่มีคุณภาพในการวิชาชีพ						21

ข้อที่	ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของความถี่ความต้องการ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
7.	งบประมาณสนับสนุนการจัดซ่อม เครื่องมือ เครื่องจักรให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้						22
8.	การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพไว้ล่วงหน้าก่อนการเปิดสอน 1 รุ่น						23
9.	ความรู้ความเข้าใจในการออกข้อสอบ และ การวิเคราะห์ข้อสอบ						24
	อื่น ๆ (ถ้ามี) _____						25
	<u>ความต้องการด้านวิชาการ</u>						
1.	การ เปิดสอนแต่ละรุ่นติดต่อกันตลอดปีงบประมาณ						26
2.	ความเป็นกันเองกับบุคลากรของศูนย์ฯ						27
3.	การ เลือกพื้นที่เปิดสอนวิชาชีพในพื้นที่						28
4.	การ เปิดจุดสอนในท้องถิ่นที่มีรถประจำทางผ่าน						29
5.	การกำหนดแผนปฏิบัติการนิเทศวิชาชีพของศูนย์ฯ ให้ชัดเจน						30
6.	การสนับสนุนและ เอาใจใส่จากผู้บริหาร						31

ข้อที่	ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของความต้องการ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
7.	การกำหนดมาตรฐานและสร้าง เครื่องมือ สำหรับวัดผลความสำเร็จของงาน						32
8.	อัตราค่าตอบแทนคิดตามจำนวนชั่วโมงที่ได้ ปฏิบัติการสอนจริง						33
9.	อัตราค่าตอบแทนที่เบิกจ่ายค่าสอน ปรับ เพิ่มสูงขึ้นตามภาวะ เศรษฐกิจ						34
	อื่น ๆ (ถ้ามี)						35
	<u>ความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพ</u>						36
1.	การมีข่าวสารข้อมูล กิจกรรมการพัฒนา อาชีพของหน่วยงานทั้งของรัฐและ เอกชน						
2.	ความรู้เกี่ยวกับการจัดการการตลาดและ กระบวนการตัดสินใจ						37
3.	การเชิญผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ มาให้ความรู้และแนวคิดแก่ท่าน						38
4.	ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการประกอบ อาชีพ						39

ข้อที่	ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของความต้องการ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
5.	คู่มือและข้อมูลสำหรับการบริการ แนะแนวอาชีพ						40
6.	งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมการ แนะแนวอาชีพ						41
	อื่น ๆ (ถ้ามี)						42
	<u>ความต้องการด้านการติดต่อประสานงาน</u>						
1.	การมีระบบการทำงานที่คล่องตัว						43
2.	ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนของ การติดต่อประสานงาน						44
3.	การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของท่าน						45
4.	ยานพาหนะที่ใช้ในการออกปฏิบัติการสอน เช่น รถจักรยานยนต์						46
5.	ความรู้ความเข้าใจในหลักการสร้าง มนุษยสัมพันธ์ที่ดี						47

ข้อที่	ความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม	ระดับของความถี่ความต้องการ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
6.	ต้องการทราบบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง						48
	อื่น ๆ (ถ้ามี)						49

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้สละ เวลาอันมีค่าของ ท่าน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายวิรัช ศรีทอง

เกิดวันที่ 19 สิงหาคม

สถานที่เกิด

สถานที่ปัจจุบัน

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา

พุทธศักราช 2494

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

บ้านเลขที่ 157 ถนนโชตนา อำเภอแม่ริม

จังหวัดเชียงใหม่ 50180

อาจารย์ 2 ระดับ 6

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่

อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180

พ.ศ.2510 มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.3) จากโรงเรียนชาฎาเวทย์สงขลา

พ.ศ.2512 ป.กศ. จากวิทยาลัยครูสงขลา

พ.ศ.2515 ป.กศ.สูง อดสาหกรรมศิลป์ จากวิทยาลัยครูพระนคร

พ.ศ.2520 ค.บ. ครุศาสตร์บัณฑิต อดสาหกรรมศิลป์ จากวิทยาลัยครูพระนคร

พ.ศ.2534 กศ.ม อดสาหกรรมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

**ปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดน่านเขตภาคเหนือ**

บทคัดย่อ

ของ

วิรัช ศรีทอง

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา**

ตุลาคม 2534

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมห้าด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านการติดต่อประสานงาน และเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพที่มีสถานภาพต่าง ๆ จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ ภูมิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์สอน และตำแหน่ง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ 16 จังหวัด จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่าห้าตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม มีปัญหาทั้งห้าด้าน อยู่ในระดับปานกลางในด้านปฏิบัติการสอน ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงานตามลำดับ และมีปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การฝึกวิชาชีพไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.37) อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่า ครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ ภูมิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ ตำแหน่ง มีปัญหาทั้งห้าด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม มีความต้องการทั้งห้าด้าน อยู่ในระดับมาก (3.88) ในด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการติดต่อประสานงาน และด้านการแนะแนวอาชีพ ตามลำดับ และมีความต้องการเกี่ยวกับอัตราค่าตอบแทนที่เบิกจ่ายค่าสอนปรับเปลี่ยนสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.53) อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ ยังพบว่าครูสอนวิชาชีพจำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม อายุ ภูมิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ ตำแหน่ง มีความต้องการทั้งห้าด้านอยู่ในระดับมาก

PROBLEMS AND NEEDS OF INDUSTRIAL VOCATIONAL
SHORT - COURSE TEACHERS OF NON - FORMAL
EDUCATION IN THE PROVINCIAL CENTERS
IN THE NORTH

AN ABSTRACT
BY
VIRAT SRITHONG

Presented in Partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Industrial Education
at Srinakharinwirot University

October 1991

The purpose of this study was to examine problems and needs related to five areas of work of the short-course vocational industrial teachers in sixteen Northern provinces. Teachers were classified by sex, type of program taught, age, educational background, marital status, and academic position. Questionnaires were sent to one hundred and eight teachers to solicit their opinion on problems confronted them in the areas of academic work, operation, job satisfaction, coordination, and vocational guidance. Here were the results.

1. Teachers of short-course vocational industrial education program had moderate problems in all five areas. The problem of insufficient training materials was rather acute, with the average value of 4.37 on a five point scale. Further, when teachers were classified according age, educational level, marital status, work, experience, and academic position, their problem in five areas were moderate.

2. Their needs in the area of academic work were the highest (3.88) and followed by operation, job satisfaction, coordination and vocational guidance respectively. Their needs for increase in remuneration for their work in accordance with the rising cost of living were the highest (4.53). When teachers were examined according to certain classification, their needs in five areas were relatively high.